

Årsredovisning 2004

KUNGÄLVS KOMMUN

**Kungälv's kommuns årsredovisning 2004 är
producerad av uppdragskontoret.**

Produktion: Johan Live, Johanna Runger

Tryck: Ale tryckteam AB, Bohus år 2005

Upplaga: 700 ex

Omslagsbild: Kristin Lidell

**Helsidesbilder: Kristin Lidell, Kjell Holmner,
Johan Live**

Papper omslag: Linné naturvit, 250 g

Inlaga: Linné naturvit, 120 g

**Lessebo Linné är ett klorfritt papper, som är
miljömärkt med svanen**

Innehåll

- 4 Kommunstyrelsens ordförande
- 5 Kommunstyrelsens vice ordförande
- 6 Omvärldsanalys
- 8 Organisation

Koncernen

- 9 Koncernen Kungälv kommun
- 12 Resultaträkning/finansieringsanalys
- 13 Balansräkning
- 14 Noter

Kommunen

- 17 Kommunen - ekonomisk översikt
- 21 Resultaträkning/finansieringsanalys
- 22 Balansräkning
- 23 Noter
- 25 Redovisningsprinciper
- 27 Drift- och investeringsredovisning
- 28 Miljöredovisning
- 30 Introduktion balanserad styrning
- 31 Medarbetarna
- 34 Utveckling och lärande
- 36 Ekonomi
- 37 Process
- 39 Medborgarna / Vårdförhållanden

Nämndredovisning

- 43 Kommunstyrelsen
- 45 Uppdragsnämnden
- 46 Miljö- och byggnadsnämnden
- 47 Barn- och ungdomsnämnden
- 50 Gymnasienämnden
- 52 Socialnämnden
- 55 Fritidsnämnden
- 56 Tekniska nämnden
- 59 Kulturnämnden
- 60 Övriga nämnder
- 62 Verksamhetsöversikt
- 66 Revisionsberättelse
- 67 Ordförklaringar

Kommunstyrelsens ordförande

Nu är kostnadsutvecklingen bruten?

I Kungälvprocessen ser vi på kommunens verksamhet utifrån fem olika perspektiv.

- Medborgare
- Medarbetare
- Process
- Utveckling/lärande
- Ekonomi

Medborgarens perspektiv är det viktigaste. Men det gäller också att fråga sig hur personalen upplever sitt liv på arbetsplatsen, hur vår arbetsprocess är och hur den kan förbättras och hur vi i en lärandeprocess kan utveckla oss själva och verksamheten. Men ekonomiperspektivet kommer vi aldrig ifrån.

Av de fem perspektiven så fäster man sig ofta i bokslutet främst vid ekonomin. Men ett bra utformat bokslut skall också innehålla kommentarer och mått som talar om för läsaren hur det står till utifrån de andra perspektiven. Där är vi ännu inte framme även om det finns delar av det i det bokslut vi nu presenterar. När vi har blivit färdiga med den balanserade styrningen så kommer vi att ännu bättre kunna

tala om hur utvecklingen blivit under bokslutsåret och hur våra mål har uppnåtts.

Nu kan vi konstatera att nämnder och förvaltningar har gjort ett gott arbete med att hålla nere kostnadsökningarna. 4,0 procent blev kostnadsökningen 2004 och en så låg ökning har vi inte haft sedan 1998. Ändå har vi under 2004 invigt Mimers Hus vilket har medfört högre kostnader på omkring 15 mkr (för helår blir den merkostnaden omkring 35 mkr).

Ändå blir det underskott med omkring 10 mkr när man ser sista raden. Fast jag känner det inte som ett underskott eftersom 16,9 mkr har lagts in som en kostnad för avskrivning av Kongahällaskolan. Efter rivningen anses den inte vara värd någonting. Därför skall det tidigare bokförda beloppet enligt god bokföringssed avskrivas i form av en kostnad i bokslutet för 2004. Men de pengarna räknar vi med kommer tillbaka när vi exploaterar tomten. Hade inte denna nedskrivning gjorts så hade bokslutet givit ett överskott.

Nedskrivningen påverkar också kostnadsökningens storlek. Utan avskrivningen hade vi kunnat säga att kostnadsökningen mellan 2003 och 2004 hade begränsats till 2,7 procent (i stället för 4,0 procent). Om denna ökningstakt kan fortsätta så har vi brutit kostnadsutvecklingen.

Leif Johansson (s)

Leif Johansson (s), kommunstyrelsens ordförande

Kommunstyrelsens vice ordförande

Visst går det att sänka kostnaderna – ytterligare!

Från att ha visat en positiv resultatutveckling på senare år visar Kungälv kommun röda siffror för 2004. Resultatet på cirka -10 mkr kronor är visserligen väsentligt bättre än vad de första prognoserna under året antydde. Att kommunen ändå kom så lindrigt undan beror dels på att nämnderna arbetat med att minska sina kostnader, men också på att skatteintäkter och statsbidrag sammantaget gett mer än vad prognoserna tidigare visat.

Efter en nettokostnadsutveckling 2003 på bortåt 10 procent bromsades den upp till 4 procent 2004. Dock skall sägas att resultatet också belastas av en nedskrivning på 16,9 mkr – utan den hade kommunen redovisat cirka 7 mkr i överskott och en nettokostnadsökning på cirka 2,8 procent. För att säkerställa bokslut som visar överskott krävs det en buffert i budgeten på åtminstone 20 miljoner kronor. Dessutom måste vi avsätta medel för kapitalbildningen (investeringar, pensionskostnader med mera) och då behövs ytterligare överskott. De ekonomiska prognoserna har varit ryckiga under 2004 med stora prognoskast vad gäller skatteavräkningar, inkomst- och kostnadsutjämnning samt engångsposter. Men vi noterar också att nämnderna har visat att det går att bromsa kostnadsutvecklingen.

År 2004 kom till stor del att präglas av Mimers Hus, som invigdes i september och som nu inrymmer gymnasieskolan, kulturförvaltningen, musikskolan och delar av fri-

tidsförvaltningen. Majoriteten tvingade som bekant fram en folkomröstning om musikskolan och resultatet av den vet vi. Genom att höja skatten med 8 öre signalerar man att det inte finns ytterligare utrymme för effektiviseringar inom kommunen, vilket är olyckligt.

Mimers Hus är ett populärt förstahandsval för blivande gymnasieelever. Vi har under detta och nästa läsår goda förutsättningar att fylla alla utbildningsplatser och mer därtill.

När verksamheten i Mimers Hus blivit helt intrimmad finns det goda förutsättningar att effektivisera ytterligare. Tre förvaltningsledningar bör kunna visa goda samordningsvinster.

Vi har en bit kvar i kommunen till den helhetssyn som krävs för att få ut den effektivitet som verksamheterna totalt sett borde uppvisa. Alla i kommunen, och främst då ledarna, har ett ansvar för att arbeta med både sin del och helheten. Under 2004 har vi fortsatt arbetet med budgetprocessen och införandet av styrkort med mera. Detta utvecklingsarbete behöver snabbas upp. Styrkortet är ett verktyg som syftar till att ge oss politiker bättre grepp om verksamheterna, bland annat genom att värdera verksamheten från fler perspektiv än det ekonomiska. Därmed kan vi bli bättre i vår roll som företrädare för brukarna – invånarna. Det borde vara incitament nog för att prioritera detta arbete!

Det viktiga arbetet med att minska ohälsotalen, både inom kommunens egna verksamheter och i kommunen som helhet, blir

allt mer synligt. Med fokus på förebyggande arbete och tidig rehabilitering kan ohälsa förebyggas och fler komma i arbete snabbare. Vi har initierat det nya arbetslivscentrum, som startade 1 januari 2005. Även här är syftet att rehabilitera och arbetsträna, så att fler kommer ut i antingen utbildning eller arbete fortare.

Sammantaget visar 2004 års resultat att det behövs mer nytänkande i hela organisationen i syfte att ge våra brukare mesta möjliga värde för sina skattepengar. Mimers Hus med alla dess möjligheter, ökat bostadsbyggande för att få bättre tillväxt, fortsatta effektiviseringar i de kommunala verksamheterna, fortsatt arbete mot ohälsa och mer rationella administrativa rutiner ger möjlighet till detta. Men det krävs beslutsamhet, mod och envishet både i politiker- och förvaltningsorganisationen!

Bengt Gustafsson (m)

Bengt Gustafsson (m),
kommunstyrelsens vice ordförande

Omvärldsanalys

Efter några år med svag ekonomisk utveckling förbättras den ekonomiska situationen något för landets kommuner. Men glädjen blir inte långvarig. Den kommunala skattebasen kommer inte att räcka till en åldrande befolkning. För Kungälv och andra kommuner är det effektivisering, planering och tydlighet som gäller.

Den svenska ekonomin växer i god takt. Framförallt exportindustrin visar goda vinster och överskottet i utrikeshandeln är rekordstort. Tillväxten har fortsatt att stärkas under andra halvåret 2004, men högkonjunkturen har nu nått kulmen.

Internationellt har räntorna börjat stiga, vilket är en viktig indikator på aktiviteten i ekonomin. Det gäller dock främst Asien och Amerika. I Europa väntar vi fortfarande på att de låga räntorna ska visa sig ha stimulerande effekt på ekonomin i sin helhet.

I Sverige väntar vi på sysselsättningsökning! Kommunförbundet med flera bedömer att den starka konjunkturen så småningom leder till att sysselsättningen ökar. Ännu så länge avvaktar Riksbanken med ytterligare höjningar av reporäntan. Om inte de mindre företagen och hushållen får del av exportindustrins goda resultat kommer inte heller kommunernas skatteinkomster att öka.

Kommunernas uppdrag inte finansierat

Hög ekonomisk tillväxt räcker inte för att upprätthålla god ekonomi i kommuner och landsting. För 2004 prognostiserar Kommunförbundet ett samlat underskott på 5 miljarder kronor. Detta trots att den genomsnittliga skattesatsen höjts med 65 öre 2003 och 34 öre 2004. Utgångsläget för 2005 är ändå hyggligt beroende på att cirka 4 miljarder av underskottet 2004 består av regleringsposter som är av engångskaraktär.

Efter några år med svag ekonomisk utveckling förbättras alltså situationen. De ljusare utsikterna beror framförallt på ökade bidrag från statskassan. Genom det generella sysselsättningsstödet visar regeringen att man har fokus på att pressa ned arbetslösheten till valåret 2006. Stödet höjs med 6 miljarder kronor 2005 och med ytterligare en miljard 2006. Man räknar dessutom med att en starkare sysselsättningsutveckling ska öka skatteunderlaget och därmed förutsättningarna för att uppnå ekonomisk balans.

Från år 2007 blir ekonomin kärvare. Den samhällsekonomiska utvecklingen beräknas

fortfarande vara stark, men den kommunala skattebasen räcker inte till! En åldrande befolkning och kostnadsökningar i takt med behov och reformer kräver nya statliga tillskott. Det kommunala uppdraget är inte finansierat!

För kommunerna gäller generellt att ekonomi i balans kan uppnås endast med hjälp av statliga tillskott. Kommunalskatten är konjunkturberoende. Statsbidragens värde urholkas genom att de inte räknas upp med kostnadsutvecklingen. Reformerna är inte fullt finansierade. När balansproblemen blir alltför uppenbara använder staten därför olika former av tillfälliga bidrag, till exempel sysselsättningsstödet.

Inte desto mindre finns det åtgärder som kommunerna själva kan vidta. I Kommunernas ekonomiska läge (november 2004) ger Kommunförbundet följande förslag till strategi:

- Fortsätt att effektivisera inom verksamheterna.
- Gör tydligt för medborgarna vad de kan förvänta sig av sina skattepengar.
- Planera infrastruktur och bostäder för äldre och funktionshindrade med god tillgänglighet.

Pension vid 58 år ett genomsnitt

Under en lång tidsperiod har utbildningsmöjligheterna för medborgarna ökat. Också många arbetsgivares behov av breddad och fördjupad kunskap har ökat. Detta har medfört en förskjutning i åldersstrukturen på arbetsmarkanden. Inträdet på arbetsmarkanden sker senare. För att i någon mån kompensera detta har det de senaste åren funnits en lagenlig rättighet att kvarstå i tjänst till 67 år. Den allmänna pensionsåldern är annars 65 år. Trots ändrad lagstiftning har definitionen på arbetsför ålder inte förändrats.

Även om den allmänna pensionsåldern håller på att förskjutas från 65 till 67 år så är den faktiska pensionsåldern en annan. Höga ohälsotal har bidragit till att den genomsnittliga pensionsåldern för närvarande är 58 år. I den kommunala organisationen är den något högre.

Hela samhällets demografiska struktur är sådan att det blir nödvändigt att fler arbetar längre.

Hög andel anställda i 50-årsåldern

Medelåldern för de anställda i Kungälv kommun var vid 2004 års mätillfälle 44,7 år. Några större förändringar har inte skett de

senaste åren. Åldersspridningen kunde dock ha varit bättre. Det finns en mycket hög andel anställda i åldersgruppen 50-59 år. I övriga kommuner inom göteborgsregionen ser åldersstrukturen ut som i Kungälv. Inom den privata sektorn varierar den kraftigt mellan branscherna.

Fyrtioalets årskullar var stora. Dominansen märks i hela samhället, i företagsstyrelser och i offentliga styrelser och nämnder. Redan nästa år uppnår de första fyrtiotalisterna den allmänna pensionsåldern. De ska då ersättas av en ny generation som till numerären är avsevärt mindre.

Fyrtiotalisterna präglar också den kommunala organisationen. De är medarbetare med stor erfarenhet. Särskilda insatser kommer att krävas för att ta vara på deras kompetens och samtidigt anpassa arbetsplatserna efter den nya generationens förutsättningar.

Pensionernas ekonomiska andel ökar

Kommunernas pensionsutbetalningar kommer att öka kraftigt under de kommande tio åren. De uppgår idag till mellan 1,5 och 3,0 procent av omsättningen. Inom tio år cirka 10 procent.

Det finns tre principiellt olika sätt att förhålla sig till ökande pensionsutbetalningar:

- "Löpande räkning", kostnaden tas när utbetalningen görs.
- Försäkring, avtal som innebär att kommunen betalar försäkringspremier mot att ett försäkringsbolag övertar betalningsansvaret.
- Sparande, förtida fondering/kostnadsuttag för att jämna ut de ekonomiska påfrestningarna över tid.

Kommunerna har hittills använt sig av "löpande räkning", men intresset för "sparande" ökar starkt. Flera kommuner har bestämt sig för att i formell mening bryta mot Redovisningslagen, genom att bokföra ökningen av pensionsskulden som kostnad och inte "inom linjen". Det är så man måste göra för att "spara" på annat sätt genom att visa överskott.

Nya synsätt på arbete

En av den kommunala organisationens stora utmaningar under de kommande åren är att bemanna organisationen. Det är därför väsentligt att veta hur den kommande generationens arbetstagare ser på arbete och arbetsliv.

En rikstäckande attitydundersökning bland 15-25 åringar genomförs sedan ett antal år och redovisas i den så kallade Ungdoms-

barometern. I den senaste redovisningen framkommer bland annat:

- Att en majoritet anser att social gemenskap och uppskattning från chefen är de viktigaste faktorerna vid val av arbetsplats.
- Att en stor majoritet önskar fast anställning och flexibel arbetstid.
- Att en majoritet anser att det saknar betydelse om verksamheten bedrivs i offentlig eller privat regi.
- Att kultur, media och design rangordnas som nummer ett, vård och omsorg som nummer fyra och läraryrken som nummer åtta när ungdomar får välja mellan fjorton angivna arbetsområden.

I den kommunala organisationen behöver vi dra slutsatser av ungdomars synsätt och samtidigt finna nya vägar för organisering i Kungälvprocessens anda.

45 000 invånare om några år

Ända sedan Kungälvs kommuns bildande 1971 har folkmängden ökat, under 1970-talet med i genomsnitt 500 personer/år. Under slutet av 1990-talet låg ökningstakten under några år på lite lägre nivåer. Sedan 1999 har den återigen stegrats något och pendlar mellan 250 och 400 personer/år.

Våra prognoser för de närmaste tio åren visar att antalet barn i åldrarna 0-6 år kommer att fortsätta öka medan åldersgruppen 7-15 år minskar något. Gymnasieungdomarna kommer att vara som flest cirka 2008. De äldre kommuninvånarna, 80 år och äldre, ökar även de i antal. Andelen fortsätter dock att vara lägre än riksgenomsnittet.

Den totala folkmängden i kommunen kommer enligt prognoserna att passera 45 000 invånare runt 2011-2012.

Turistnäringen i utveckling

Kungälvs kommun har cirka 1600 aktiva företag. De största privata arbetsgivarna är verksamma inom logistik och livsmedelssektor. I övrigt dominerar små företag inom olika verksamhetsområden. Drygt 10 000 människor är sysselsatta på arbetsplatser med mer än nio anställda medan resterande 3 500, finns på mycket små arbetsplatser. För närvarande pendlar cirka 4 700 personer till arbetsställen utanför kommunens gränser.

Nyföretagandet i Kungälv har de senaste åren varit positivt med cirka 200 etableringar per år. Tillväxten sker i huvudsak inom tjänstesektorn. Utlandsägda företag ökar i antal i

regionen men inte i Kungälv.

Turist- och besöksnäringen är en av de viktigaste tillväxtbranscherna. Kungälv har naturliga förutsättningar att bli en attraktiv besökskommun och deltar i "Tillväxt Turism" (BRG), ett utvecklingsprogram som vänder sig till entreprenörer och småföretagare.

Kungälvs kommun äger, genom BOKAB, byggklar industrimark på Rollsbo och Solbräcke (drygt 300 000 kvadratmeter). Även det stora området på den gamla gymnasietomten blir i en snar framtid ett kraftigt tillskott för bostäder och handel i regionen.

Handelns betydelse som näringsgren ökar. I Kungälv är antalet heltidsanställda i detaljhandeln 290 personer. Det råder god balans mellan marknadsunderlag och försäljning inom dagligvaruhandeln, medan däremot sällanköpshandeln uppvisar obalans. En förklaring är att Backaplan och Bäckebo ligger i vårt närområde.

Bostadsbyggandet måste öka

För en fortsatt positiv utveckling är det viktigt att bostadsbyggandet ökar. Sedan något år tillbaka har Kungälvs kommun bestämt sig för att öka planeringsnivån till 400 bostäder per år. Till detta kommer en årlig omvandling av fritidshus till helårshus.

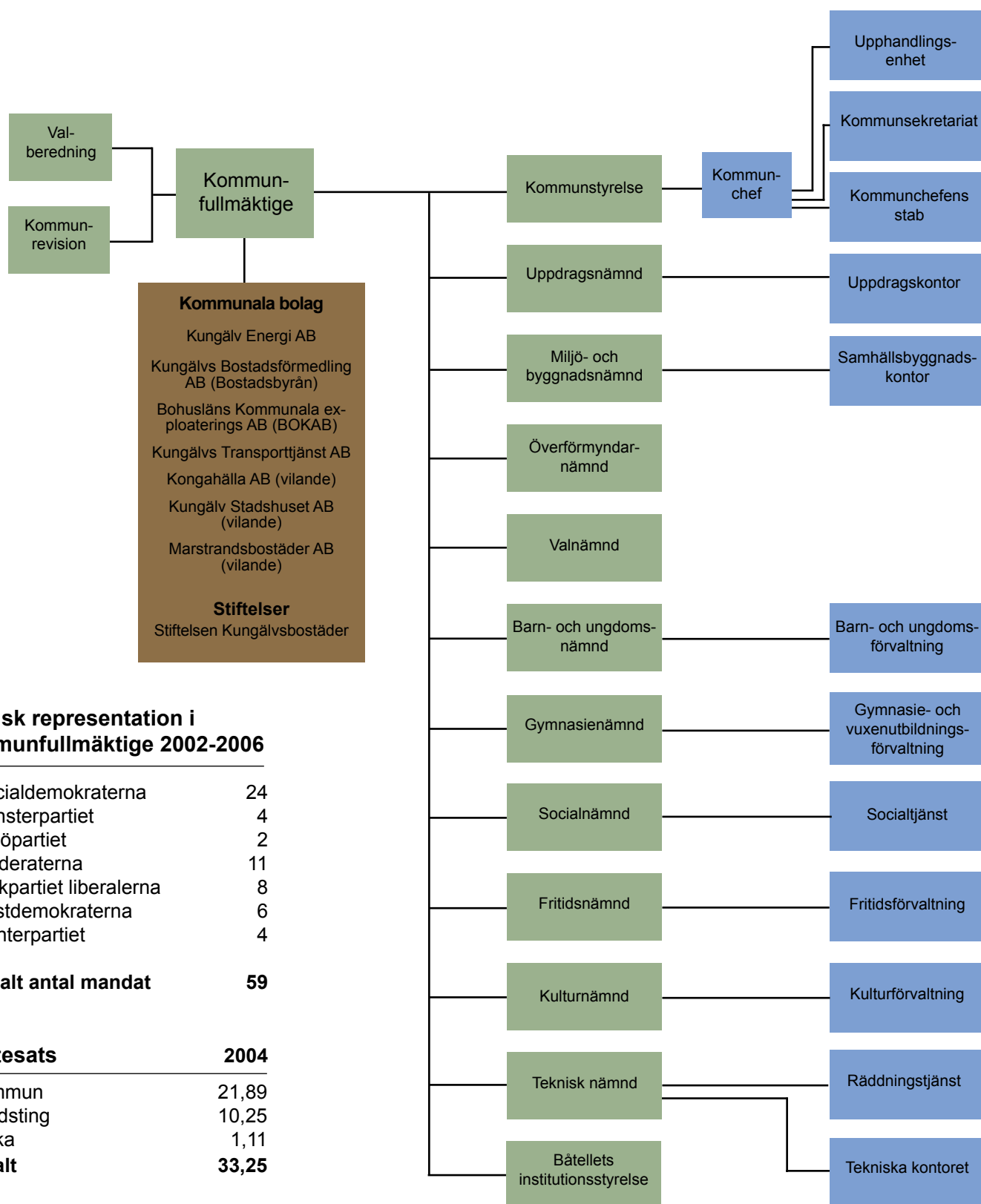
Kungälv har långa bostadsköer och är nu beredd att ta större ansvar för regionens bostadsförsörjning. För att nå den nya högre nivån krävs en större planreserv än i dag.

Det regionala perspektivet leder till inriktning på Kungälvs centrum, tätortsområdet Kungälv-Ytterby och Kode. Lokala bostadsbehov tillgodoses i serviceorterna och genom omvandling av fritidshus.

Många yngre familjer söker en långsiktig lösning på sina bostadsbehov. Både det begränsade utbudet och kostnaderna gör att detta är svårt att åstadkomma. Ett alternativ för denna grupp är att bosätta sig i fritidshus. Allt eftersom ekonomin tillåter kan man sedan öka sin bostadsyta, förutsatt att planer och andra förutsättningar medger det. Ett sådant flexibelt boende bör kunna utvecklas även vid planeringen av nya bostadsområden.

Det är angeläget att en bostadsmarknad för äldre Kungälvbor utvecklas och synliggörs. Var och en bör få möjlighet att i större utsträckning söka sig en bostad som är lämplig när man blir äldre. Därigenom kan kommunala besparingar göras samtidigt som människors livskvalitet ökar.

Organisation

Politisk representation i kommunfullmäktige 2002-2006

Socialdemokraterna	24
Vänsterpartiet	4
Miljöpartiet	2
Moderaterna	11
Folkpartiet liberalerna	8
Kristdemokraterna	6
Centerpartiet	4

Totalt antal mandat 59

Skattesats 2004

Kommun	21,89
Landsting	10,25
Kyrka	1,11
Totalt	33,25

Koncernen Kungälv kommun

Koncernens resultat är positivt med ett överskott på 7,2 mkr. Kungälv kommunens negativa resultat förstärks i koncernen av positiva resultat för företagen ingående i koncernen Kungälv kommun.

Med koncernen Kungälv kommun avses Kungälv kommun, Kungälv Energi AB, Kungälv Transporttjänst AB, Bohusläns kommunala Exploaterings AB, Kungälv Bostadsförmedling AB, AB Kongahälla, Marstrandbostäder AB, Kungälv Stadshuset AB samt Stiftelsen Kungälvbostäder. Under innevarande räkenskapsår har bolagen av sin vinst lämnat utdelning till kommunen med 5 procent på bundet eget kapital i enlighet med beslut av kommunfullmäktige under 1999. Utdelning fastställs på bolagsstämma och under år 2004 utdelades totalt 5 mkr.

Resultatutveckling – eget kapital

Årets resultat för koncernen är positivt med en ökning av det egna kapitalet med 7,2 mkr. Kommunen visar för 2004 ett underskott på närmare 10 mkr medan samtliga övriga företag i kommunkoncernen visar en vinst för 2004. Det egna kapitalet i koncernen Kungälv kommun omfattar även obeskattade reserver i företagen.

Finansnetto

Koncernens finansnetto är -38,8 mkr, och ligger därmed på samma nivå som föregående år.

Tillgångar och investeringar

Koncernens tillgångar ökar med cirka 37 mkr under 2004. Omsättningstillgångarna minskade medan anläggningstillgångarna ökade. Koncernens nettoinvestering under året uppgick till 266 mkr. Det är en ökning med 97 mkr i jämförelse med 2003. Totalt ökar anläggningstillgångarna med 141 mkr.

Skulder

Koncernens skulder har ökat med 17 mkr. Kortfristiga skulder har ökat med 7 mkr och de långfristiga har ökat med cirka 10 mkr. Av den långfristiga upplåningen svarar kommunen för den största delen med 50 mkr.

Soliditet

Koncernens soliditet är 41,2 procent 2004. Det är en försämring jämfört med år 2003 då soliditeten var 41,5 procent.

Borgensförbindelser

Koncernens borgensåtaganden motsvaras av kommunens åtagande med undantag för Kungälv kommunens borgen för Stiftelsen Kungälvbostädernas upplåning, vilken redovisas i koncernbalansräkningen.

Koncernföretagen

Kungälv kommun - redovisning sid 17

Kungälv Energi AB (KEAB)

Elnätet - Nätverksamheten omfattar eldistributionen i kommunen exklusive Marstrand men inklusive Jörlanda i Stenungsunds kommun och Thorskog i Lilla Edets kommun. Energin som överförts på elnätet har minskat från 360 GWh år 2003 till 359 GWh år 2004.

Under året har investeringar för 22,2 mkr gjorts i elnätet. Investeringarna avser främst ombyggnad av befintliga elanläggningar.

Fjärrvärme – Under året har projekteringen av ombyggnad av Munkegårdsverket till elproduktion startat. Dessutom har nya kunder anslutits i områdena Södra Sparrås och Grinden.

Investeringar i fjärrvärmesanläggningar har under året gjorts för 6,2 mkr.

Värmeproduktionen i fjärrvärmenätet har minskat från 102,4 GWh år 2003 till 100,9 GWh under 2004.

Kungälv Energi AB (KEAB)

	2004	2003	2002
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	13,2	2,0	-1,2
Bokslutsdispositioner	-6,6	4,7	7,5
Skatt	-1,8	-1,9	-1,5
Årets resultat, mkr	4,8	4,8	4,8
Antal årsarbetare	62	62	61
Omsättning, mkr	151	141	132
Soliditet, %	22,2	20,7	21,3

Tele-optonät – Under året har flera föreningar bildats inom projektet Fiber Från Hemmet (FFH). Vid årsskiftet 2004/2005 fanns det cirka 25 föreningar bildade vilka har kommit olika långt i processen. I en förening är kabelförläggningen klar och arbetet med inkoppling pågår, medan man i andra föreningar är på stadiet för förläggningsarbetet. Under året har också sju kommunala enheter anslutit sig till tele-optonätet.

Investeringarna i tele- och optonäten har under 2004 uppgått till cirka 5 mkr.

Miljö – Under 2003 startade ett arbete med att miljödiplomera KEAB enligt Göteborgs regionens modell. Arbetet har nu kommit så långt att en miljörevision kommer att genomföras under januari 2005.

Under 2004 har även ett beslut tagits om att bygga en pelletseldad närvärmecentral i Kode. Verkan av en sådan central är att man ersätter olja och el med förnyelsebart bränsle.

Kungälv's Transporttjänst AB

Kungälv's Transporttjänst AB har som målsättning att med en bred miljöprofil vara marknadsledande inom sitt verksamhetsområde, samt att medverka till ett kretsloppssamhälle inom Kungälv's kommun.

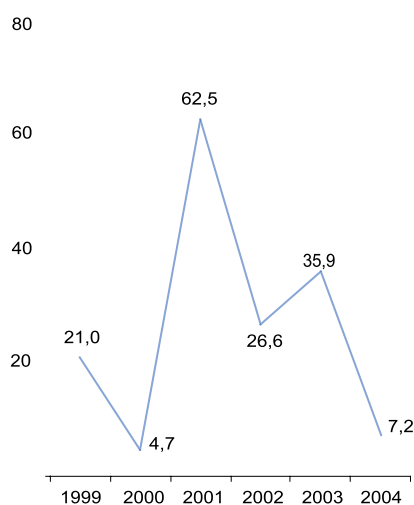
Bolaget bedriver avfallshandling, återvinning samt en sortering av avfall, insamling av material inom producentansvaret samt rådgivning, utbildning och miljörevision till kunder inom Kungälv's kommun. Kungälv's Transporttjänst AB har fyra återvinningsstationer som är bemannade med personal 15 timmar per vecka. Dessa stationer finns i Kärna, Kode, Diseröd och Ytterby.

Företaget har tillstånd att bedriva transporter för allmänt avfall, hushållsavfall och farligt

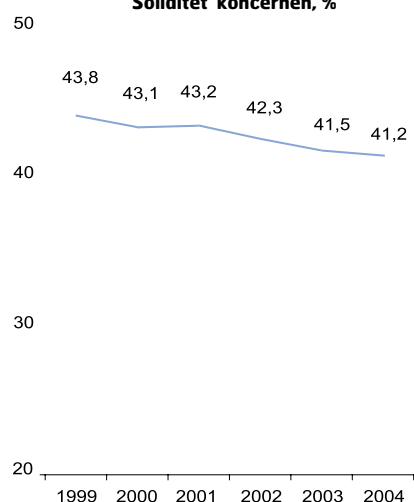
Kungälv's Transporttjänst AB

	2004	2003	2002
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	1,0	1,4	1,6
Bokslutsdispositioner	-0,1	-0,6	-0,5
Skatt	-0,3	-0,2	-0,3
Årets resultat, mkr	0,6	0,6	0,8
Antal årsarbetare	44	42	40
Omsättning, mkr	40	37	36
Soliditet, %	54,7	56,8	56,9

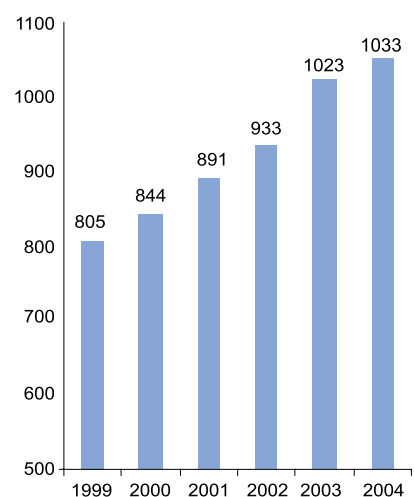
Resultatutveckling koncernen, mkr

Soliditet koncernen, %

Långfristiga skulder koncernen, mkr

avfall samt att bedriva yrkesmässig trafik.

Totala återvinningsvolymen för 2004 har varit 52 428 ton, vilket är en ökning. Volymen deponerade mängder efter sortering är endast 2 139 ton.

Bohusläns Kommunala Exploaterings AB (BOKAB)

Bolaget skall inom ramen för av kommunen givna direktiv skapa förutsättningar för näringslivetablering genom att genomföra och samordna markexploatering i kommunen samt verka för att göra kommunen attraktiv ur näringslivssynpunkt.

Efterfrågan på mark för industrin har under året ökat markant jämfört med 2003. 25 000 kvadratmeter industrimark har sålts under 2004, främst inom Rollsbo Park. Kvarvarande industrimark i Rollsbo uppgår sammanlagt till 90 000 kvadratmeter. Diskussioner med flertal intressenter och ytterligare försäljning har påbörjats under året.

BOKAB har under året, för kommunens räkning, påbörjat diskussioner med intressenter om Kvarteret Teknikern. I kommunens ägo finns cirka 17 000 kvadratmeter osåld etableringsklar industrimark.

Bolaget avser att under 2005 avsluta de påbörjade bostadsprojekten Sparrås och Håltet. Andra aktuella områden är Tega prästgård där ett 10-tal stycketomter är aktuella.

Kungälv's Bostadsförmedling AB

Stiftelsen Kungälv's bostäder, Förörternas bostads AB och HSB Södra Bohuslän äger vardera 20 procent av aktierna i bolaget. Kungälv's kommuns ägarandel är 40 procent.

Bohusläns Kommunala Exploaterings AB (BOKAB)

	2004	2003	2002
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	1,1	-	0,5
Bokslutsdispositioner	-0,2	-	-
Skatt	-0,1	-	-
Årets resultat, mkr	0,8	-	0,5
Antal årsarbetare	2	3	3
Omsättning, mkr	6,7	3,3	5,3
Soliditet, %	14,5	11,5	12

Koncernens totala ägarandel är således 60 procent.

Bolagets verksamhet avser förmedling av bostäder, hyresrätter men även av bostadsrätter och tomter i nyproduktion. Bolaget medverkar även i socialtjänstens bostadsansyningsgrupp tillsammans med Stiftelsen Kungälvsbostäder samt Förbo.

Under 2004 har Kungälv Bostadsförmedling AB förmedlat 369 hyreslägenheter. Efterfrågan på bostäder har varit stor och under första halvan av 2004 var genomsnittligt antal intresseanmälningar på varje ledigt objekt 58 stycken. Under andra halvan av 2004 sjönk detta medeltal till 38 sökande per lägenhet. Under 2004 har 3 942 sökande stått i hyresrättskön, 350 i bostadsrättskön samt 375 i tomtkön.

Kungälv Bostadsförmedling AB

	2004	2003	2002
Årets resultat, mkr	0,2	0,2	0,1
Antal årsarbeten	3	3	2
Omsättning, mkr	2,3	2,2	2,1
Soliditet, %	72	78	65

Kongahälla AB, Marstrandsbostäder AB, Kungälv Stadshuset AB

Koncernen innefattar tre vilande bolag. Dessa har inte bedrivit någon verksamhet under år 2004.

Stiftelsen Kungälvsbostäder

Kungälvsbostädernas uppgift är att främja bostadsförsörjningen i Kungälv kommun och att erbjuda bra hyresbostäder till rimliga hyror.

Planarbete och projektering av 15 lägenheter på Røkgatan är klar och hyresgäster har identifierats efter särskild urvalsmodell med inriktning på företrädesvis äldre personer.

Byggnation beräknas starta våren 2005.

Planarbete för 40 lägenheter i Fontin har även det startat där byggstart planeras till slutet av 2005.

Dessutom har marknadsundersökning och utredning av markförhållanden för ett 20-tal lägenheter i Kode har genomförts, planprocessen bör kunna starta under 2005.

Kungälvsbostäder har under året fått Kulturmiljørådets plakett för god byggnadsvård för nybyggd gruppbofastad i Ytterby.

Stiftelsen Kungälvsbostäder

	2004	2003	2002
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	11,4	11,4	10,5
Bokslutsdispositioner	-2,5	-2,8	-2,0
Skatt	-2,4	-2,4	-2,4
Årets resultat, mkr	6,2	6,2	6,1
Antal årsarbetare	5	3	3
Omsättning, mkr	150	146	142
Soliditet, %	16,2	14,9	13,4

52 428 ton. Så stor var den totala återvinningsvolymen 2004, vilket är en ökning. En del av avfallet hamnade här på Munkegårde återvinningscentral.

Resultaträkning

mkr	Koncern 2004	Kommun 2004	Koncern 2003	Kommun 2003
Verksamhetens intäkter, not 1	659,3	357,6	596,6	338,4
Verksamhetens kostnader, not 1	-1 814,7	-1 633,1	-1 727,5	-1 581,5
Avskrivningar, nedskrivningar, not 2	-125,4	-76,2	-105,8	-56,1
Verksamhetens nettokostnad	-1 280,8	-1 351,7	-1 236,7	-1 299,2
Skatteintäkter och statsbidrag	1 334,2	1 334,2	1 315,3	1 315,3
Finansnetto, not 3	-38,8	7,7	-38,5	11,4
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	14,6	-9,8	40,1	27,5
Extra ordinära intäkter	-	-	-	-
Extra ordinära kostnader	-	-	-	-
Skatt till staten, not 4	-7,4	-	-4,2	-
Förändring eget kapital	7,2	-9,8	35,9	27,5

Finansieringsanalys

mkr	Koncern 2004	Kommun 2004	Koncern 2003	Kommun 2003
Drift				
Förändring eget kapital	7,2	-9,8	17,6	14,9
Avskrivningar	125,4	76,1	105,8	56,1
Förändring avsättningar	12,5	8,5	11,3	4,1
Medel från verksamheten	145,1	74,8	134,7	75,0
Förändring kortfristiga fordringar m m	23,2	-0,1	54,1	21,8
Förändring kortfristiga skulder	7,3	5,8	-33,5	9,3
Förändring likvida medel drift	175,6	80,5	155,3	106,1
Investeringar				
Ökning/minskning värdepapper	-0,7	0,1	-2,0	-1,6
Nettoinvest. maskiner och inventarier, not 6	-65,8	-55,9	-21,3	-17,6
Nettoinvest. mark/byggn./tekn. anlägggn. not 5	-200,4	-167,0	-148,1	-123,7
Förändring likvida medel investeringar	-266,9	-222,8	-171,4	-142,9
Finansiering				
Upplåning	50,0	50,0	100,4	100,0
Amortering	-55,9	-3,1	-1,6	-1,6
Förändring kortfristig del	16,1	0,6	-9,2	-9,5
Förändring utlåning	-	1,2	-	3,2
Förändring likvida medel finansiering	10,2	48,7	89,6	92,1
Total förändring likvida medel, not 9,10	-81,1	-93,6	-73,5	55,2

Balansräkning

mkf	Koncern 04-12-31	Kommun 04-12-31	Koncern 03-12-31	Kommun 03-12-31
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekn. anlägggn, not 5	2 071,6	1 053,6	1 971,6	944,4
Maskiner och inventarier, not 6	156,1	127,9	115,2	90,4
Summa materiella anläggningstillgångar	2 227,7	1 181,5	2 086,8	1 034,8
Finansiella anläggningstillgångar, not 7	8,5	387,9	7,8	389,2
Summa anläggningstillgångar	2 236,2	1 569,4	2 094,6	1 424,0
Omsättningstillgångar				
Förråd	6,2	1,1	6,3	1,0
Exploateringsfastigheter och markreserv, not 8	106,0	80,1	84,9	
Kortfristiga fordringar	98,7	102,9	143,0	182,9
Kortfristiga placeringar, not 9	59,7	-	59,8	-
Kassa och bank, not 10	8,8	-31,6	89,8	62,1
Summa omsättningstillgångar	279,4	152,5	383,8	246,0
Summa tillgångar	2 515,6	1 721,9	2 478,4	1 670,0
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Eget kapital, not 11	1 037,7	920,9	1 030,5	930,7
Avsättningar				
Avsättning till pensioner och löneskatt, not 12	40,6	30,8	37,1	23,0
Avsättning deponi, not 12	4,3	4,3	3,7	3,7
Avsättning uppskjuten skatt, not 12	21,2		12,8	
Skulder				
Långfristiga skulder, not 13	1 032,9	486,9	1 022,7	439,5
Kortfristiga skulder	378,9	278,9	371,6	273,1
Summa skulder	1 411,8	765,9	1 394,3	712,6
Summa eget kapital, avsättn. skulder	2 515,6	1 721,9	2 478,4	1 670,0
Ställda panter, not 14	122,5	-	131,1	-
Borgensförbindelser, not 15	377,3	888,4	331,7	847,5
Ansvarsförbindelser, not 15	667,8	677,6	654,7	662,0

Noter

1 Verksamhetens intäkter och kostnader

mkr	2004	2003
Intäkter		
Enligt total koncernsammanställning	706,1	666,1
Koncernintern eliminering	-47,0	-69,5
Summa	659,3	596,6
Kostnader		
Enligt total koncernsammanställning	1 861,7	1 797,0
Koncernintern eliminering	-47,0	-69,5
Summa	1 814,7	1 727,5
Varav personalkostnader	1 149,6	1 091,1

2 Avskrivningar, nedskrivningar

mkr	2004	2003
Kommunen, enligt plan	58,1	56,1
Kommunen, nedskrivningar	-17,1	-
Stiftelsen Kungälvsbostäder, enligt plan	17,2	17,9
Kungälv Energi AB, enligt plan	31,3	30,8
Kungälv Transporttjänst AB, enligt plan	4,2	3,5
Övriga, enligt plan	-	-
Delsumma	110,8	108,3
Justering avskrivning elanläggningar	-2,5	-2,5
Summa	125,4	105,8
Kungälv Energi AB, avskrivning utöver plan	-	-4,6
Stiftelsen Kungälvsbostäder, avskrivning utöver plan	-	-

3 Finansnetto

mkr	2004	2003
Kommunen, externa ränteintäkter	1,6	1,8
Kungälv Energi AB, externa ränteintäkter	0,1	0,4
Stiftelsen Kungälvsbostäder, externa ränteintäkter	4,3	3,9
Övriga externa ränteintäkter	-	-
Summa	6,0	6,1
Kommunen, externa räntekostnader	16,5	14,1
Stiftelsen Kungälvsbostäder, externa räntekostnader	28,3	29,4
Kungälv Energi AB, externa räntekostnader	-	-
Övriga externa räntekostnader	-	1,1
Summa	44,8	44,6

4 Skatt till staten

mkr	2004	2003
Kungälv Energi AB	1,9	1,9
Kungälv Transporttjänst AB	0,3	0,2
Bohusläns Kommunala Exploaterings AB, (BOKAB)	0,1	-
Stiftelsen Kungälvsbostäder	2,4	2,4
Latent skatt	2,7	-0,3
Summa	7,4	4,2

5 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

mkr	2004	2003
Ingående balans	1 971,7	1 905,3
Justering expl. fastigheter	-	-
Avskrivningar enligt plan	-83,4	-80,7
Nedskrivningar	-17,1	-1,1
Nettoinvesteringar	200,4	148,1
Summa	2 071,6	1 971,6

6 Maskiner och inventarier

mkr	2004	2003
Ingående balans	115,2	117,9
Avskrivningar	-24,9	-24,0
Nettoinvesteringar	65,8	21,3
Summa	156,1	115,2

7 Finansiella anläggningstillgångar

mkr	2004	2003
Enligt total koncernsammanställning	389,0	389,6
Eliminering mot koncernens egna kapital	-32,4	-32,4
Elimin. mot långfristiga skulder (konvertibla skuldebrev)	-	-
Eliminering mot långfristiga fordringar	-348,1	-349,4
Summa	8,5	7,8

8 Exploateringsfastigheter och markreserv

mkr	2004	2003
Överföring markreserv till omsättningstillgångar	-	-
Fördelning exploateringsfastigheter och markreserv:		
Kommunen	80,1	57,3
Bohusläns Kommunala Exploaterings AB, (BOKAB)	25,9	27,6
Summa	106,0	84,9

9 Kortfristiga placeringar

mkr	2004	2003
Kommunen	-	-
Kungälv Energi AB	-	-
Stiftelsen Kungälvbostäder	59,7	59,8
Summa	59,7	59,8

10 Kassa och bank

mkr	2004	2003
Kommunen	-31,6	62,1
Stiftelsen Kungälvbostäder	36,8	25,9
Övriga	3,6	1,8
Summa	8,8	89,8

11 Eget kapital

mkr	2004	2003
Ingående eget kapital	1 030,5	1 012,9
Ny redovisningsprincip kommunen samt Kungälvbost.	-	-18,3
Årets resultat	7,2	35,9
Summa	1 037,7	1 030,5

12 Avsättningar pensioner

mkr	2004	2003
Kommunen	30,8	23,0
Stiftelsen Kungälvbostäder	1,5	1,1
Kungälv Energi AB	8,3	7,3
Avsättning uppskjuten skatt, kommunen	15,5	12,8
Avsättning uppskjuten skatt, Kungälvbostäder	5,7	5,7
Avsättning deponi	4,3	3,7
Summa	66,1	53,6

13 Långfristiga skulder

mkr	2004	2003
Kommunen, extern upplåning	486,9	439,5
Stiftelsen Kungälvbostäder, extern upplåning	536,9	576,8
Kungälv Energi AB	6,4	4,6
Övrig extern upplåning	-	1,8
Summa	1 032,9	1 022,7

14 Ställda panter

mkr	2004	2003
Fastighetsinteckningar Stiftelsen Kungälvbostäder	122,5	131,1

15 Borgens- och ansvarsförbindelser

mkr	2004	2003
Borgensförbindelser		
Kommunen	888,4	847,5
Avgår borgen för Stiftelsen Kungälvbostäder	-511,1	-515,8
Summa	377,3	331,7

Ansvarsförbindelser

Kommunen	676,2	662,0
Avgår ansvarsförbindelse för Kungälv Energi AB	-8,4	-7,3
Summa	667,8	654,7

Kommunen - ekonomisk översikt

Trots att kommunen visar ett negativt resultat med 9,8 mkr var det på flera sätt ändå ett positivt bokslut. Dels var resultatet bättre än prognoserna tidiare indikerat. Dels är resultatet belastat med en engångskostnad som kommer att mötas upp av framtida intäkter. Inför framtiden ställs stora krav på ekonomisk hushållning men Kungälv kommun har ändå bra ekonomiska förutsättningar i ett nationellt och regionalt perspektiv.

I Kungälv är begreppet ekonomi i balans ett centralt överordnat begrepp, som ligger till grund för flertalet beslut. Ibland kan detta innebära utmaningar och kanske tuffa förändringar för en del verksamheter, som i vissa fall inte får det ekonomiska tillskott som de önskar. Kommunen har som ett övergripande finansiellt mål att visa ett positivt resultat varje år. Detta mål är viktigt för att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi. Vi ska dels täcka de årliga kostnader som våra verksamheter genererar, men samtidigt säkerställa en stabil ekonomisk grund för kommande behov. Något man också måste ha i åtanke är den ansvarsförbindelse som kommunen har för tidigare intjänad pension. Allt eftersom de stora kullarna av 40-talister går i pension kommer dessa utbetalningar att växa och kraftigt påverka kommunens resultat och likviditet. En diskussion om hur dessa stora kostnader skall mötas upp pågår i flera av Sveriges kommuner och så även i Kungälv. Det gäller att redan nu ha med detta i beräkningarna. Ett av de förslag som diskuteras är att årligen göra avsättningar för att möta dessa kommande kostnadsökningar och på så sätt skaffa sig en stabil grund inför framtiden. För Kungälv kommuns del uppgår ansvarsförbindelsen år 2004 till cirka 670 mkr inklusive löneskatt.

Kvalitet och måluppfyllelse följs upp

I en kommun är det traditionella synsättet att verksamheten är målet och pengarna medlet. Det är då viktigt att man även tar hänsyn till andra faktorer i sina analyser än bara de rent ekonomiska. Detta för att kunna lämna en bild av hur effektiv kommunen är i sin hushållning med sina begränsade resurser. Några

exempel på viktiga faktorer att belysa är kvalitet, måluppfyllelse, miljö, personal med mera. Årsredovisningen är ett av medlen för att visa alla dessa delar och hur de samspelar. Kungälv har kommit en rejäl bit på väg under sitt arbete med balanserad styrning, vilket från och med 2004 varit en väsentlig del i budgetarbetet. Kommunen har under året haft utbyte med flertalet andra kommuner för att dela med sig av erfarenheterna kring arbetet med balanserad styrning. Man har fått god respons för sina insatser.

Ett mindre underskott men ändå inte...

Kommunens utfall för år 2004 är ett underskott om 9,8 mkr. Föregående år var utfallet ett överskott om 27,5 mkr. De tidiga prognoserna för året visade på stora underskott för nämnderna, men under resterande år har mycket möda lagts på att hitta besparingar och flera åtgärder har vidtagits inom de olika verksamheterna. Inom barn- och ungdomsförvaltningens områden har 19 mkr av 20 mkr i besparingsåtgärder hämtats hem. Under året har resultatet belastats med nedskrivningen av Kongahällagymnasiets anläggningar, vilket inneburit en kostnad om 16,9 mkr. Justerar man utfallet för detta belopp landar kommunen på ett överskott om 7,1 mkr. Kungälv är långt ifrån en kriskommun och eftersom underskottet beror på en för kommunen stor exploatering, vilken innebär kostnader ett år och förväntade intäkter nästkommande år, så är inte årets utfall oroande.

Vi har i större omfattning blivit beroende av statlig finansiering än vi varit historiskt. Det här är ett fenomen vi har gemensamt med flertalet kommuner. År 2004 har det visat sig i form av det extra stöd kommunerna fått via de så kallade sysselsättnings- samt nyanställningsstöden. För Kungälv del innebar det intäkter på cirka 14 mkr som bokförts som intäkter under året. Sysselsättningsstödet kommer kommunen att kunna söka även under 2005 och 2006. Från och med år 2007 kommer det att ingå i det generella statsbidraget. Införandet av maxtaxa inom barn- och äldreomsorg har bidragit till sänkta avgiftsintäkter, vilka till största delen har kompensrats genom specialdestinerade statsbidrag.

Vår omvärld påverkar oss

En metod för att beskriva Kungälv kommun beroende av yttre faktorer är att upprätta en känslighetsanalys. Tabellen nedan visar ett urval av faktorer som kan påverka den kommunala ekonomin.

Händelseförändring	mkr
Löneökning 1%	+10,4
Arbetsgivaravgiftsförändring 1%	+/-8,1
Prisökning 1%	+4,9
Generella statsbidrag 1%	+/-1,6
Utdebitering 1 kr	+/-61,2
Befolkningsförändring 100 pers.	+/-3,4
Ökning skatteintäkter 1%	+12,8
Socialbidragsökning 1%	+1,6

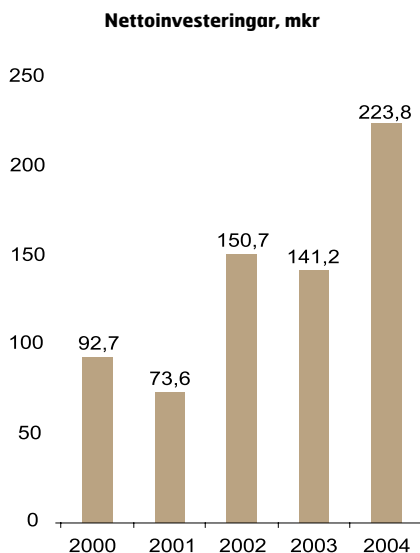
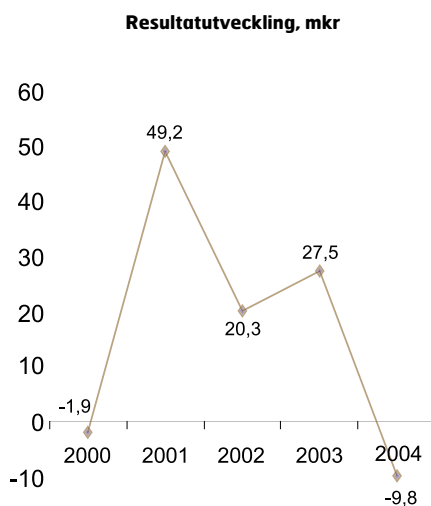
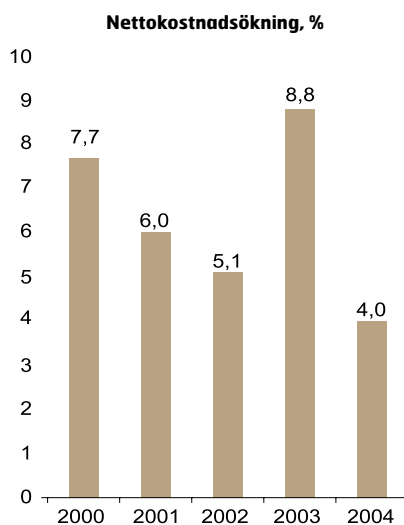
Analysen visar hur stor effekt relativt små procentuella förändringar kan få på resultatet. Man kan exempelvis utläsa att 1 procent löneökning ger kommunen 10,4 mkr i ökade personalkostnader. Höjer man kommunalskatten med 1 krona ger det ungefär 61 mkr i ökade skatteintäkter.

Ekonomi de närmsta åren

Den bedömning vi gör är att skatteintäkterna ökar även de nästkommande åren, men inte med samma ökningstakt som tidigare. Vi ser i den allmänna debatten att bland annat löneökningarna inte bedöms bli lika höga som tidigare. Ett dilemma för kommunerna är att effekterna av en ökad konjunktur slår igenom senare för kommunens del. Kungälv har de senaste åren genomfört flera kraftiga besparingar inom sina verksamhetsområden. Ser vi framåt finns risken att ytterligare neddragningar måste till för att få en ekonomi i balans, vilket naturligtvis kan komma att bli kännbart även för kommuninnevanaren.

År 2005 är ett år med mycket snäva budgetramar för nämnderna. Stora krav kommer att ställas på att hushålla med resurserna och att arbeta ännu mer med rationaliserings- och effektiviseringsfrågor. Det kanske i vissa fall kommer att innebära sänkning av ambitionsnivåerna inom vissa verksamhetsområden. Vi kan konstatera att invånarnas behov och krav är större än vad de ekonomiska ramarna ger utrymme till.

Kungälv kommun har dock bra ekonomiska förutsättningar, både i ett nationellt och regionalt perspektiv. Vi har en god skattekraft, den näst lägsta arbetslösheten länet och ett geografiskt mycket fördelaktigt läge.

Under året beslutades om en skattechöjning för år 2005 med 8 öre eller totalt 4,9 mkr, vilka ska användas till det som tidigare var Musikskolan och vars verksamhet numera ingår i Kulturnämnden. Skattechöjningen som gjordes år 2003 förstärkte den kommunala kassan med cirka 55 mkr. Den genomsnittliga totala kommunalskatten (inklusive landstingsskatt, begravnings- och kyrkoavgift) i Sverige var år 2004 32,68 kr. För Kungälv del uppgick den summan till 33,14 kr. År 2005 är motsvarande siffror 32,80 kr för riket och 33,47 kr för Kungälv. Vi ser alltså att vår kommun ligger klart över snittet för kommunal uttagsbeskattning och frågan är om något större utrymme för ytterligare höjningar finns?

Gäller att hålla investeringsnivån

Under år 2004 pågick arbetet med att färdigställa Mimers Hus och i augusti invigdes det nya kunskapscentrat. För att finansiera en så stor satsning, för en kommun i vår storlek, har det krävts ytterligare upplåning. I takt med att vi lånar pengar kan vi riskera att få ett negativt räntenetto som belastar verksamheterna i framtiden. Kan vi hålla investeringsnivån kring 60 mkr per år, det vill säga investera i ungefär samma storleksordning som anläggningarna skrivs av, kommer vi även i fortsättningen att kunna ha ett positivt finansnetto. En annan förutsättning är att vi klarar av att få ett positivt årligt resultat på cirka 20 mkr, vilket anses vara ett minimum för att bibehålla en långsiktigt hållbar ekonomi.

Framtiden ställer nya krav

Under år 2005 kommer den första kullen av 40-talister att fylla 65 år och gå i ålderspension. Detta vet vi kommer att påverka vårt samhälle på flera olika sätt. Vi kan misstänka att vi kommer att möta en hårdare konkurrens om arbetskraft, vilken kommer att bli lönedrivande och ytterligare påfresta en redan ansträngd ekonomi. Vi kan konstatera att nivåerna på pensionsutbetalningar kommer att stiga kraftigt. Detta kommer att ställa stor vikt av tydliga politiska prioriteringar och målsättningar för våra verksamheter. Detta för att vi skall kunna möta även morgondagen med en god ekonomi i balans, förberedd att klara de ökade och förändrade krav som kommer. Vi ser en utveckling som visar på att vi inte kommer att kunna göra allt det vi gör idag även i framtiden. Det är därför viktigt att vi gör rätt saker och på rätt sätt.

Vi klarar balanskravet

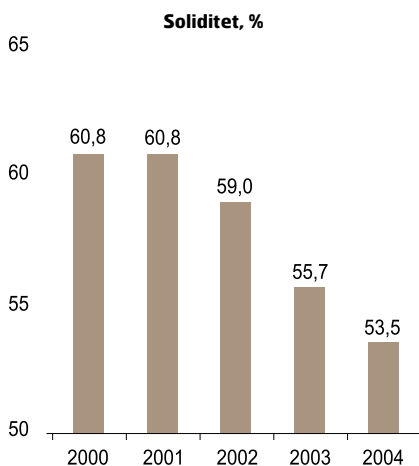
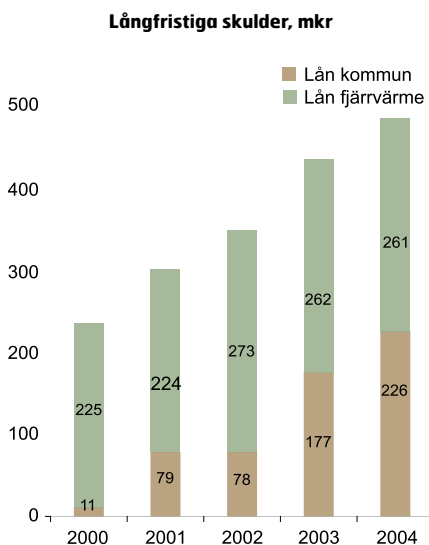
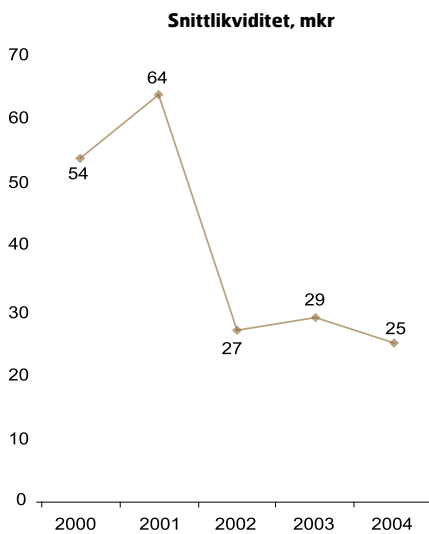
I kommunallagen talas om god kommunal ekonomisk hushållning, som också definieras som det så kallade balanskravet. Huvudprincipen för beräkningen är att intäkterna skall överstiga kostnaderna. Justering skall ske för eventuella realisationsvinster och realisationsförluster. Under året har resultatet belastats med en kostnad i samband med pågående exploatering med 16,9 mkr. Denna kommer att mötas upp av intäkter kommande år. Avstämningen nedan visar att kommunen klarar kommunallagens balanskrav för 2004.

Balanskravsavstämning	mkr
Ingående balans "fritt eget kapital"	66,1
Årets resultat enligt resultaträkning	-9,8
Realisationsvinster	-1,7
Realisationsförluster	0,3
Synnerliga skäl: engångskostnad i samband med exploatering	16,9
Justerat resultat 2004	5,7
Utgående balans	71,8

Kungälv's kommuns tolkning av balanskravet innebär att man låste det ingående egna kapitalet för 2000. Från och med 2000 skapades ett "fritt eget kapital". De så kallade kammungemensamma spelreglerna för kommunens nämnder innebär att årets resultat förs med till nästkommande år och i de fall det är ett negativt resultat, skall det arbetas igen under det påföljande året.

Verksamhetens intäkter och kostnader

Verksamhetens intäkter uppgår till 357,6 mkr och består huvudsakligen av avgifter för vatten, avlopp renhållning, barn- och äldreomsorg, specialdestinerade statsbidrag samt hyror. Intäkterna ökade totalt med 19,2 mkr eller 5,7 procent. Av de totala kostnaderna finansieras drygt 21 procent av ovan redovisade intäkter. Verksamhetens kostnader uppgår till totalt 1 650 mkr. Nettokostnadsökningen totalt är 52,4 mkr eller 4 procent. Den ojämförligt största posten hänför sig till personalkostnader som uppgår till 1 093 mkr eller 67 procent av de totala kostnaderna. Den största delen, 38 mkr, kan direkt hänföras till ökade personalkostnader i form av löneökningar och sociala avgifter. Personalkostnaderna ökade alltså med 3,6 procent mellan 2003 och 2004, jämfört med en ökning om hela

6,6 procent mellan åren 2002 och 2003. Ökningen består främst av ökade lönekostnader genom avtalsförändringar. Glädjande att notera är att sjuklönekostnaderna minskat något jämfört med år 2003. Det visar att det friskvårdsarbete som pågått i kommunen sedan en tid nu mer och mer börjar visa resultat även genom lägre kostnader. Under andra halvan av året infördes övertidstopp i organisationen. Detta som en besparingsåtgärd då de tidiga prognoserna pekade på ett stort underskott för året. Detta visar sig på kostnadssidan, där utfallet för övertidsersättning är lägre. Vi kan dock se att de upplupna kostnaderna för ferie-, uppehållslöner samt semesterlöner ökat kraftigt mot 2003. Detta kan möjligen vara en effekt av övertidsstoppet. En konsekvens av de stora byggnationer som pågått under året är att kostnaderna för entreprenader rörande dessa anläggningstyper ökat med 15 mkr.

De totala skatte- och statsbidragsintäkterna med avdrag för skatteavgifter uppgår till 1 334,2 mkr vilket är en ökning med 19 mkr. Ökningen kan till stor del förklaras av extra statsbidrag som kommunen fått under året.

Kommunens finansnetto är positivt och uppgår till 5 mkr. De finansiella kostnaderna består till största delen av kommunens lån. Lånen består till 60 procent av lån som är vidareförmedlade till Kungälv Energi AB för fjärrvärmeutbyggnaden. Räntekostnaderna för dessa lån motsvaras således av en lika stor ränteintäkt. Ränteintäkterna utgörs förutom av ersättning för fjärrvärmelånen också av ersättning för revers som tecknats mellan Kungälv's kommun och Kungälv's Energi AB. 5 mkr av intäkterna utgörs av aktieutdelning från de kommunala bolagen.

Tillgångar

De totala tillgångarnas bokförda värde ökade med 51,8 mkr mellan åren 2003 och 2004. Anläggningstillgångarna ökade med 145,4 mkr medan omsättningstillgångarna minskade med -93,6 mkr. Ökningen av anläggningstillgångar hänför sig till nettoinvesteringar på 146,7 mkr samt minskning av de finansiella anläggningstillgångarna med -1,3 mkr. Därtill skall exkluderas av- och nedskrivningar som uppgick till 76,2 mkr. Under året har vi också nedskrivit det bokförda värdet på Kongahällskolan om totalt 16,9 mkr då rivningsarbetet av skolan påbörjades under

2004. För årets investeringar avser den större delen byggnationen av Mimers Hus med 152,3 mkr. Minskningen av omsättningstillgångarna kommer av kommunen försämrade ställning av kassa och bank.

Kommunens och de kommunala bolagens likviditet hanteras gemensamt i ett koncernkontosystem. Följande enheter ingår: Kungälv kommun, Kungälv Energi AB, Kungälv Transporttjänst AB samt BOKAB. Den samlade likviditeten har minskat under 2004 från 62,1 mkr vid årets början till -31,6 mkr vid årets slut. Den genomsnittliga likviditeten uppgick till 25 mkr under 2004 vilket kan jämföras med 29 mkr under 2003.

Eget kapital

Det ingående värdet för det egna kapitalet år 2004 är 930,7 mkr. Årets underskott om -9,8 mkr ger ett utgående saldo på 920,9 mkr.

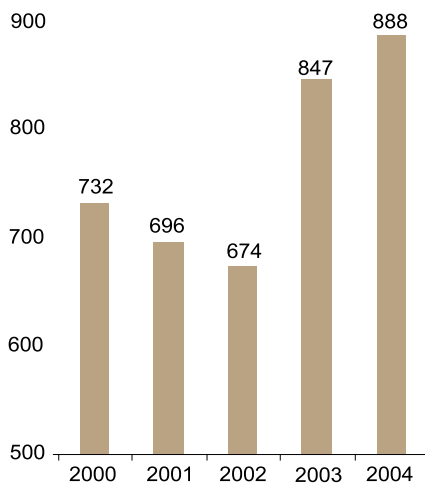
Förpliktelser och lösningar för pensioner

Pensionsåtaganden före år 1998 redovisas som ansvarsförbindelse vid sidan av balansräkningen. Den individuella del som den anställda får placera själv och som är intjänad 2004 redovisas som en kortfristig skuld. Den del som ligger kvar under avsättningar är framförallt visstids- och garantipensioner samt intjänad pension på löner över 7,5 basbelopp med tillhörande löneskatt. 2004 års pensionsskuld-förändring blev 7,7 mkr. Kommunen har pensionsåtaganden till fyra ledande tjänstemän, vilka har möjlighet att på egen begäran erhålla särskild ålderspension efter 61 års ålder. Dessutom finns en traditionell pensionsförsäkring för två ledande tjänstemän som innebär att de på egen begäran kan avgå vid 62 års ålder med en pension motsvarande 75 procent av gällande månadslön vid avgång.

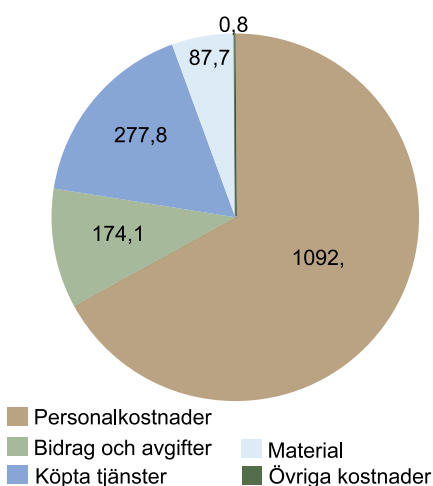
Skulder

Kommunens långfristiga skulder uppgår till 487 mkr. Av detta belopp utgör 261 mkr fjärrvärmelån och finns med motsvarande belopp på fordringssidan i balansräkningen då det är vidareutlåning inom koncernen. Den långfristiga upplåningen direkt för kommunen uppgår till 226 mkr. Årets ökning på 50 mkr hänför sig till byggnationen av Mimers hus. Kortfristiga skulder uppgår till 278,6 mkr, en ökning jämfört med 2003 med 5,5 mkr.

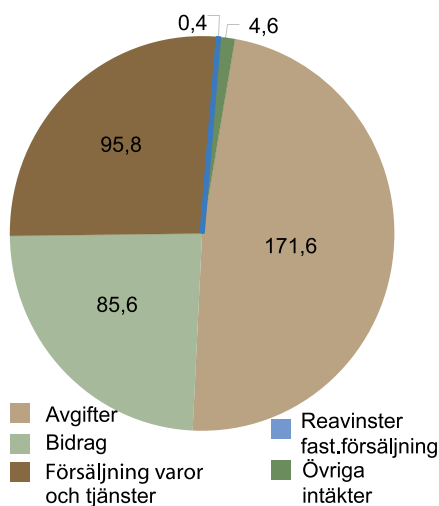
Borgensåtagande, mkr

Externa kostnader 2004, mkr

Externa intäkter 2004, mkr

Soliditet

Soliditeten är ett mått på hur stor andel av kommunens totala resurser som finansierats med eget kapital. År 2004 uppgår soliditeten till 53,5 procent, vilket är 2,2 procentenheter lägre än 2003. Årets försämring beror på den ökade upplåningen, bland annat i samband med byggnationen av Mimers Hus, som kommunen gjort under året.

Ansvarsförbindelser

Bland ansvarsförbindelser redovisas kostnader för intjänad pension till och med 1998. Denna uppgår vid utgången av år 2004 till 667,4 mkr. Ökningen, 14,4 mkr, beror till största delen av ränteuppräknings. Inom några år är bedömningen att ansvarsförbindelsen kommer att minska i takt med att 40-talisterna går i pension.

Borgensförbindelser

Kommunens totala borgensåtaganden uppgår per den 31 december 2004 till 888,4 mkr, vilket är en ökning med 40,9 mkr. Ökningen kommer av en nyupplåning i Kommuninvest AB med 50 mkr. Borgensåtagandena för egenhändigt uppgår till 9,1 mkr. Dessa åtaganden minskar i takt med att de statliga lånen för småhusen löper ut eller löses in. Kommunens förlustansvar motsvarar 40 procent av den statliga belåningen för småhus byggda före 1992-07-01. Under senare år har inget förlustansvar behövt infrias och risknivån bedöms som tämligen låg. Kommunen har borgensförbindelser på 46,5 mkr för lån till bostadsrättsföreningen Ullvegårde samt 32,1 mkr till Tungebostäder. För den sistnämnda finns pantbrev som säkerhet. Kommunens borgensåtaganden mot bostadsrättsföreningarna är förenat med en viss risk. Det har bland annat visat sig för Tungebostäder, som har drabbats av nedtrappningen av lån med räntebidrag. Kommunens borgensåtaganden för föreningar uppgår till 0,5 mkr. Även dessa borgensåtaganden är förenade med en risk då föreningarnas ekonomi kan vara ansträngd.

År 2003 blev Kungälv kommun medlemmar i Kommuninvest AB. Som en följd av detta har kommunen ingått i en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvests samtliga förpliktelser. Detta borgensåtagande är i ett underavtal (ett så kallat regressavtal) begränsat till den låneskuld som kommunkoncernen har i Kommuninvest. Vid årsskiftet uppgick lånebeloppet till 191 mkr.

Resultaträkning

mkr	Budget 2004	Bokslut 2004	Bokslut 2003
Verksamhetens intäkter, not 1	300,4	357,6	338,4
Verksamhetens kostnader, not 2	-1 589,9	-1 633,1	-1 581,5
Av- och nedskrivningar	-62,9	-76,2	-56,1
Verksamhetens nettokostnad	-1 352,4	-1 351,7	-1 299,2
Skatteintäkter, not 3	1 290,0	1 283,1	1 235,0
Skatteavgifter, not 4	-84,0	-104,9	-77,2
Generellt statsbidrag	143,0	156,0	157,4
Finansiella intäkter, not 5	24,2	21,0	25,5
Finansiella kostnader, not 6	-19,2	-13,3	-14,1
Förändring eget kapital	1,6	-9,8	27,5

Finansieringsanalys

mkr	2004	2003
Drift		
Förändring eget kapital, not 12	-9,8	14,9
Avskrivningar och nedskrivningar	76,1	56,1
Förändring avsättningar	8,5	4,1
Medel från verksamheten	74,8	75,0
Förändring kortfristiga fordringar inkl. förråd	-0,1	21,8
Förändring kortfristiga skulder	5,8	9,3
Förändring likvida medel drift	80,5	106,1
Investeringar		
Förändring värdepapper, not 9	0,1	-1,6
Nettoinvestering maskiner och inventarier, not 8	-55,9	-17,6
Nettoinvestering mark/byggnader/tekniska anläggningar, not 7	-167,0	-123,7
Förändring likvida medel investeringar	-222,8	-142,9
Finansiering		
Upplåning, not 15	50,0	100,0
Amortering, not 15	-3,1	-1,6
Förändring kortfristig del, not 15	0,6	-9,5
Förändring utlåning, not 9	1,2	3,2
Förändring likvida medel finansiering	48,7	92,1
Total förändring likvida medel	-93,6	55,2

Balansräkning

mkr	04-12-31	03-12-31	Förändring
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar, not 7	1 053,6	944,4	109,2
Maskiner och inventarier, not 8	127,9	90,4	37,5
Summa materiella anläggningstillgångar	1 181,5	1 034,8	146,7
Finansiella anläggningstillgångar, not 9	387,9	389,2	-1,3
Summa anläggningstillgångar	1 569,4	1 424,0	145,4
Omsättningstillgångar			
Förråd	1,1	1,0	0,1
Kortfristiga fordringar, not 10	183,0	182,9	0,0
Kortfristiga placeringar, not 11	0,0	0,0	0,0
Kassa och bank	-31,6	62,1	-93,6
Summa omsättningstillgångar	152,5	246,0	-93,5
Summa tillgångar	1 721,9	1 670,0	52,0
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital, not 12	920,9	930,7	-9,8
Avsättningar			
Avsättning till pensioner och löneskatt, not 13, 14	30,8	23,0	7,8
Avsättning deponi	4,4	3,7	0,7
Skulder			
Långfristiga skulder, not 15	486,9	439,5	47,5
Kortfristiga skulder, not 16	278,9	273,1	5,8
Summa skulder	765,9	712,6	53,3
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 721,9	1 670,0	51,9
Borgensförbindelser, not 17	888,4	847,5	40,9
Ansvarsförbindelser, not 18	677,6	662,0	15,6

Noter

1 Verksamhetens intäkter

mkr	2004	2003
Enligt driftredovisning	628,0	576,0
Interna intäkter	-270,5	-237,6
Summa	357,6	338,4

varav		
-Avgifter	171,6	164,4
-Bidrag	85,6	86,4
-Försäljning varor och tjänster	95,6	79,3
-Bokföringsmässig realisationsvinst, sålda fastigheter och maskiner	0,4	2,6
-Övriga intäkter	4,5	5,7
Summa	357,6	338,4

2 Verksamhetens kostnader

mkr	2004	2003
Enligt driftredovisning	1 903,6	1 819,1
Interna kostnader	-270,5	-237,6
Summa	1 633,1	1 581,5

varav		
-Personalkostnader exkl. pensionskostnader	1 040,3	1 007,3
-Pensionskostnadsförändring inkl individuell del	34,3	28,9
-Pensionsutbetalning	18,1	17,7
-Bidrag och avgifter	174,1	158,4
-Köpta tjänster	277,8	270,9
-Material	87,7	91,6
-Avsättning osäkra fordringar	-0,1	0,7
-Övriga kostnader	0,9	6,1
Summa	1 650,2	1 581,5

3 Skatteintäkter

mkr	2004	2003
Kommunalskatt, preliminär	1 294,2	1 245,9
Slutavräkning 2003	-5,0	-
Beräknad slutavräkning 2004	-11,3	-
Slutavräkning 2002	-	3,3
Beräknad slutavräkning 2003	-	-11,0
Mellankommunal kostnadsutjämnning	5,2	-3,2
Summa	1 283,0	1 235,0

4 Skatteavgifter

mkr	2004	2003
Inkomstutjämnning	36,4	25,1
Kostnadsutjämnning	67,5	52,1
Utjämningsavgift LSS	1,0	-
Summa	104,9	77,2

5 Finansiella intäkter

mkr	2004	2003
Räntor, placeringar	1,6	2,5
Räntor, reverser	13,8	17,1
Aktieutdelning kommunala bolag (enligt KF:s beslut)	5,0	5,2
Räntor, övriga	0,6	0,8
Summa	21,0	25,5

6 Finansiella kostnader

mkr	2004	2003
Räntor, långsiktig upplåning	19,1	18,1
Räntor, kortsiktig upplåning	-	0,2
Ränta pensionsskuld	1,2	1,0
Statliga räntebidrag	-1,2	-1,2
Ränta under byggtid	-6,0	-4,2
Räntor övriga	0,2	0,2
Summa	13,3	14,1

7 Mark, byggnader och anläggningar

mkr	2004	2003
Ingående balans investeringar	1 063,9	940,2
Ingående balans avskrivningar/nedskrivningar	-119,5	-79,6
Avskrivningar enligt plan 2004	-40,7	-39,8
Nedskrivningar 2004	-17,1	-
Investeringar 2004	167,0	123,7
Summa	1 053,6	944,4

8 Maskiner och inventarier

mkr	2004	2003
Ingående balans investeringar	135,3	117,8
Ingående balans avskrivningar/nedskrivningar	-44,9	-28,7
Avskrivningar enligt plan 2004	-17,4	-16,3
Nedskrivningar 2004	-0,9	-
Investeringar 2004	55,9	17,6
Summa	127,9	90,4

9 Finansiella anläggningstillgångar

mkr	2004	2003
Fordran koncernföretag	348,1	349,3
Aktier koncernföretag	32,2	32,2
Övriga aktier	7,0	7,0
Andelar, insatser, bostadsrätter	0,4	0,4
Andra långfristiga fordringar	0,2	0,3
Summa	387,9	389,2

10 Kortfristiga fordringar

mkr	2004	2003
Kundfordringar	29,7	43,1
Avsättning osäkra fordringar	-3,0	-3,1
Fordran koncernföretag, likvidkonto	33,7	15,2
Fordran koncernföretag, enligt revers	1,1	3,2
Statsbidragsfordringar	1,7	4,0
Fordran EU-bidrag	0,8	1,4
Fordran mervärdesskatt	14,5	20,7
Övriga fordringar	2,0	2,3
Förbetalda kostnader exploateringsområden	80,1	57,3
Övriga förbetalda kostnader	26,2	14,3
Avräkning skatteintäkter	-22,7	6,7
Övriga upplupna intäkter	18,7	17,8
Summa	182,9	182,9

11 Kortfristiga placeringar

mkr	2004	2003
	-	-
Summa	-	-

12 Eget kapital

mkr	2004	2003
Ingående eget kapital	930,7	915,8
Avsättningar deponi före 2002 (enbart 2003)	-	-2,1
Timplöner, OB intjänad dec 2003 (enbart 2003)	-	-10,5
Årets resultat	-9,8	27,5
Summa	920,9	930,7

13 Avsättning pensioner

mkr	2004	2003
Ingående pensionsskuld (garanti- och visstidspensioner)	18,5	17,5
Årets ökning	5,9	3,2
Pensionsutbetalning 2004 (förändring)	0,3	-2,2
Summa	24,8	18,5

14 Avsättning löneskatt pensioner

mkr	2004	2003
Ingående skuld löneskatt	4,5	4,2
Avsättning löneskatt årets ökning pensionsskuld	1,4	0,8
Överfört från kortfristig skuld (utbetalning 2003)	0,1	-0,5
Summa	6,0	4,5

15 Långfristiga skulder

mkr	2004	2003
Lån, fjärrvärmebyggnation		
vidareutlånat till Kungälv Energi AB	273,0	274,0
Nyupplåning	-	-
Amorteringar	-1,0	-1,0
Kortfristig del, amortering nästa år	-11,0	-11,0
Delsumma	261,0	262,0
Lån, kommunens verksamhet	178,1	78,7
Nyupplåning	50,0	100,0
Amorteringar	-2,1	-0,6
Kortfristig del, amortering nästa år	-	-0,6
Delsumma	225,9	177,5
Summa	486,9	439,5

16 Kortfristiga skulder

mkr	2004	2003
Leverantörsskulder	45,1	45,2
Skuld koncernföretag, likvidkonto	1,9	4,7
Övriga kortfristiga skulder	11,9	15,0
Skuld mervärdesskatt	1,1	1,5
Källskatt, personal	19,3	19,8
Sociala avgifter	19,5	20,6
Upplupna timplöner, OB-ersättningar	10,4	10,5
Upplupen ferie- och uppehållslön	25,1	19,7
Upplupen semester och övertid	54,5	50,4
Kortfristig individuell del, pensionsskuld (utbet. nästa år)	29,2	26,0
Övrig kortfristig del, pensionsskuld (utbet. nästa år)	2,7	3,0
Löneskatt kortfristig pensionsskuld (utbet. nästa år)	7,0	7,0
Upplupna räntekostnader	5,0	4,7
Övriga upplupna kostnader	8,6	6,6
Förutbetalda statsbidrag flyktingverksamhet	2,4	2,2
Förutbetalda statsbidrag ekologisk hållbarhet	4,5	5,9
Förutbetalda intäkter exploateringsverksamhet	25,5	24,9
Övriga förutbetalda intäkter	5,2	5,4
Summa	278,9	273,1

17 Borgensförbindelser

mkr	2004	2003
Stiftelsen Kungälvsbostäder	511,1	515,8
Förorternas Bostads AB	83,5	83,5
Övriga borgensåtaganden, bostäder	87,6	90,4
Renova (f d GRAAB) och GRYAAB	3,4	4,8
Nordiska Folkhögskolan	11,2	11,4
Kommuninvest	191,0	141,0
Övriga	0,5	0,6
Summa	888,4	847,5

18 Ansvarförbindelser

mkr	2004	2003
Pensionsåtagande, kommunen	537,4	525,5
Löneskatt	130,4	127,5
Pensionsåtagande, Kungälv Energi AB	8,4	7,3
Pensionsåtagande, Renova (f d GRAAB)	1,3	1,5
Pensionsåtagande GRYAAB	0,1	0,2
Summa	677,6	662,0

Redovisningsprinciper

I den löpande redovisningen och vid upprättandet av årsredovisningen följs ett antal övergripande redovisningsprinciper. Dessa principer skapar normverk som styr innehållet i redovisningsrapporterna. I den finansiella analysen förutsätts detta normverk ha följts.

Objektivitetsprincipen

Objektiva mått skall användas i redovisningen. Det som återfinns i redovisningen skall kunna göras sant, det vill säga upptagna värden skall vara verifierbara. Objektivitetsprincipen är också anledningen till att vi i redovisningen (i de allra flesta fall) använder oss av inköpspriset när vi värderar en tillgång. Till skillnad från till exempel marknadsvärdet är inköpspriset ett objektiva mått. Objektivitetsprincipen inverkar även när vi betraktar en post som en inkomst. Ersättningen eller betalningen skall vara inom räckhåll för att vi skall kunna redovisa den som en intäkt. En skickad faktura på ett utfört arbete betraktar vi till exempel som om betalningen är inom räckhåll. Däremot ser vi inte ett avtal om en viss ersättning som en inkomst inom räckhåll.

Försiktighetsprincipen

Tillgångar och intäkter får inte övervärderas medan skulder och kostnader inte får undervärderas.

Matchningsprincipen

Intäkter och kostnader som hör ihop redovisas under samma period, vanligtvis under samma kalenderår.

Principen om öppenhet

Denna princip gäller utformning av rapporter, årsredovisning och andra dokument där redovisningsinformation förmedlas.

Redovisningsinformationen skall förmedlas på ett så öppet och tillgängligt sätt som möjligt. De modeller som tillämpas för att beskriva ekonomi och verksamhet bör ständigt utvecklas. Ett grundläggande krav som de externa intressenterna ställer på redovisningen är att den skall vara användbar som beslutsunderlag. För att redovisningen skall tjäna detta syfte måste den vara förstälig. Den måste dessutom vara relevant och tillförlitlig.

Väsentlighetsprincipen

Redovisningen skall fokuseras på väsentligheter. En väsentlig avvikelse från det gängse är till exempel ett skäl till att vi skall specificera en post i resultaträkningen. Väsentlighetsprincipen innebär också att vi ständigt försöker besvara det väsentliga och inte fokuserar på detaljer.

Kommunal redovisningslag

Den första januari 1998 trädde en ny kommunal redovisningslag i kraft. Redovisningen för kommuner och landsting är därmed lagreglerad på ett helt annat sätt än tidigare.

Den kommunala redovisningslagen reglerar den externa redovisningen. Årsredovisningen skall enligt lagen innehålla resultat- och balansräkning samt en finansieringsanalys. Dessutom tillkommer internt för kommunen, drift- och investeringsredovisning. Redovisningen består därmed av fem delar. Driftredovisningen redovisar alla verksamhets kostnader och intäkter. Investeringsredovisningen beskriver hur investeringar fördelas på olika projekt och verksamhetsområden. Resultaträkningen sammanfattar årets intäkter och kostnader samt förändringen av eget kapital. Finansieringsanalysen visar hur årets drift, investeringar och lån påverkat likviditeten. Balansräkningen redovisar den ekonomiska ställningen vid årets slut.

Tillämpning i kommunen

Periodiseringen är viktig för att uppnå en rättvisande redovisning. Huvudregeln är att kostnader och intäkter ska bokföras på det år varan är levererad eller tjänsten är utförd. Leverantörsfakturer som avser 2004, men som registreras efter årsskiftet, bokas som en skuld och kundfakturer bokas som en fordran på motsvarande sätt. Leverantörsfakturer som avser 2005 men som registreras under 2004 har behandlats som en fordran i bokslutet. Kundfakturer avseende 2005 har skuldförts.

Statsbidrag inkomna efter årsskiftet redovisas som fordringar. Statsbidrag erhållna i förskott redovisas som skuld.

Skatteavräkning

Från och med 1999 ändrades principen för redovisning av den beräknade slutavräkningen för innevarande år. Tidigare har denna tagits upp först i nästkommande bokslut. Numera

tas den upp innevarande år och redovisas som en kortfristig fordran.

Löner

Löneavtal träffade för 2004 med utbetalning 2005 redovisas som skuld. Förändring av semesterlön och övertidsskuld redovisas som en kostnad i verksamheten. Sociala avgifter bokförs som ett procentuellt påslag på lönekostnaden. Intjänad ferielön och uppehållslön för lärare redovisas som skuld. Från och med 2003 bokas även timlöner, ersättning för obekvämt arbetstid, intjänad under december upp som kortfristig skuld. Dessa ersättningar betalas ut i samband med löneutbetalningen i januari 2005.

Pensionsskuld

Pensionsskuld har beräknats av Kommunsektorns Pensions AB (KPA).

Pensionsåtaganden redovisas enligt den nya redovisningslagen, det vill säga enligt blandmodellen. Intjänade pensioner fram till och med 1997-12-31 redovisas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen.

Intjänade pensioner från 1998-01-01 ingår i verksamhetens kostnader och redovisas som en skuld i balansräkningen. Även utbetalning av förmåner intjänade före 1998 redovisas bland verksamhetens kostnader. Från och med 1999 periodiseras och redovisas dessutom den särskilda löneskatten på pensionskostnader i enlighet med blandmodellen.

Detta innebär att både de pensionsförpliktelser som redovisas i balansräkningen och de som anges som ansvarsförbindelse inkluderar den särskilda löneskatten. Den förändrade redovisningsprincipen tillämpades praktiskt i 1999 års bokslut genom att särskild löneskatt på utgående pensionsskuld 1998-12-31 bokfördes direkt mot det egna kapitalet. Från och med 2000 har arbetstagaren själv fått möjlighet att placera en del av sin tjänstepension. Detta innebär att kommunen årligen kommer att betala ut den intjänade individuella delen till KPA som administrerar fördelningen av pensionspengarna till respektive individs valda förvaltare. Enligt rekommendationen har den del av pensionsskulden med tillhörande löneskatt, som därför kommer att betalas ut under 2005, bokats upp som kortfristig skuld i 2004 års bokslut. Under avsättningar i balansräkningen redovisas endast intjänade pensioner från och med 1998-01-01 som inte avser individuell del.

Flyktingredovisning

Från staten erhålls bidrag för flyktingar ankomståret och tre år framåt. Från och med 2001 görs löpande avräkning avseende respektive flyktinggrupp. Uppbokning sker endast av de faktiskt utbetalda statsbidragen per flyktinggrupp.

Resultatutjämningsfonder

Resultatutjämningsfonder för VA-verk, renhållningsverksamhet, fastighetsförvaltning samt entreprenadavdelning redovisas som en del av kommunens egna kapital.

Investering

Som investering redovisas en anskaffning avsedd för stadigvarande bruk. Vid inköp av inventarier skall kostnaden överstiga ett basbelopp. Inköp av datorutrustning redovisas som driftkostnad. Avskrivningar sker på anskaffningsvärdet och fördelas jämnt på objektets livslängd. Livslängden varierar beroende på vilken typ av anläggning det är. Internränta beräknas på objektets bokförda värde. Nedskrivning av det bokförda värdet kan bli aktuell i samband med avyttring av tillgångar. Anläggningsavgifter redovisas som investeringsbidrag, ej på driften. Avskrivning påbörjas året efter investeringen, förutom vid stora anläggningsinvesteringar där avskrivning påbörjas då anläggningen tas i bruk.

Realisationsvinster

Realisationsvinster vid mark-, fastighets- och aktieförsäljning redovisas som en intäkt i verksamheten.

Exploateringsverksamhet

Nedlagda kostnader och erhållna intäkter för pågående exploateringsverksamhet redovisas som kortfristiga fordringar och skulder. Under pågående exploatering kan vid årsskiftet kostnader belasta innevarande år och intäkter nästkommande. Avslut av exploateringsområden redovisas som en kostnad eller intäkt i verksamheten. Avräkning sker varje år efter antalet sålda tomter.

Osäkra fordringar

Reservering har gjorts för osäkra fordringar. Detta innebär dock inte att fordran mot kund är avskriven.

Tillämpning i koncernen

Enligt den kommunala redovisningslagen skall årsredovisningen även innehålla en så kallad sammanställd redovisning, en koncernredovisning. Utgångspunkten för koncernbokslutet är de fastställda balans- och resultaträkningarna för kommunen och dotterföretagen. Alla interna mellanhavanden inom koncernen elimineras. Att efter eliminering dra samman kommunens och bolagens räkenskaper till en redovisningsenhet kallas konsolidering.

I kommunal redovisningspraxis anses kommunen utöva ett väsentligt inflytande vid en röstandel av minst 20 procent. Förorternas Bostads AB (Förbo) ingår inte i koncernredovisningen då kommunens aktieandel endast utgör 9 procent.

Koncernredovisningen har upprättats enligt **förvärvsmetoden med proportionell konsolidering**. Med förvärvsmetoden avses att det av kommunen förvärvade egna kapitalet i dotterföretagen har eliminerats. Därefter har intjänat kapital räknats in i koncernens egna kapital. Med proportionell konsolidering avses att om dotterföretagen inte är helägda tas endast ägda andelar av räkenskaperna in i koncernredovisningen.

I koncernredovisningen har **obeskattade reserver** betraktats som eget kapital. Beräknad skatt på dessa obeskattade medel har skuldförts. Latent skatteskuld beräknas till 28 procent av obeskattade reserver.

Både **exploateringsfastigheter** och **markreserv** har redovisats bland omsättningstillgångar.

Avskrivningar har i Stiftelsen Kungälvsbostäder tidigare redovisats med en progressiv metod. Från och med 1999 redovisas Stiftelsen Kungälvsbostäder, liksom övriga företag i koncernen, enligt linjär metod.

Driftredovisning

mkr	Budget 2004	Bokslut 2004	Budget- avvikelse	Bokslut 2003	Bokslut 2002
Nämnd/styrelse					
Kommunfullmäktige inkl. revisionen	2,0	1,7	0,3	1,6	1,6
Kommunstyrelse	76,5	89,5	-13,0	57,2	53,3
Uppdragsnämnd	34,1	25,7	8,4	33,1	27,4
Barn- och ungdomsnämnd	522,1	523,5	-1,4	514,4	476,6
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	150,1	150,7	-0,6	143,2	126,2
Socialnämnd	432,4	442,6	-10,2	439,2	407,0
Fritidsnämnd	33,4	34,7	-1,3	34,0	31,1
Kulturnämnd	16,4	16,4	0,0	15,5	14,7
Miljö- och byggnadsnämnd	11,1	11,0	0,1	11,3	10,8
Teknisk nämnd	74,6	68,4	6,2	64,8	56,9
Övriga nämnder	2,6	3,6	-1,0	3,0	3,3
Projektredovisning *	4,2	1,5	2,7		
Summa	1 359,5	1 369,3	-9,8	1 317,4	1 208,8
Finansiering	-7,1	-17,6	10,5	-18,3	-14,2
Totalt	1 352,4	1 351,7	0,7	1 299,2	1 194,6

Investeringsredovisning

mkr	Budget 2004	Bokslut 2004	Budget- avvikelse	Bokslut 2003	Bokslut 2002
Nämnd/styrelse					
Kommunstyrelse	151,0	165,3	-14,3	96,0	53,8
varav - nybyggnation Mimers hus	151,0	152,2		95,4	52,2
Uppdragsnämnd	61,0	22,5	38,5	19,7	56,4
varav - korttidsboende socialtjänsten	3,8	3,3			
- Thorildskolan, om- och tillbyggnad	7,0	1,1			
- Kastellegårdsskolan	3,9	-			
- Nämndhuset	3,0	-			
Barn- och ungdomsnämnd	3,9	1,9	2,0	2,6	3,7
Gymnasienämnd	7,2	7,5	-0,3	2,2	2,2
Socialnämnd	11,0	2,8	8,2	3,5	2,5
Fritidsnämnd	1,2	1,3	-0,1	0,9	3,5
Kulturnämnd	3,5	3,2	0,3	0,5	0,7
Miljö- och byggnadsnämnd	0,2	0,2	-	0,2	0,6
Teknisk nämnd tillika räddningsnämnd	30,9	19,3	11,6	15,7	27,4
varav - Kaj Marstrandsön	2,0	0,1			
Övriga nämnder	-	0,1	0,1	-	-
Totalt	269,0	224,2	45,7	141,2	150,7

* Redovisning av kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens centrala projektmedel

tkr	Budget 2004	Bokslut 2004	Budget- avvikelse
Projekt			
Måltidsprojektet	900,0	335,1	564,9
Livskompetens	91,8	68,4	23,4
Medborgarassistenten	132,0	-	132,0
Samverkan grundskola-gymnasium	465,0	11,8	453,2
Gemyt	150,0	-	150,0
Idrottspolitiskt program	400,0	108,3	291,7
Ungdomssysselsättning Komarken	200,0	192,6	7,4
Viveckla	500,0	75,0	425,0
Projekt ISAK	398,6	338,3	60,3
Elektronisk fakturahantering	396,0	3,5	392,5
Självservice Respons	104,0	220,6	-116,6
Sysselsättningsprojektet	500,0	146,7	353,3
Totalt	4 237,4	1 500,2	2 737,1

Miljöredovisning

Levande sjöar och vattendrag, myllrande våtmarker och levande skogar, ett rikt odlingslandskap och grundvatten av god kvalitet, begränsad klimatpåverkan och giftfri miljö kan man tycka är självklarheter. Men så enkelt är det inte. Miljöarbetet är på god framfart men vi får inte slå oss till ro. Vi behöver utnyttja ny, resurssnål teknik och arbeta för att få människor och organisationer på alla nivåer i samhället att ändra de vanor som skadar miljön.

Under 2004 har en bred dialog förts med förvaltningschefer och nämnder om ett nytt kommunalt styrdokument för miljöarbetet samt en kommunal Miljöpolicy. Dessa dokument kommer upp för antagande under 2005. Vårt mål är att kommunen skall utvecklas till ett hållbart samhälle. För att komma dit har vi tagit fram något som vi kallar "de fyra nycklarna", som ska vara vägledande för alla beslut som påverkar miljön. I det nya styrdokumentet kommer de att ha något förändrade formuleringar, enligt följande:

- Den första nyckeln: Användning av ändliga naturtillgångar, som olja, kol och mineraler, skall minimeras. Deras restprodukter får inte öka i naturen
- Den andra nyckeln: Långlivade, naturfrämmande produkter och ämnen får inte spridas i naturen.
- Den tredje nyckeln: Naturens fysiska utrymme - mark och vatten - får inte hotas. Mångfalden av djur- och växtarter skall bevaras.
- Den fjärde nyckeln: Energi och materiella resurser skall användas på ett effektivt sätt och fördelas rättvist.

Med utgångspunkt i dessa fyra nycklar åligger det samtliga förvaltningar och bolag att ta fram egna miljöplaner. Miljöplanerna följs upp varje år och revideras vid behov. Kommunens miljöarbete och utvecklingen i miljön och samhället följs upp i årliga miljöbokslut, som även finns att läsa på kommunens hemsida. Våren 2005 kommer miljöbokslutet för 2004 att redovisas för kommunfullmäktige.

Beslut för fortsatt satsning på fjärrvärme

De senaste åren har vi sparat olja och el genom att bygga ut fjärrvärme, baserad på biobränsle och solvärme. Utbyggnad har skett i Kungälv, Sparrås och Kärna. Under 2005 är avsikten att Kungälv Energi AB även skall bygga en pelletscentral i Kode.

Under 2004 togs beslutet att även satsa på en kraftig utbyggnad av fjärrvärme i Ytterby och Rollsbo. Det blir ett mycket viktigt klimatprojekt där en hel del olja och el kommer att ersättas av förnybar energi. Utbyggnad sker till Rollsbo under 2005 och Ytterby under 2006. Under 2005 kommer vi även att komplettera fjärrvärmeverket i Munkegärde med en turbin så att man även kommer att producera el. Anläggningen blir därmed ett så kallat kraftvärmeverk. Dessutom har Kungälv Energi erhållit ett EU-bidrag för att bygga ännu en kraftvärmecentral i Rollsbo, baserad på naturgas och bio-olja. Projektering för denna anläggning pågår.

Utvecklingen av fjärrvärmerna är den viktigaste orsaken till att kommunens utsläpp av koldioxid från fossila bränslen har minskat med cirka 15 procent sedan 1995. Luftmätningar i Kungälv visar också att halterna av hälsofarliga föreningar minskat betydligt under de senaste 15 åren. Det beror i hög

Betande djur är en förutsättning för det öppna landskapet. Under 2004 sjsattes en kommunal betesmarkspool i Kungälv för att bidra till att sammanföra djurägare med markägare som saknar egna djur.

grad på renare fordon, men även fjärrvärmen har haft en positiv effekt.

Vedpannor blir renare, oljepannor ersätts

Bristfälliga vedpannor släpper ut en hel del hälsofarliga föroreningar. År 2000 fick kommunen så kallade LIP-medel (se nedan) som innebär att vi kan dela ut bidrag till dem som ersätter eller kompletterar sin dåliga vedeldning med miljögodkänd panna, ackumulatortank, pelletbrännare eller solfångare. Under 2003 fick kommunen även möjlighet att ge motsvarande bidrag till oljeeldare som genomför dessa installationer. Från och med 2005 kan bidrag ges även till fastigheter med elvärme. Hittills har 130 ved- och oljeeldare miljöanpassat sin uppvärmning med hjälp av dessa bidrag.

Kommunen blir mer energieffektiv

Under 2003 antogs dokumentet "Kungälvskommuns interna energianvändning", som innehåller strategi, mål och åtgärder för att minimera och miljöanpassa kommunens egen energianvändning. Successivt genomför vi energibesparingar i kommunens fastigheter.

Kommunen bildar bilpool

Som ett led i kommunens upphandling av leasingfordon genomfördes under 2004 en studie över kommunens fordonsinnehav och transportbehov. En hel del förslag till förbättringar framfördes, bland annat satsning på en förvaltningsövergripande bilpool samt antagande av en kommunal resepolicy. Dessa åtgärder är tänkt att genomföras under 2005.

Källsorteringen fortsätter att öka

Den positiva utvecklingen när det gäller avfallshanteringen har fortsatt. Källsorteringen ökar, och deponering av avfall sker i liten omfattning. Arbetet styrs av en avfallsplan, antagen 2000. Under 2004 har planering pågått för att få till stånd en återvinningsstation i Marstrand.

Arbetet med kommunens lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet gick vidare. Det första programmet slutredovisades 2003 medan program nummer två har förlängts ytterligare ett år. Slutredovisning kommer att ske 2006. De projekt som ska slutföras under 2005 i program nummer två är pelletscentral och elkonvertering i Kode, våtmarker i odlingslandskapet samt energibidrag till fastighetsägare.

Ett av de projekt som ingår i LIP-programmet är "Småvatten och våtmarker i odlingslandskapet". Under 2004 färdigställde vi anläggningar nummer tre-fyra i detta projekt i Törresröd och Nereby. Fler våtmarker planeras för 2005.

Dåliga avlopp hotar miljön

Samhällsbyggnadskontoret jobbar dessutom vidare med att få till stånd saneringar av de många bristfälliga enskilda avloppen som finns i kommunen. Detta är ett av de värsta lokala miljöproblemen i Kungälv.

Dessa åtgärder syftar främst till att minska utsläppen av kväve och fosfor till vattendrag och hav. Kungälv är hårt drabbat av övergödningen, som slagit ut i stort sett alla sjögräsängar längs Kungälvskusten. Det är allvarligt eftersom sjögräsängarna är mycket viktiga för många arters fortbestånd.

Under året skedde fiskrestaureringsåtgärder i Vallby å och Ormobäcken. Arbeta med att ta fram restaureringsförslag för Grannebyån och Glose å inleddes.

Värdefull natur i Kungälv inventeras

I januari 2005 antogs en kommunal naturvårds- och friluftslivsplan med tydliga mål och åtgärder. En viktig del i planen är att jobba för att värdefulla naturbetesmarker hävdas. Under 2004 presenterades en kommunal betesmarksplan på kommunens hemsida. Arbetet med denna kommer att fortsätta.

Under hösten 2004 beviljades kommunen 162 000 kronor i naturvårdsbidrag för fyra olika projekt. Kommunen ska inventera närströmvården runt Kungälv-Ytterby och anta en grönstrukturplan. Dessutom kommer två föreningar att jobba med stigprojekt. Nya naturvårdsbidrag kommer att sökas under 2005.

Miljötillsyn, en viktig del av miljöarbetet

Grunden för allt miljöarbete är att man uppfyller de krav som anges i miljöbalken och andra lagar. Det kontrollerar kommunen genom tillsyn av verksamheter i kommunen. Under 2004 genomfördes bland andra projektet "Kolla korken" där man tittade på om kemikalieförpackningar i handeln har barnskyddande förpackningar.

Miljötankandet sprids till ungdomar

Flera förskolor är miljömärkta med "Grön Flagg", som utfärdas av "Håll Sverige Rent".

Gymnasiet, Hålda skola och Klöverbackens skola jobbar med målet att erhålla Skolverkets utmärkelse "Miljöskola".

Nyckeln, kommunens miljötidning

Utgivningen av den kommunala digitala miljötidningen Nyckeln fortsatte under året. Tidningen har fått stor spridning och antalet direktprenumeranter är 1300. Nyckeln är den klart viktigaste informationskanalen i det kommunala Agenda 21-arbetet, och har inneburit att det har skapats ett nätverk av miljöintresserade. Nyckeln kan beställas av torbjorn.nilsson@kungalv.se.

Introduktion balanserad styrning

Balanserad styrning är en del av Kungälvprocessen. Fram tills nu har ekonomi haft en dominerande position i budgetarbete och årsredovisning. Lite slarvigt kan man säga att pengarna kommit i första hand och vad vi fått för dem i andra.

Balanserad styrning är ett sätt att även väga in andra perspektiv än ekonomi. De fem perspektiven är medarbetarna, utveckling/lärande, ekonomi, process och medborgarna.

Den viktigaste delen i den kommunala verksamheten är **medarbetarna**, de som gör jobbet. Kvaliteten i våra verksamheter är direkt beroende av personalens bemötande och kompetens. För att stärka medarbetarna satsar vi stora resurser i utveckling och kompetenshöjning. Varje medarbetare skall känna ansvar för helheten och är en representant för hela kommunen. Vi har även tagit ”temperaturen” på medarbetarna genom en medarbetarenkät.

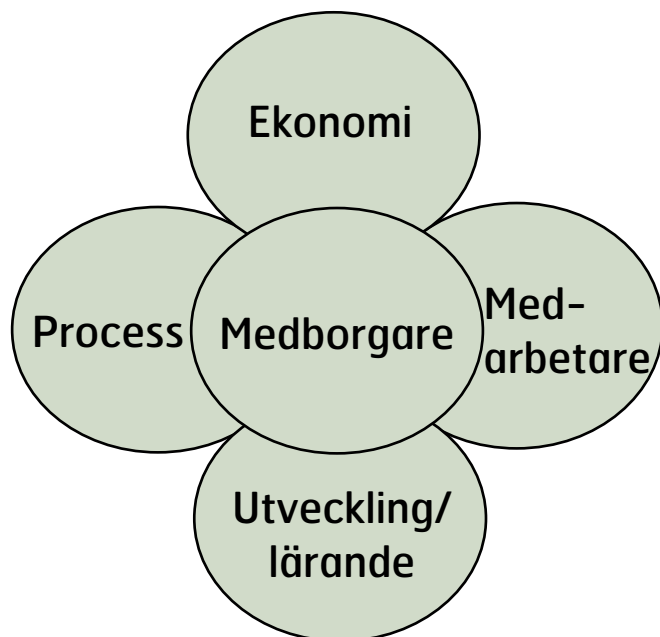
Efter medarbetarna kommer **utveckling/lärande**. Samhällsutvecklingen går fort och det gäller att hänga med, även för en kommun. Det ställer stora krav på oss och kräver en lärande organisation, där medarbetarna vågar ifrågasätta rådande arbetssätt och pröva nya vägar. Prövas ständigt nya idéer

och kunskaper om hur dessa tas tillvara i hela organisationen har vi lyckats skapa en lärande organisation. Men det kräver också att organisationen är förlåtande. Det måste vara tillåtet att göra fel annars vågar ingen förändra något. För fel kommer det att bli och lärdomarna av dessa är lika viktiga att ta till sig så att dessa inte behöver upprepas.

Ekonomiperspektivet är egentligen ingenting i sig. Det är en förutsättning för vår verksamhet, en grund på vilken det övriga vilar. En ekonomi i balans krävs för att vi med uthållighet skall kunna bedriva en verksamhet över huvud taget.

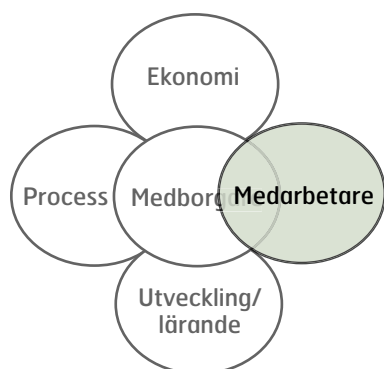
Hur vårt arbete skall utföras beskrivs i **processperspektivet**. Målet är att skapa ett resultat medborgarna vill ha och en arbetsplats där alla vill arbeta. Riktningen pekas ut i kommunens vision och arbetet skall ske med vårt nya arbetssätt där dialog och kvalitet på relationer är grundbultar. Vi behöver även skapa en integrerad process för planering och utvärdering där perspektiven i balanserad styrning och budgetprocess är sammanflätade.

När vi nu har medarbetarna, en lärande organisation, en ekonomi i balans och effektiva processer kommer vi till det viktigaste perspektivet **medborgarna** – dem vi är till för. Ytterst skall allt vi gör i den kommunala organisationen vara till nytta för medborgarna. Ständig fokus skall riktas mot medborgare och brukare. Detta ställer stora krav på att ge medborgarna och brukarna möjlighet att på ett enkelt sätt komma till tals och bli delaktiga i kommunens verksamhetsutveckling.

Medarbetarna

Bra kommunal verksamhet är beroende av kompetenta medarbetare. Det har vi i Kungälv. Vår strävan är att skapa rätt förutsättningar för medarbetarna att vidareutveckla denna kompetens så att vi kan skapa ett resultat medborgarna vill ha och arbetsplatser där alla vill jobba.

Kommunal verksamhet är personalintensiv. Det finns drygt 3 300 månadsanställda i den kommunala organisationen. Kvalitén i våra verksamheter hänger direkt samman med medarbetarnas kunskaper och sätt att möta brukarna.

Projekt och utbildningar inom personalområdet syftar både till att stärka våra medarbetares förutsättningar för att utveckla verksamheten och till att stärka våra arbetsplatsers attraktivitet.

Hur långt har vi kommit?

Under året har den utbildning i medarbetarskap som påbörjades under år 2003 fortsatt. Medarbetarskapsutbildningen utgör ett led i Kungälvprocessen. Den innehåller inte minst avsnitt om hur en utveckling av dialogen på arbetsplatsen kan ske. Hur ska samverkan utvecklas för att på bästa sätt tillvarata alla

medarbetares förmågor och bidrag till en ständigt förbättrad verksamhet?

Större delen av kommunens drygt 3 300 anställda har nu gått denna utbildning tillsammans med sin arbetsgrupp. Utbildningsdagen ger en gemensam plattform för ledare och medarbetare att arbeta vidare från. Under dagen ges teoretiska pass om utvecklingen från "bara anställd" till medarbetare med eget ansvar och möjlighet att påverka och bidra till verksamhetsutveckling. Dessa pass varvas med praktiska övningar om vad det innebär och hur det kan hanteras på den enskilda arbetsplatsen.

Fokus på hälsofrågorna

För medarbetarna har fokus under året lagts på hälsofrågorna. Detta har skett genom "Hälsoprojektet". Inom projektets ram har verktyg tagits fram för ett tydligare och mer aktivt och systematiskt arbetsmiljöarbete.

En del i hälsoprojektet har varit att vidta åtgärder för att identifiera och stärka hälso- och friskfaktorer hos både den enskilde och arbetsplatsen. En insikt är att alla medarbetare är hela människor, med både privatliv och arbetsliv, som inte låter sig delas upp. Det innebär att hela livsstilen har betydelse för hälsan. Kost, motion, sociala nätverk, arbete med mera – allt har betydelse för vårt välmående.

För att medvetandegöra oss om detta utbildas en grupp "hälsainspiratörer" från olika delar av vår organisation. Det är medarbetare med ett särskilt intresse och drivkraft för dessa frågor. Hälsainspiratörernas uppgift blir att ta upp och tillsammans med ledare i organisationen driva hälsofrågorna på arbetsplatsnivå.

Höga ohälsotal, inte minst långtidssjukskrivningar, kräver aktiva insatser från både den enskilde och arbetsledaren. Ett led i delprojektet "rehabilitering" är den utbildning för chefer som startade under hösten. Under en halvdag får cheferna kunskapspåfyllning och information om vilka verktyg som finns tillgängliga i det svåra arbetet med att rehabilitera en anställd som varit sjuk mer än fyra veckor. Hittills har cirka 80 arbetsledare genomgått denna utbildning. De som inte gått under hösten får tillfälle att gå utbildningen nästa år.

Utbildningen i medarbetarskap fortsatte under året. Hur utvecklar vi dialogen på arbetsplatsen är en av de frågor som grupperna diskuterade under sin utbildningsdag.

Metoder mot långtidssjukskrivning

För medarbetare som varit långtidssjukskrivna har olika metoder prövats för att ge rätt stöd och underlätta återgången till arbete.

Ett värdegrundsdokument för ledarskapet håller på att ta form. Utgångspunkten är att, "ledare är en medarbetare med ett särskilt uppdrag". Dokumentet kommer att ersätta den ledarskapspolicy som funnits i kommunen sedan 1993. Under hösten påbörjades utbildning av, framför allt nya ledare, i kommunen. Efter en positiv utvärdering har ett gemensamt beslut fattats i ledningsrådet att denna utbildning, "ledarkunskap", i fortsättningen ska vara obligatorisk för alla nya ledare i kommunen.

Deltagarna i den första omgången pekade inte minst på vikten av att träffas över förvaltningsgränserna för att bättre förstå helheten och de olika delarnas/verksamheternas olikheter och förutsättningar.

Temperaturmätare till alla medarbetare

För att bättre ta reda på hur medarbetarna ser på sina förutsättningar har en uppföljning genomförts. Det har skett genom en kort medarbetarenkät, en "temperaturmätare", till alla medarbetare. Syftet med enkäten är att följa upp effekterna av medarbetarskapsutbildningen och att samtidigt ge kunskap om synen på dialogen på arbetsplatsen, ledarskapet och arbetsmiljön i stort. Återkoppling av resultatet kommer att ske dels kommunövergripande och dels på verksamhetsnivå. Avsikten är att underlaget ska utgöra ett bra verktyg för utvecklingen av den enskilda arbetsplatsen. Resultatet kommer att vara tillgängligt i början på 2005.

En stor utmaning under de kommande åren blir att fortsätta arbetet med att utveckla de hälsosamma och attraktiva arbetsplatserna. För detta krävs stor lyhördhet för den kommande generationens syn på arbete och arbetsliv. Vi vet att goda ledare är en av grunderna för en attraktiv arbetsplats. Det blir därför en viktig del att fortsätta arbetet med att tydliggöra ledarskapet och att skapa goda förutsättningar för utveckling av det.

Medarbetarenkät

Svaren i den enkät, som genomförts bland kommunens drygt 3 300 anställda, har grupperats och summerats i fem delområden. Svaren avser frågor på en fyrgradig skala, där

1=lägsta värdet och 4=högsta värdet. Till stöd för tolkningen av resultaten har Paula Liukkonen, forskare och konstruktör av enkäten, angett jämförelsetal. Dessa jämförelsetal kommer från andra motsvarande verksamheter (kommuner och landsting) och deras enkätresultat (8 500 svar) under perioden 2001 – 2003.

Den totala temperaturen/genomsnittsvärdet ligger på 3,06. Enligt Paula Liukkonen är värden mellan 2,98 och 3,22 "acceptabla". Då en enkät av denna karaktär genomförs första gången är det vanligt att värdena hamnar något lägre. Svaren speglar hur de anställda upplever olika aspekter av sin arbetsituation.

Delaktighet

Genomsnittsbetyget för delaktighet ligger på 3,02. Ett gott resultat då vi jämför med genomsnittet för aktuella kommuner/landsting på 2,92. Detta är också ett av de områden som utgör grunden i Kungälvsprocessen. Vi arbetar med att föra ut Kungälvsprocessen i hela organisationen på olika sätt. Snart har alla våra anställda genomgått en gemensam medarbetarskapsutbildning. I medarbetar-

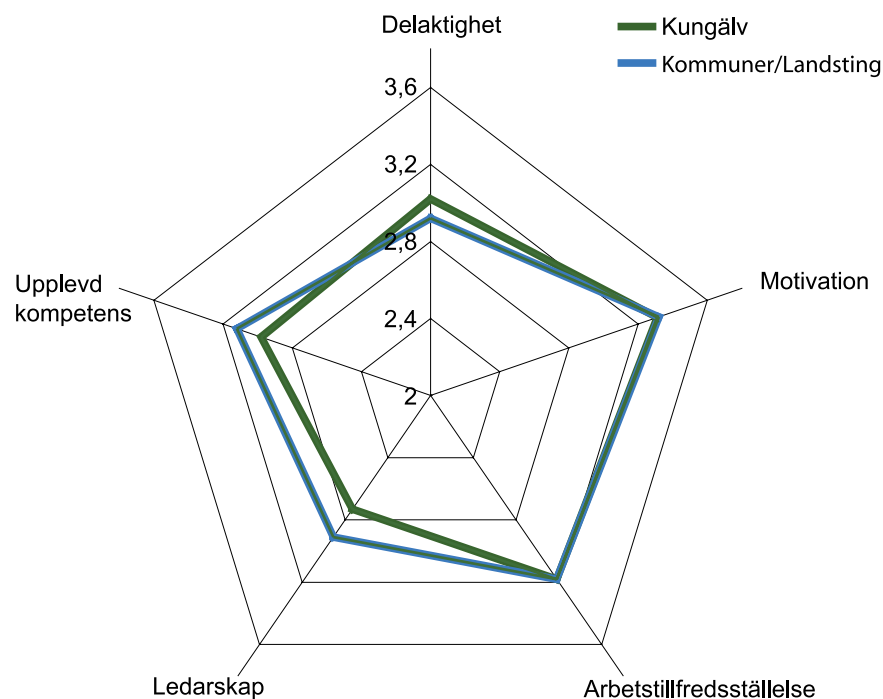
skapsutbildningen tar vi upp frågor om vad man som anställd kan vara med och påverka och hur påverkan kan och bör ske. Praktiska övningar i hantering och ansvarsfördelning kring arbetsplatsträffar ingår som en viktig del. I delsvaren under denna rubrik framkommer bland annat att i stort sett alla anställda deltar i arbetsplatsträffar.

Motivation

Resultatet är 3,31 för kommunens samtliga anställda. Nästan "mitt i prick" för den aktuella jämförelsesiffran – 3,32. Ett resultat som i grunden är bra. En analys av motivationsfaktorn och sjukfrånvaron visar att det finns en korrelation, hög motivation – låg sjukfrånvaro. Motivation och engagemang för verksamheterna är viktiga förutsättningar för utveckling.

Arbetsstillfredsställelse

Kommunens genomsnittsbetyg ligger på 3,19. Ett högt betyg, vilket det också brukar vara i kommun- och landstingsverksamheter.

Jämförelsetalet är 3,18. När det gäller den framtida personalförsörjningen är detta ett argument som väger tungt och viktigt att ta tillvara.

Arbetsstillfredsställelsen är inte enbart en spegling av arbetssituationen. Den påverkas också av den egna livssituationen och de stöd och krav som finns både privat och i arbetet.

De allra flesta medarbetarna i kommunen känner att det man gör är viktigt.

Ledarskap

Genomsnittsbetyget i kommunen ligger på 2,73. Detta ligger lägre än jämförelsetalet 2,91. Enligt Paula Liukkonen brukar bedömningen av ledare alltid vara ”hårdare” i en enkät än i ”öga mot öga”-kommunikation där man i allmänhet är mer förstående/accepterande. Vi vet att ledarskapet har stor betydelse för arbetsglädje, engagemang och utveckling. Det är därför en angelägen uppgift att stärka ledarskapet i den kommunala organisationen och att sätta in insatser som höjer betyget. Genom det pågående ledarskapsprojektet har dessa insatser startat.

Upplevd kompetens

Det genomsnittliga betyget ligger på 2,98. Aktuellt jämförelsetal är 3,12. Upplevd kompetens ska jämföras med kraven på kompetens. Generellt gäller att obalans i krav på och upplevd kompetens kan leda till stressreaktioner av olika slag. Outnyttjad kompetens kan leda till otrivsel och ökad personalomsättning.

Samband

Förutom de olika delområdenas betyg är det både viktigt och intressant att se samband. Det är till exempel anmärkningsvärt att hög delaktighet inte följs av högt betyg på ledarskapet. Ledaren är ju till stor del den som ger förutsättningen för delaktighet. Fördjupade analyser behövs för att tolka resultaten. Samtidigt gäller det att inte dra alltför stora slutsatser eftersom enkäten är kortfattad och avsedd att vara en ”temperaturmätare”.

Medarbetarenkät som ett instrument

Den enkät som nu första gången genomförs är en uppföljning av hur medarbetarna upplever sin situation. Avsikten är att den ska genomföras regelbundet.

Det som redovisats ovan är genomsnitts-

siffrorna för hela den kommunala organisationen. Enkäten är i sig ett verktyg med signaler på vilka områden som fungerar bra och vilka som behöver förbättras. För att verktyget ska bli användbart krävs att det bryts ned på mindre enheter.

Under våren år 2005 kommer resultatet på medarbetarenkäten att presenteras på förvaltnings- och verksamhetsnivå. Respektive chef ansvarar för att föra ut resultatet. Till sin hjälp finns samtalsledare som har fördjupat sig i området. Det blir därefter en viktig gemensam uppgift för chef och medarbetare att tillsammans arbeta för att förbättra de områden som inte fått så goda resultat.

(En utförlig personalluppföljning görs i särskild publikation).

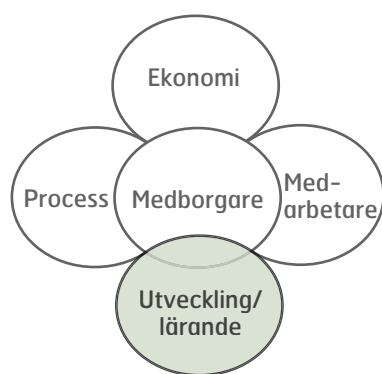
Sjukfrånvaro av ordinarie tillgänglig arbetstid*

		%	2004
Kön	Kvinnor		9,9
	Män		4,8
Ålder	<=29 år		5,0
	30–49 år		9,6
	>=50 år		9,3
Intervall	Sjukfrånvaro överstigande 60 dagar i förhållande till ordinarie tillgänglig tid		5,4
	Sjukfrånvaro överstigande 60 dagar i förhållande till total sjukfrånvaro		60,7
Total sjukfrånvaro			8,9

* Från och med 2004 anpassar vi vår sjukfrånvaroredovisning till Kommunförbundets rekommendationer. Ordinarie tillgänglig tid är då avtalad tid med avdrag för ledigheter från tjänsten, dvs. ledighet för studier, partiell föräldraledighet utan föräldrapenning, starta eget, pröva annat arbete mm. Ytterligare information om sjukfrånvaron ges i Kungälvskommuns personalluppföljning.

Utveckling och lärande

Ständigt lärande och utveckling av verksamhetens processer är ett avgörande förhållningssätt, för att kunna leda och styra Kungälv kommun i den riktning visionen pekar. Vårt mål är att fullgöra vårt uppdrag från medborgarna på ett kostnadseffektivt sätt.

Begreppet paradigmskifte, i form av nya förutsättningar och kunskaper i omvärlden, nämns ofta som förklaring till varför vi behöver ändra på vårt sätt att fullgöra våra uppgifter. Arbetet med att uppfylla dessa ställer krav på ett systematiskt och kontinuerligt lärande och utveckling av vår organisations arbetsprocesser. Förändringar kan i sig därför vara ett mål, för att kunna hitta nya lösningar anpassade efter våra nya förutsättningar. Förändringar är också viktiga för att konstatera om man redan utför uppgifter på rätt sätt och därmed tills vidare inte bör ändra på hur det görs. Alla behöver ju inte ändra allt samtidigt. Och det går ju alltid att ändra tillbaka.

Bakgrund

På våren 2001 tog kommunfullmäktige ett viktigt beslut om hur kommunens framtida arbetssätt och organisation skulle utformas. I strävan att möta kraven från medborgare och de allt snabbare omvärldsförändringarna sätter fullmäktiges beslut fokus på omvärldsorientering, helhetssyn och ständig kompetensutveckling. Detta arbete har bedrivits med allt större intensitet i form av bland annat styrkortsarbete, allt inom ramen för vad vi kallar Kungälvprocessen.

För att belysa behovet av utveckling och lärande kan man behöva undersöka vad det betyder att vi är i paradigmskiftet mellan industrisamhället och informationssamhället (nätverkssamhället).

Vad är ett paradigm?

Ordet paradigm betyder enligt Bonniers lexikons ordbok "de ramar och allmänna regler inom vilket ett visst verksamhets- eller livsmönster upprätthålls".

Ett paradigmskifte handlar alltså om genomgripande förändringar i det som definierar vårt samhälle och förändrar i grunden vårt sätt att tänka, arbeta och leva. Det är

även en förändring av våra grundläggande värderingar om vad som är viktigt, vad som är oviktigt och hur vi ser på omvärlden.

Paradigmskiften gör ont. Vissa yrkeskategorier försvinner helt, samtidigt som nya uppstår. Var och en kan säkert finna egna exempel på förändringar i sin egen närhet.

För kommunen innebär det att vi ständigt behöver analysera omvärldens krav och utveckling. Detta för att hitta en balans mellan de olika perspektiven i styrningen av det vi gör för våra medborgare och deras upplevda nytta av kommunens tjänster. För att utveckla våra verksamhetsprocesser behöver vi på ett tydligare och mer systematiskt sätt bli en lärande organisation som tillämpar nya och gamla kunskaper.

Utveckling av ledning och styrning

När det gäller perspektivet utveckling och lärande, är det lika viktigt att utveckla ledning och styrning av kommunen i sin helhet, som varje enhets lärande och utveckling. Politiken skall utifrån sitt uppdrag från kommuninvånarna peka ut vad för uppgifter organisationen skall lösa och vilka de ekonomiska ramarna är. Valet av lösning kräver vår professionella kompetens. Brukarnas upplevda nytta kräver att vi hela tiden omprövar vår lösning. Detta innebär att alla har ett ansvar och möjlighet att bidra i lärandet och utvecklingen av sin och kommunens möjlighet att fullfölja sina uppgifter med de resurser som finns till förfogande.

Utveckling av processer

Hur går då utvecklingen av processerna till? Vad betyder det att ingå i en lärande organisation? Skall man börja med att ändra eller behöver man ta in ny kunskap först?

Perspektivet utveckling och lärande har till syfte att bidra till förändringen av processerna, det vill säga hur vi utför våra uppgifter idag och hur vi har organiserat verksamheten. Detta skall göras utifrån nyttan för dem vi är till för, medborgarna/brukarna och deras behov.

Processerna beskriver alltså hur vi gör idag. Medarbetarna bidrar med den professionella kompetensen och ekonomin anger inom vilka ekonomiska ramar vi har att utföra uppgifterna.

Måste jämföra med omvärlden

För att kunna lösa uppgifterna på ett kostnadseffektivt sätt behöver varje lösning också prövas i förhållande till omvärlden. Det innebär att man undersöker om detta är gjort tidigare, kan göras på ett nytt sätt eller kan göras ihop med någon annan.

För att kunna förändra de befintliga processerna, behöver man kunna beskriva hur man gör idag. För detta behövs någon form av beskrivningsmodell. I arbetet med beskrivning av sina processer skapar man förutsättningar att kunna jämföra med andra och därmed ta intryck av omvärlden.

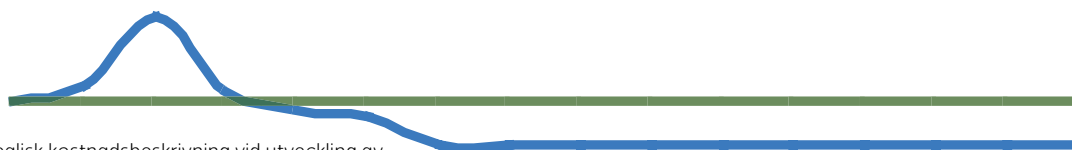
Till detta behöver man tillägna sig ett systematiskt sätt att utöka sin personliga kunskap för att öka organisationens samlade kompetens. Detta kan ske på flera olika sätt, men det viktigaste är att man går utanför de kända ramarna och tar intryck av omvärlden. Det visar sig oftast att en mångfald av intryck

och synpunkter ger robusta lösningar till de uppgifter som skall lösas.

Svaret på vad en lärande organisation är kan vara just det att man är beredd att ständigt ta intryck från omvärlden. Det gäller då både hur man gör och hur brukare upplever att man utför sina uppgifter. Utgångspunkten bör alltid vara att det är mottagaren av en tjänst som avgör resultatet.

Det man kan konstatera är dock att det normalt vid förändringsarbete och lärande finns en puckelkostnad. Det innebär att det kostar att minska sina kostnader.

Så frågan vad som kommer först av utveckling och lärande är svår och kanske onödig att svara på. Det viktigaste är att man ständigt ställer sig frågan, om det som görs är nödvändigt att göra överhuvudtaget och i så fall om det finns ett enklare och billigare sätt att lösa uppgiften.

Idealisk kostnadsbeskrivning vid utveckling av verksamhetsprocess.

”Det krävs ett helt nytt sätt att tänka, för att lösa de problem vi skapat med det gamla sättet att tänka.”

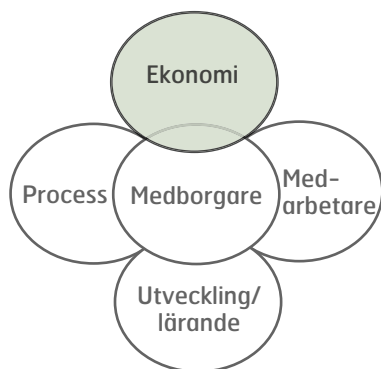
Albert Einstein

”För egen del är jag alltid beredd att lära, även om jag inte alltid gillar att bli undervisad.”

Winston Churchill

Ekonomi

För att det ska vara gott att leva i Kungälv kommun behövs pengar. Pengar är en förutsättning för vår verksamhet. Det är inte ett av våra mål. Ekonomiperspektivet handlar om hur vi hanterar våra resurser. Bästa möjliga nytta för invånarna i Kungälv kommun!

Om vi jämför privat (aktiebolag) och offentlig (kommunen) verksamhet ser vi en grundläggande skillnad i synen på mål och medel:

	MÅL	MEDEL
PRIVAT	Pengar	Verksamhet
OFFENTLIGT	Verksamhet	Pengar

Något förenklat kan vi säga att i ett aktiebolag driver man verksamhet för att få pengar, medan man i en kommun får pengar för att driva verksamhet.

Vi försöker bringa ordning och reda i detta genom att betona andra perspektiv än ekonomi. Det allra viktigaste är medborgarperspektivet! Ekonomi kommer alltid att vara viktigt för oss, men inte på grund av det vi kanske först tror.

Vår tillgång till pengar – framförallt skatteinkomster – är begränsad. Våra inkomster reglerar omfattningen av vår verksamhet och inte tvärtom och det är när vi betraktar medborgaren samtidigt med ekonomin som vi ser sambanden, att det är medborgarnas skatter som finansierar och ger förutsättningarna för kommunens verksamhet. Det är medborgarna som avgör vilken verksamhet kommunen ska bedriva.

Vi kan aldrig se på pengarna som ett mål! Vi måste alltid se pengarna som ett medel för att åstadkomma verksamhet och service.

Stora utmaningar

Det har väl inte undgått någon att hela offentliga sektorn står inför stora utmaningar. Under de närmaste 30 åren kommer antalet

invånare över 85 år att fördubblas och kostnaderna för pensioner, sjukvård och äldreomsorg öka i snabbare takt än skatteinkomsterna. Med ökad allmän ekonomisk standard kommer också förväntningarna på kommunernas verksamhet att stiga. Det kommer att ställas krav på högre standard i vård, skola och omsorg. Också pensionsavgångarna ökar kraftigt under de kommande åren. För att kunna möta den utvecklingen måste vi börja agera nu!

Om vi då tänker på ekonomi och samtidigt försöker tänka långsiktigt – flera generationer – då kommer vi nog alla fram till att vi inte kan leva över våra tillgångar och överlåta skulderna till en annan generation. Det är återigen medborgarperspektivet vi ska betrakta. Medborgarperspektivet som är det viktigaste av de fem och som vi använder för att bedöma eller analysera de andra, inte minst ekonomiperspektivet.

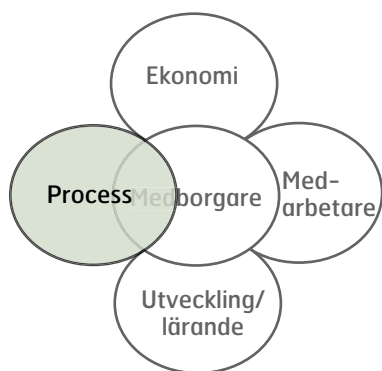
Behöver marginal för osäkerheter

I budgetriktlinjerna för 2006 – 2008 ingår att kommunen ska redovisa ett positivt resultat på 20 mkr. I ett aktiebolag talar man om vinst. I kommunen talar vi om överskott. Eftersom pengar inte är något mål, utan ett medel, så motiverar vi överskottet med att vi behöver en marginal för osäkerheter, att vi behöver finansiera åtminstone en del av våra investeringar med egna pengar och att vi behöver värdesäkra ("slå vakt om") vårt egna kapital – vår förmögenhet.

Varje generation ska bära sina kostnader och vi ska inte överlåta till kommande generationer att lösa de ekonomiska problem som vi har skapat.

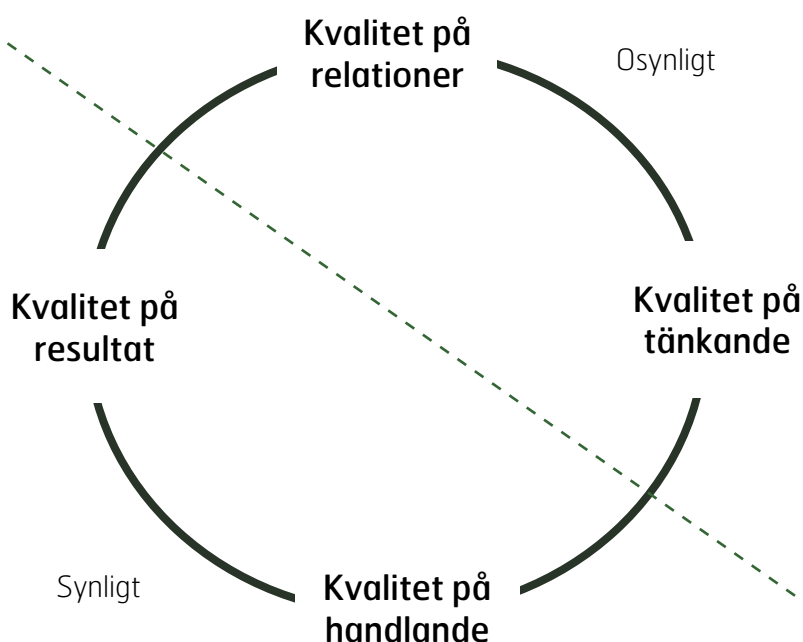
Process

Processperspektivet omfattar våra arbetsätt och effektiviteten i de interna processerna. Värdegrunden i Kungälvsprocessen, där målet är att skapa ett resultat som medborgarna vill ha och en arbetsplats där alla vill jobba, är vägledande.

Två viktiga grundbultar i Kungälvsprocessen är kvalitetscirkeln och dialogcirkeln. Kvalitetscirkeln (fig 1) börjar med kvalitet på relationer, som är en förutsättning för kvalitet på tänkande, handlande och resultat.

I allmänhet håller man sig på den synliga cirkelhalvan och förstår inte varför det inte fungerar trots alla ansträngningar att genom bra handlande skapa goda resultat. Därför har vi i Kungälvsprocessen hittills uppehållit oss mycket i den osynliga cirkelhalvan för att lägga den grund som krävs för ett bra slutresultat.

(fig 1) Kvalitetscirkeln börjar med kvalitet på relationer, som är en förutsättning för kvalitet på tänkande, handlande och resultat.

Dialogen är vår viktigaste metod för att uppnå delaktighet, förståelse och tillit mellan alla som arbetar i kommunen. Dialogcirkeln (fig.2) visar vad vi menar med dialog.

Dialog är inte bara ett samtal vilket som helst, utan det handlar i första hand om att lyssna och låta den som talar prata till punkt.

Vad behöver vi – vad tror vi på?

Vi delar några viktiga värderingar: Vi har en positiv syn på människan. Vi tror att alla vill och kan bidra. Kungälvsprocessen skall skapa friheten och utrymmet, där alla medarbetares kreativitet och förmåga kommer till sin rätt så att vi kan åstadkomma det bästa möjliga för våra medborgare.

Värderingar och förhållningssätt i Kungälvsprocessen präglar utvecklingen av vårt arbetsätt och våra processer i hela organisationen.

Vi behöver en identitet med en gemensam strävan, som uttrycks bland annat i visionen. Vidare behöver vi också struktur, rutiner och arbetsätt, som stödjer värderingar och förhållningssätt i Kungälvsprocessen.

Hur långt har vi kommit?

Kommunstyrelsen tog fram en vision, som fullmäktige nu antagit som kommunens.

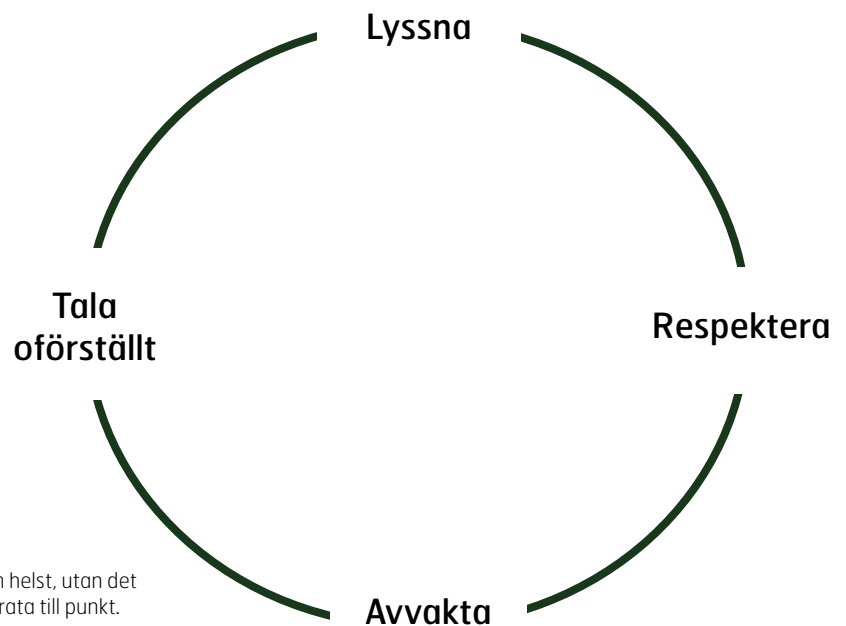
Ute i nämnderna har man arbetat med att skapa egna visioner. Nämndernas arbete har som utgångspunkt frågan: Hur skall vi bidra till att kommunens vision förverkligas? Utifrån sina respektive visioner har nu nämnderna börjat skapa styrkort, det vill säga gå från vision till handling.

En viktig arena för dialog har skapats i 50-gruppen. Den består av ledande politiker och tjänstemän som samlas två gånger om året för att lyssna på varandra och byta bilder. Arenor som arbetsform är viktiga för möjligheterna att tänka tillsammans. Arenorna kan skapas allt efter som behov uppstår. De bör också läggas ner när behov inte längre finns.

För att ha möjlighet att samla kompetens och resurser över organisatoriska gränser har vi börjat arbeta i projektform.

Hur går vi vidare?

Efter att ha fokuserat på arbetsätt och förhållningssätt har vi under senaste halvåret intensifierat arbetet med stödjande rutiner och processer till Kungälvsprocessen. Metoden Balanserad styrning är central när det gäller planering och uppföljning. Förutom

(fig 2) Dialogcirkeln. Dialog är inte bara ett samtal vilket som helst, utan det handlar i första hand om att lyssna och låta den som talar prata till punkt.

arbetet med styrkort inom nämnder och förvaltningar har metoden också prövats för gränsöverskridande arbete med strategiområdena "Unga" och "Äldre".

Vi behöver skapa en integrerad planerings- och uppföljningsprocess, där vi utgår från perspektiven i Balanserad styrning och som sammanflätas med budgetprocessen. För att åstadkomma detta behöver vi förstärka vår förmåga att följa upp och att göra omvärldsbevakning. Uppföljningen är ett sätt att skaffa ytterligare kunskap. Den ger också upphov till flera frågor.

Särskilt viktigt är det att ta reda på vilka behov våra medborgare och brukare verkligen har. Det är bara de själva som kan ge oss svaren! Rutiner och processer för kontakt med medborgare och brukare är en väsentlig uppgift framåt. Mötesplats Kungälv är samlingsnamnet på ett antal aktiviteter som syftar till att förbättra och effektivisera kontakten med medborgarna. Inrättandet av ett medborgarkontor är en del i Mötesplats Kungälv.

Vi bör också beskriva våra tjänster på ett sätt som gör att brukarna vet vad de har att förvänta sig.

Vi behöver också förbättra vårt sätt att arbeta i projekt, bland annat hitta en nivå för att återrapporera projekt till våra politiker.

Medarbetarskapet och ledarskapet är viktiga ingredienser i det fortsatta arbetet med Kungälvprocessen. Under närmaste perioden kommer fokus att vara på att utveckla ledarskapet.

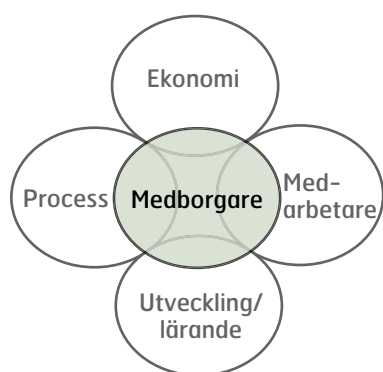
Ytterligare steg i Kungälvprocessen

För att uppnå målet, att skapa ett resultat som medborgarna vill ha och en arbetsplats där alla vill jobba, behöver vi fortsätta vårt arbete genom att påverka många processer som ledarskap, uppföljning, dialog med invånarna och projektarbetsätt.

Det är på så sätt vi tar ytterligare steg i Kungälvprocessens anda.

Medborgarna

Ytterst skall allt vi gör i den kommunala organisationen vara till nytta för medborgarna. Ständig fokus är riktat mot medborgare och brukare. Det innebär också att dessa ska ha möjlighet att på ett lättillgängligt sätt komma till tals och bli delaktiga i kommunens verksamhetsutveckling.

Vem är vi till för? Det självklara svaret på denna fråga i en kommunal organisation är naturligtvis att vi finns till för kommunens medborgare och våra brukare. Något annat existensberättigande finns egentligen inte för en kommun. Som kommuninnevånare är man ju såväl finansiär och uppdragsgivare som beställare av de kommunala tjänsterna. Man väljer de politiska representanterna och man betalar skatt. Som brukare är man, med några få undantag också kommuninnevånare, och bör få vara med och påverka tjänsteutbudet och utforma de olika tjänsterna. Kanske skall kommuninnevånarna rentav kunna välja mellan olika alternativ.

Javisst, precis så är det, säger vi som arbetar i den kommunala organisationen. Det är ju självklart att vi har ett medborgarperspektiv och ett brukarperspektiv. Det behöver väl inte påpekas. Och vi känner oss nästan lite påhoppade och kritiserade om detta ifrågasätts.

Hur ser det egentligen ut?

Om man börjar skåda lite närmare hur en kommun egentligen fungerar och betar sig – är det då rentav så att man hittar andra svar?

Myndighetsrollen är av tradition stark i en kommun. Vi kallar det mesta lite formellt för "ärenden" och som sådant utreds det av någon som har expertkunskaper. Sedan ska det fattas beslut. Detta trots att mycket av kommunens tjänster och verksamhet inte är myndighetsutövning.

Kan det vara så att "myndighetsbeteendet" spiller över även på annat? Att vi även i andra sammanhang tror att vi vet vad som är bäst? Att brukaren inte är införstådd med de besked som ges eller känner sig delaktig i utformningen av den service som erbjuds?

Rutiner och riktlinjer styr det mesta av vår verksamhet och dessa kanske man inte så ofta

ifrågasätter. Rutiner och vanor är tryggt och inger medarbetarna en känsla av att alla gör på samma sätt. Och då blir det också rätts-säkert och rättvist.

Men kan det uppfattas som fyrkantigt och så stelbent att brukarna inte känner igen sig?

En kommuns verksamhet är övergripande organiserad utifrån politikens behov. De olika verksamhetsdelarna är inlemmade i olika förvaltningar utifrån någon slags organisationspraktisk bedömning. Inom organisationen har vi kommit fram till vilka verksamheter som passar bäst ihop med varandra utifrån praktiska och administrativa skäl.

Men om man tittar utifrån och in i organisationen, hur blir det då? Tänker medborgarna likadant så att de naturligt hittar rätt med sina ärenden? Eller måste de leta och bli hänvisade till många olika ställen? Är det över huvud taget viktigt för medborgarna vilken förvaltning som står för servicen? Eller är det viktigast att så snabbt som möjligt få rätt hjälp och service?

Det är djupt mänskligt att bli "hemma-blind". Naturligtvis drabbar det även oss som jobbar i kommunen. Vi har vant oss vid att se det vi ser, med ett inifrånperspektiv. Det kan ibland innebära att fast vi gör rätt, och vill våra medborgares och brukares allra bästa, så blir det ändå fel.

Idag förväntas service

Omvärlden förändras hela tiden. Det var länge sedan medborgarna stod tacksamma med "mössan i hand". Idag förväntar man sig service efter behov i livets olika skeden. Och eftersom den ena individens behov skiljer sig från den andras, så bör också servicens utformning vara individuellt anpassad. Likvärdig service betyder alltså inte längre likriktning, utan förväntas omfatta valmöjligheter för den enskilde.

Insyn i kommunens arbete och inflytande över det kommunala tjänsteutbudet är krav som allt fler medborgare, högst berättigat, börjat ställa.

Den kommunala organisationen är inte lättfotad utan mer som en supertanker och behöver tid för att vända, ställa om till nya förväntningar, men också till nya förutsättningar.

Om pengarna inte räcker till allt, vad är då viktigast? Och vad är realistiskt att kunna förvänta sig av kommunen?

Perspektivförskjutningar

- Från organisations- till brukarnytta
- Från myndighets- till medborgarperspektiv
- Från expertbemötande till dialog
- Från förvaltnings”stuprör” till samordning
- Från slutenhet till insyn
- Från ”hur mycket pengar har gått åt?” till ”vad får vi för pengarna?”

Kungälv tydliggör åtagandet

Att tydliggöra den kommunala servicen och dess tjänsteutbud till innehåll, omfattning och kvalitet är en viktig utvecklingsfråga för dagens kommun, liksom att en konstruktiv dialog mellan medborgare och kommun är både önskvärd och nödvändig. Mot detta strävar idag Sveriges alla kommuner, även om tempot ser lite olika ut. Kungälvs kommun ökar nu takten och har därför startat upp processer som stödjer denna utveckling.

I projekt Kungälv 24 är målsättningen att bli en 24-timmarskommun. Det innebär att elektroniska tjänster görs tillgängliga dygnet runt via Internet. Man ska kunna få information, lämna uppgifter, ansöka, ge synpunkter och utträta andra ärenden snabbt och lätt oberoende av tid eller plats. Kungälv deltar i Sambruksplattformens pilotprojekt avseende barnomsorg, ekonomiskt bistånd, öppen teknisk plattform samt medborgarassistent. Medborgarassistenten kommer att prövas under 2005, och är en webbaserad söktjänst där syftet är att besvara de vanligaste frågorna medborgare och företag ställer till en kommun.

Det pågår också ett projekt med syftet att arbeta fram ett förslag till medborgarkontor. Ambitionen är att samlas och samordna information, tjänster och handläggning i en central serviceverksamhet dit medborgare/brukare kan vända sig för att få svar och hjälp med sina ärenden direkt utan att behöva hänvisas och själv leta rätt på vart man ska vända sig.

Tjänstedeklarationer ska förtydliga

Fler exempel på medborgarinriktat utvecklingsarbete är framtagande av tjänstedeklarationer som ett sätt att förtydliga den kommunala servicen för invånarna, påbörjad dialog med medborgare och föreningar om den framtida ideella sektorn, samt arbete med publika och lättillgängliga årsredovisningar.

Kommunens vilja till förändring, lärande och förbättring är sannolikt av avgörande

betydelse för förmågan att orientera sig mot sina medborgare. För att kunna förstärka och utveckla denna förmåga krävs att man vet vilka organisationens svagheter och styrkor är. Denna information erhålles då man utvärderar och följer upp verksamhetsresultat och organisationens funktionsförmåga. Genom att jämföra sig med och lära av andra som hunnit längre, kan man nå insikt om hur man bäst förbättrar och utvecklar sitt eget. Att lyssna på brukarnas upplevelser och medborgarnas synpunkter ger vägledning om i vilken riktning utvecklingen ska ske. Arbetet med att utveckla metoder för att undersöka, följa upp och utvärdera behöver förstärkas och samordnas och processer i detta har därför påbörjats under året som gått.

Välfärdsredovisning

Ett hållbart välfärdssamhälle förutsätter att miljö och hälsa sätts i främsta rummet. Den enskilda människan måste ha möjlighet att skapa goda sociala relationer. Hon ska kunna vara delaktig i samhället och kunna påverka sitt liv. En bra livsmiljö i form av boende, utbildning, arbete (eller någon annan meningsfull sysselsättning), kultur och tillgång till ren natur är grunden för människors hälsa.

I WHO (World Health Organization) världshälsodeklaration från 1998 konstateras att åtnjutande av hälsa är en grundläggande rättighet för varje människa. Hälsa är ett villkor för välbefinnande och livskvalitet. Den är ett mått på framstegen med att minska fattigdom, främja social sammanhållning och avskaffa diskriminering.

Befolkningens hälsa har förbättrats och medellivslängden har ökat för både män och kvinnor. Det finns trots detta flera oroande tecken på att hälsan inte har förbättrats lika mycket för alla grupper i samhället. Skillnaderna mellan olika befolkningsgrupper har ökat. Ett viktigt mål är därför att både nationellt och lokalt arbeta för att förbättra hälsan hos alla grupper i befolkningen. Kommunerna bidrar nu, liksom i ett historiskt perspektiv, genom sin verksamhet på avgörande sätt till en bättre folkhälsa.

FALK är ett samverkans- och folkhälsoarbete i Kungälv mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Landstinget (regionen) och kommunen och har två huvuduppgifter. Den ena är att samordna verksamheter och insatser där minst två av parterna i FALK ingår utifrån ett individperspektiv, den andra är

att driva ett lokalt folkhälsoarbete i Kungälv. FALKs ledningsgrupp är folkhälsoråd i Kungälv. Kungälvs första folkhälsoplan antogs 1998 och en reviderad plan för 2004 – 2007 antogs våren 2004.

Välfärdsbokslut visar riktningen

För femte året rymmer den här årsredovisningen ett välfärdsbokslut för Kungälv. Initiativtagare är FALKs ledningsgrupp. Välfärdsbokslut är ett sätt för politiker och tjänstemän att få underlag för att kunna se sambanden mellan de beslut som fattas och uppnådda resultat. Det är också ett prioriteringsinstrument som konkret vägleder politiker och tjänstemän att fatta beslut om åtgärder som leder utvecklingen i önskvärd riktning.

Tanken med ett välfärdsbokslut är att med hjälp av ett antal nyckeltal ge en nulägesbild av den lokala välfärden och dessutom kunna följa välfärdsutvecklingen över tid.

I Kungälv har vi valt att huvudsakligen ge välfärdsbokslutet ett barn- och ungdomsperspektiv. Således handlar 12 av totalt 17 nyckeltal om barn och ungdom (se nedan). De övriga nyckeltalen har en direkt koppling till de åtgärdsområden som prioriterats i den folkhälsoplan som finns för Kungälv.

En förutsättning när nyckeltalen togs fram var att de skulle finnas att hämta i redan befintlig statistik men sedan användas i ett nytt sammanhang. Självklart går antalet nyckeltal att utöka i framtiden om det finns önskemål att beskriva välfärden för fler medborgare.

Trender på allvar för folkhälsans skull

Stabila trender i befolkningens välfärds- och hälsoutveckling låter sig som regel avläsas först på lite längre sikt och att dra några slutsatser eller att göra några djupare analyser av nyckeltal efter fem år är svårt då de flesta förändringar är marginella. Från föregående år finns en positiv utvecklingstrend men visar även på en negativ sådan. Det är viktigt att uppmärksamma detta och att ta alla förändringar på allvar – för folkhälsans skull.

Simkunnighet är en skyddsfaktor i ett modernt samhälle och en friskfaktor som positivt påverkar självförtroende och delaktighet i samhället (Antonovsky, Hälsans Mysterium, 1987).

Här följer kommentarer till nyckeltalen:

- Simkunnigheten i årskurs fem ligger på ungefär samma nivå som tidigare i de skolor som genomfört testet (5 av 16).

- Andel elever som med behörighet att söka till nationellt program på gymnasiet ökar liksom de som fullföljer sin gymnasieutbildning inom fyra år.
- När det gäller mobbning och trivsel i skolan visar trenden på en positiv utveckling förutom årskurs 8.
- Antal barn och ungdomar under 18 år med försörjningsstöd har minskat något från föregående år.
- Efterfrågan på barn- och ungdomspsykiatri är fortsatt hög.
- En ögonblicksbild från 30/11 2004 visar på antal sjukfall längre än två veckor för personer mellan 20–29 år.
- När det gäller antal arbetslösa och i åtgärd totalt, var 706 personer arbetslösa den 31/12 2004. Av dessa var 276 personer i åtgärd, varav 58 var ungdomar mellan 18 – 24 år.
- Skaderegistreringen för år 2004 över andel skadade som sökt akut på grund av olycksfall är sannolikt inte helt korrekta siffror. Detta beror troligtvis på att inte alla skador har registrerats.
- Siffrorna för ohälsotalen är fortsatt höga och speglar socialförsäkringens utbetalningar till följd av ohälsa för i Sverige bosatta personer i åldrarna 16 – 64 år. Ohälsotalen är ett mått på utbetalda dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning samt sjukersättning/aktivitetsersättning från socialförsäkringen. Ohälsotalet innehåller inte dagar med sjuklön från arbetsgivare.
- Antal personer med sjuk- och aktivitetsersättning, tidigare sjukbidrag och förtidspension, har ökat.
- När det gäller frågorna om ungdomars vanor av rökning, alkohol och andra droger för 2004 visar det sig att av den andel som röker, röker en oroväckande stor del dagligen. Även de som dricker alkohol en gång per månad eller oftare visar en uppåtgående trend.
- All forskning visar på att dessa båda vanor ofta går hand i hand. Andel ungdomar som prövat narkotika visar i dessa siffror dock på en minskning.
- Våldsbrotten har ökat medan anmälda tillgrepp och skadegörelse visar på en minskning från föregående år.

Nyckeltal, välfärd Kungälv kommun

De siffror som är redovisade är de senaste tillgängliga i respektive statistikälla.

	2004	2003	2002	2001	2000
Andel kariesfria 3-åringar, %	93	93	91	96	98
Andel kariesfria 12-åringar, %	72	74	73	80	78
Andel elever med avgångsbetyg från skolår 9, som ger behörighet till nationellt program på gymnasiet, %	93	90	94	94	91
Andel elever som fullföljt gymnasieutbildningen inom 4 år, %	78	73	77	71	72
Simkunnighet skolår 5 (5 av 16 skolor), %	88	89	87	84	90
Andel elever som upplevt mobbning i skolan någon gång under läsåret, %					
Skolår 2	11	13	14	18	20
Skolår 5	3	18	14	16	16
Skolår 8	3	11	11	14	9
Skolår 2, %					
trivsel i skolan	95	92	97	97	96
trivsel med klasskamrater	95	95	99	96	98
Skolår 5, %					
trivsel i skolan	94	92	92	94	94
trivsel med klasskamrater	95	96	92	97	96
Skolår 8, %					
trivsel i skolan	90	94	93	91	93
trivsel med klasskamrater	94	95	95	93	96
Antal barn och ungdomar under 18 år med försörjningsstöd	515	528	462	412	517
Totalt antal inskrivna på BUP (Barn- och ungdomspsykiatriska mottagningen)	252	136	128	94	79
Antal i kö på BUP	110	103	127	137	91
Antal sjukfall längre än två veckor för personer mellan 20 och 29 år	100	108	112	93	92
Antal personer totalt med sjuk- och aktivitetsersättning tidigare sjukbidrag och förtidspension	2 327	2 086	2 031	1 842	1 735
Varav kvinnor	1 484	1 305	1 260	1 136	1 060
varav män	843	781	771	706	675
Antal arbetslösa och i åtgärd, totalt	706	690	731	700	679
varav ungdomar 18–24 år	105	105	102	100	-
Antal skadade som sökt akut på grund av olycksfall	1 098	1 016	1 361	1 753	1 777
Ohälsotal för kvinnor*	55,6	56,7	56,2	52,3	57,2
Ohälsotal för män*	32,2	33,7	33,0	31,0	35,6
Antal beviljade underhållsstöd för barn under 20 år	-	574	568	344	-
Rökning, alkohol, andra droger (elevenkäter), skolår 8, %					
Andel som röker	9	9	-	12	9
Andel som röker dagligen	56	5	-	7	5
Andel som har druckit alkohol senaste året	56	63	-	67	49
Andel som har druckit alkohol en gång per månad eller oftare	50	42	-	29	21
Andel som har prövat narkotika i någon form	2	3	-	5	3
Antal anmälda våldsbrott	356	284	341	334	170
Antal anmälda tillgrepps- och skadegörelsebrott	2 592	2 654	3 213	3 571	2 705

*Ohälsotal är det sammanlagda antalet dagar då det utgår ersättning från socialförsäkringssystemet för ohälsa, delat på befolkningen.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har därmed det övergripande ansvaret för den strategiska utvecklingen, personalpolitiken och den ekonomiska förvaltningen. I kommunstyrelsens uppdrag ingår att leda, styra och utveckla hela den kommunala verksamheten. Den är också kommunens högsta politiska arbetsgivarorgan och ansvarar för kommunens personalpolitik.

Ordförande: Leif Johansson (s)
Vice ordförande: Bengt Gustafsson (m)
Kommunchef: Tord Linder
Antal årsarbetare: 31 (tillsvidareanställda)

Kommunstyrelsen arbetar med övergripande, strategiska och samordnande frågor. Kommunchefen är kommunstyrelsens tjänstemannastöd. Till sitt förfogande har kommunchefen en stab med åtta strateger med inriktning på administrativ utveckling, ekonomi och finans, information, marknadsföring och turism, IT och telefoni, näringsliv, personal samt samhällsbyggnad, kollektivtrafik och säkerhetsfrågor.

Kommunsekretariatet ansvarar för utvecklingen av den kommunala nämndadministrationen och dokumenthanteringen samt juridiska konsultationer.

Upphandlingsenheten ansvarar för upphandlingar med mera.

Arbetslivscentrum är en nystartad enhet vars uppdrag är att på ett effektivt sätt serva invånarna samt hitta nya vägar för utvecklingsmöjligheter för de personer som står

utanför den reguljära arbetsmarknaden.

Kommunstyrelsen ger också uppdrag till samhällsbyggnadskontoret och uppdragskontoret. Dessa båda förvaltningar har egna huvudmän genom miljö- och byggnadsnämnden respektive uppdragsnämnden.

Tillgänglighet för medborgarna

EU-parlamentsvalet genomfördes tillsammans med en kommunal folkomröstning om musikskolans framtid. Det var den första kommunala folkomröstningen som genomfördes i Kungälv och den innebar att musikskolan finns kvar efter en massiv seger för ja-sidan med 80 procent av rösterna mot 20 procent för nej-sidan.

Kungälv 24 är vårt arbetsnamn på 24-timmarstkommunen. I projektform genomfördes en förstudie under året. Rekommendationen är att Kungälv kommun skall arbeta inom Samrådsplattformen för kommungemensamma lösningar samt utnyttja Statskontorets ramavtal så långt det är möjligt.

Projekt Medborgarkontoret är ett delprojekt inom konceptet Mötesplats Kungälv. Projektet syftar till att införa ett medborgarkontor i Nämndhusets entré. Under året gjordes flera studiebesök bland annat till Larvik i Norge och Botkyrka söder om Stockholm. Larvik har kommit mycket långt när det gäller medborgarfokus och utveckling av sitt medborgarkontor. Även Botkyrka har kommit långt, men har med andra förutsättningar valt en delvis annan väg än Larvik.

Vigslar, näringsliv och bussar

Under 2004 har 86 vigslar förrättats, ett registrerat partnerskap, sex borgerliga begravningar samt en välkomstceremoni för barn, sex lotteritillstånd har beviljats.

Kommunstyrelsen beslutade om byggande av Kode pelletscentral och Kungälv Energi AB beslutade att bygga fjärrvärme till Ytterby/Rollsbo samt kraftvärme.

Två våtmarker byggdes under året. Tre ytterligare planeras 2005.

Näringslivsprogrammet har följts upp genom ett stort antal företagsbesök i kommunen. För att ytterligare förstärka företagskontakterna har sju frukostmöten med olika teman, som aktualiserats vid besöken, genomförts.

Ett välbesökt seminarium i samarbete med Svenskt Näringsliv, Företagarna, inbjudna politiker och företagare arrangerades under

Under slutet av året var delar av kommunens krisorganisation i gång med anledning av Asienkatastrofen. Arbetet fungerade mycket bra men gav också många värdefulla erfarenheter för framtida kriser.

våren. Näringslivsrådet har haft tre möten under året. Tillsammans med två Kungälvsföretag presenterade kommunen sina respektive verksamheter på en underleverantörmässa på Elmia. Vi har arrangerat en temakväll om tillväxt för kommunfullmäktige under hösten.

Det regionala utvecklingsarbetet kring näringslivsfrågor har intensifierats genom seminarier och möten med Svensk Handel, Köpmannaförbundet och Västsvenska Industri- och Handelskammaren. Utvecklingsprogrammen Tillväxt Mikro och Tillväxt 2000 har fått ytterligare tillskott av Kungälvsföretag i nära samarbete med Business Region Göteborg.

Ett IT-infrastrukturprogram för Kungälv kommun antogs under året. I enlighet med detta har många enskilda engagerat sig och föreningar bildats för att dra fram bredband till alla hushåll utanför Kungälv stad och Ytterby.

Orustrafiken tog över den inomkommunala trafiken efter Swebus vid tidtabells-skiftet i juni. Genom ökad samverkan mellan skolbussar och linjetrafik minskades antalet linjevagnar med en. Indragningar av en del handlingsturer med få resenärer har också genomförts.

Det nya aktieägaravtalet mellan Västtrafiks ägare börjar nu slå igenom i verksamheten. Det tycks komma att innebära vissa ekonomiska lättnader för kommunen jämfört med vad som tidigare befarats.

Färdtjänstens resor ökade under hösten vilket gjorde att antalet resor steg med 8 procent jämfört med 2003. Västtrafik uppger att i den senaste kundundersökningen gavs den anropsstyrda trafiken ett mycket gott betyg, 4,6 på en 5-gradig skala.

Krisorganisation i gång efter tsunamin

Kommunstyrelsen har lett arbetet med styrkort för strategiområdena "Unga" och "Äldre". Detta har skett dels i 50-gruppsmöten och dels i tvärsammansatta arbetsgrupper av tjänstemän.

Ytterligare ett ungdomsfullmäktige har genomförts, och ungdomsfullmäktige 2003/2004 har utvärderats. Av utvärderingen framkom att ungdomarna tyckte att ungdomsfullmäktige både var nyttigt och intressant, men tyvärr även i rätt stor utsträckning, segt.

Kungälv kommunfullmäktige firade 100 år den 21 juni 2004. Vid det tillfället delades det ut intyg till alla ungdomsfullmäktigeledamöter.

Kommunstyrelsen höll en allmänekonomisk

debatt i november. Detta var upptakten för riktlinjerna till budget 2006. Detta år var kommunförbundet inbjudna och stod för analys och omvärldsperspektiv.

Under slutet av året var delar av kommunens krisorganisation i gång med anledning av Asienkatastrofen. Arbetet fungerade mycket bra men gav också många värdefulla erfarenheter och uppslag till vidareutveckling

Intensifierat processarbete

Efter att ha fokuserat på arbetssätt och förhållningssätt har vi under senaste halvåret intensifierat arbetet med stödjande rutiner och processer till Kungälvprocessen.

Metoden balanserad styrning är central när det gäller planering och uppföljning. Förutom arbetet med styrkort inom nämnder och förvaltningar har metoden också prövats för gränsöverskridande arbete med strategiområdena "Unga" och "Äldre".

Digital långtidslagring, KOMSAM, regional samverkan och Lättillgänglig information är exempel på projekt som pågår med syftet att utveckla våra processer. Inom Lättillgänglig information har bland annat en ny hemsida lanserats med modernaste teknik och förutsättning för framtida elektroniska tjänster. En kravspecifikation för ett nytt intranät har också tagits fram. Enligt planen skall en sådan upphandlas 2005.

Projekt Hävda Betesmarkerna arbetade, genom omfattande kontakter med mark- och djurägare, fram en kommunal betespool som invigdes i mars. Sex betesmarker fick under året en långsiktig lösning för betet tack vare betespoolen.

En gemensam evenemangskalender för alla kommunens förvaltningar blev äntligen verklighet under året. Första numret sprids i 30 000 exemplar.

Nytt arbetssätt kräver gott ledarskap

Under senhösten 2004 genomfördes för första gången en uppföljning av hur medarbetarna upplever sin situation och förutsättningarna för att utöva sitt medarbetarskap (*Läs vidare i kapitlet Medarbetarna sid 33*).

Den första omgången av medarbetarskapsutbildningen är i stort sett genomförd. Utbildningen kommer att samordnas med övrig introduktionsutbildning för nyanställda. Arbetet fortsätter nu på arbetsplatsträffarna.

Vårt nya arbetssätt och förhållningssätt kräver mycket av ledarskapet. Ett ledarutvecklingsprojekt har därför startats. Första delen i ledarutbildningen innehåller den kunskap man behöver för att vara ledare i Kungälv kommun. Andra delen kommer att innehålla utveckling av det egna ledarskapet.

Resultatet visar -13 miljoner kronor

Utfallet för 2004 är 13 mkr högre än budgeterat. I budgeten för 2004 ingår även FM-organisationen i Mimers Hus. De största kostnadsposterna för kommunstyrelsen är kollektivtrafik, färdtjänst och exploateringsverksamhet. Tidigare år har alla dessa poster visat stora underskott mot budget. I år visar kollektivtrafiken och färdtjänsten positiva resultat, medan exploateringsverksamheten visar underskott. Underskottet har en mycket specifik förklaring:

Under hösten har saneringen och rivningen av Kongahällagymnasiet påbörjats. Det har resulterat i att värdet på byggnaderna skrivits ned. Nedskrivningen uppgår till 16,9 mkr.

Övriga verksamheter under kommunstyrelsen visar en sammanlagd positiv avvikelse på 4 mkr. Kommunledningen har under 2004 gått ut med riktlinjer om besparingar.

Resultaträkning, kommunstyrelsen

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	15 141	4 868	3 806
Kostnader	-104 036	-62 510	-57 704
Kapitalkostnader	-580	-511	-230
Verksamhetens nettokostnad	-89 475	-58 153	-54 128
Kommunbidrag (nettobudget)	76 469	52 545	35 282
Resultat	-13 006	-5 608	-18 846
Nettoinvestering	-165 194	-95 984	53 781
Personalkostnader	-30 466	-24 249	-21 966

Uppdragsnämnden

Uppdragsnämnden är huvudman för uppdragskontoret som ansvarar för kommunens lokalförsörjning, intern service och nödvändiga stödfunktioner åt kommunens verksamheter såsom IT, personal- och ekonomiadministration, intern och extern information, kommunväxel, tryckeri, arbetsmarknadsteam.

Ordförande: Olle Karlsson (s)
Vice ordförande: Mats Berntsson (m)
Förvaltningschef: Margareta Alexandersson
Antal årsarbetare: 148 (tillsvidareanställda)

Uppdragsnämndens uppgift är att initiera projekt till uppdragskontoret om helhet, effektivitet och sambruk för hela kommunen. Nämnden stödjer kontorets arbete i denna riktning genom att vara dörröppnare och ambassadörer i förhållande till kommunstyrelsen och andra nämnder.

Mimers Hus har trimmats in

Hus & Mark bygger, förvaltar och vårdar kommunens lokaler. Den största uppgiften under året har varit övertagande av drift och förvaltning av Mimers Hus. Vi har gjort stora insatser för att "trimma in" både teknik och organisation. Under hösten har vi påbörjat avveckling av Kongahällaskolan och en rivningsentreprenad har antagits. Rivningen påbörjas under våren 2005. Bland andra projekt kan nämnas nyproduktion av korttidsboende på Tveten och ny förskola i Håлта.

För att säkerställa leverans och kostnadsnivå för kommunens gemensamma elförbrukning har vi tecknat avtal med mäklare för upphandling av el.

Nämnden har också lämnat ett uppdrag att arbeta för att avveckla fastigheter där ingen kommunal verksamhet bedrivs. Syftet är i första hand att begränsa de årliga driftkostnaderna.

2 250 uppkopplade på stadsnätet

IT-teamet ansvarar för den operativa delen av kommunens IT-verksamhet. Det handlar om drift av kommunens gemensamma nät, kommunikation (optonät, radiolänk, telefoni), kundtjänst och support, teknikutveckling och installation av hård- och mjukvara.

Arbetet med att sammanföra alla kommunens IT-tekniker i en gemensam organisation

är nu klart och från årsskiftet ingår dessa i uppdragskontoret.

En viktig uppgift är att ansluta nya enheter till kommunens stadsnät samt att förbättra kvaliteten för redan anslutna. Under året har vi anslutit tre nya fastigheter varav Mimers Hus är ett. Sammanlagt är nu 53 fastigheter med cirka 2 250 klienter uppkopplade i stadsnätet.

E-handel och digitalt flöde på gång

Ekonomiteamet svarar för kommunens övergripande ekonomiska redovisning, bokslut, delårsrapporter, löpande likvidhantering samt inkassofrågor.

Under året har vi tagit fortsatta steg för att integrera befintliga verksamhetssystem med ekonomisystemet Agresso. Ett av de kommunala bolagen har även gått över till Agresso. Vi förbereder oss för att gå över till digitala fakturaflöden och kommer att införa detta i organisationen under 2005. Effekterna av detta är bland annat att våra kunder erbjuds möjligheten att få sina fakturor via e-giro direkt in på sin internetbank samt att kommunens flöde av leverantörsfakturor effektiviseras. Ser vi längre fram, så kan ett naturligt steg vara att gå vidare med så kallad e-handel och på sikt få ett helt "digitalt" flöde.

Personalen börjar administrera sig själv

Inom löneadministrationen har självservice påbörjats och innebär att varje medarbetare själv lägger in sina semesteransökningar med mera i ett webbaserat system. Fyra till femhundra medarbetare har utbildats under året och utbildningen fortsätter 2005. Målet är att 70 procent av de anställda skall sköta sin vardagliga rapportering.

Under 2004 har utveckling av medarbetarskap och ledarskap stått på dagordningen. Under fyra halvdagar har vi förmedlat ledarkunskap till ett trettio-tal deltagare. Vår utbildning i medarbetarskap och medarbetar-

samtal har fortsatt under 2004.

Hälsoprojektet har avslutats som projekt och arbetet med hälsofrågor skall i fortsättningen integreras i det ordinarie arbetet såsom systematiskt arbetsmiljöarbete, uppföljning av hälsa och ohälsa, strukturerad rehabilitering och hälsosamt ledarskap.

Ny förbättrad hemsida

För informationsteamet har mycket arbete under året kretsat kring byte till nytt telefonnummer i växel samt installation av telefoni i Mimers Hus.

Under 2004 har kommunens hemsida förbättrats och utvecklats och har genom det blivit mer tillgänglig. Detta kom inte minst till uttryck i samband med Asienkatastrofen.

Aktiviteterna kring Bohus fästning har tagit fart. Detta har legat i linje med Statens Fastighetsverks intentioner att göra fästningen alltmer tillgänglig för allmänheten.

Ny enhet för anpassade aktiviteter

Under året har ett omfattande utvecklings- och förändringsarbete bedrivits som innebär att arbetsmarknadsenhetens uppgifter från och med 2005 ingår i en ny enhet: Arbetslivscentrum. Inom den nya enheten ingår även daglig verksamhet enligt LSS samt habiliterings- och rehabiliteringsverksamhet för psykiskt funktionshindrade. Syftet är att erbjuda anpassade aktiviteter utifrån respektive behovsgrupp.

Underhåll och el påverkade resultatet

Det förbättrade resultatet beror till stor del på att planerade underhållsåtgärder för cirka 5 mkr inte genomförts. Hus & Mark gjorde även en neddragning på 1,5 mkr för att bemöta befarade ökade elkostnader, som dock uteblev.

Resultaträkning, uppdragsnämnden

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	234 535	199 338	190 764
Kostnader	-188 652	-165 078	-152 760
Kapitalkostnader	-71 921	-67 371	-65 436
Verks. nettokostnad	-26 038	-33 111	-27 432
Kommunbidrag	34 100	33 548	30 327
Resultat	8 062	437	2 895
Nettoinvestering	22 215	19 693	56 415
Personalkostnader	-59 713	-57 291	-54 707

Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämndens uppgift är att fullgöra kommunens uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet med undantag av översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser, såvida inte bestämmelserna om enkelt planförfarande är tillämpliga. Nämnden fullgör även kommunens uppgifter enligt miljöbalken. Nämnden är dessutom huvudman för det kommunala mätningväsendet samt beslutar i namnsättningsfrågor.

Ordförande: Kjell Svanström (s)
Vice ordförande: Johnny Olausson (kd)
Förvaltningschef: Kenth Johansson
Antal årsarbetare: 39
(tillsvidareanställda)

För kommunstyrelsen utför förvaltningen översiktlig planering, övergripande miljöplanering, strategiska detaljplaner samt exploateringsverksamhet. För socialnämnden utförs handläggning av bostadsanpassningsbidrag. I övrigt är miljö- och byggnadsnämnden uppdragsgivare för övriga detaljplaner, miljö- och hälsoskydd, bygglov, kart- och mätningverksamhet.

Nya exploateringar på gång

Efterfrågan på kontorets tjänster har varit fortsatt hög under året. Det gäller såväl kommunens egna strategiska planering som den verksamhet som efterfrågas av Kungälvssamhället kring oss. Antalet planer som vunnit laga kraft är liksom föregående år relativt lågt. Detta beror dels på att en stor del av verksamheten har koncentrerats på inledande planarbete för nya exploateringsområden samt för omvandling av fritidsplaner, dels på att detaljplaner för Ytterbykrysset, Trälen

Resultaträkning, miljö- och byggnadsnämnden

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	10 519	10 932	9 758
Kostnader	-21 314	-22 009	-20 367
Kapitalkostnader	-209	-185	-154
Nettokostnad	-11 004	-10 262	-10 763
Kommunbidrag	11 130	11 290	10 850
Resultat	126	28	87
Nettoinvestering	197	95	558
Personalkostnader	-15 189	-15 127	-14 301

samt Kärna reningsverk antagits men ännu ej vunnit laga kraft på grund av överklaganden.

Ökat tryck från fritidshusområden

Arbetet har haft en jämn och hög arbetsbelastning. Tydligast resultat kan man se vid Kungälvsvägen där en gruppboende för särskilt boende byggts samt byggstart skett för åtta lägenheter med hyrbörätt och 24 lägenheter med bostadsrätt i småhus. Likadant gäller för Riksbyggens område i Ytterby, 22 småhus "Solvagnen" med bostadsrätt. Kungälv sjukhus har utökat lokalerna med till- och påbyggnad av en flygel cirka 2 700 kvadratmeter våningsyta.

Trycket från boende i kustzonens fritidshusområden ökar ständigt, förväntningarna på nya, generösare byggrätter präglar arbetet, med mycket diskussioner kring möjligheten att få bygglov i förhand utan stöd i detaljplan, eventuella "svartbyggen" och grannförhållanden.

För ökad service via hemsidan har vi bland annat arbetat fram fler riktlinjer för bebyggelse och nya "informationsblad". En tillgänglighetsrådgivare har utarbetat förslag till basutformningsprogram, det vill säga kommunens egna riktlinjer för hur nya bostadshus skall utformas för att underlätta så att bostäder ska kunna användas av personer som har nedsatt orienteringsförmåga eller rullstol.

Egenkontroll i livsmedelsbranschen

Vår primära uppgift är att genom rådgivning och aktiv tillsyn skydda människor och miljö mot skador och olägenheter.

Under året har vi drivit ett antal större projekt inom verksamheten såsom kontroll av och utbildning i egenkontroll för de som har livsmedelsverksamheter samt en riktad kampanj för kontroll av julbord.

Inom miljöskyddsverksamheten har vi under hösten genomfört ett stort projekt kallat

"Kolla korken". Syftet med detta projekt var att informera och kontrollera hur detaljister hanterar kemiska produkter som säljs till allmänheten.

Ny karta för våra besökare

Förvaltningen ansvarar för kommunens behov av mätning, beräkning och kartframställning (MBK-verksamheten). En uppgift är att tillhandahålla ett aktuellt kartverk, geografiskt informationssystem (GIS) och fastighetsregister, så att man får den information man behöver. Vi gör också de mätningar som krävs i bygglovs- och byggprocessen.

Under året har vi tagit fram kartmaterial som underlag till detaljplaner för bland annat Fontin, Klocktornet, Chauffören, Ödsmål, Rörtången samt Tjuvkiel. Antalet lantmäteriförrättningar har ökat. Det gäller såväl för bostäder som för industrifastigheter. Bland de större kan nämnas förrättningar för JM:s och Riksbyggens bostadsområden i Sparrås.

Vi har också tagit fram en digital besökskarta för Kungälv och Ytterby. Underlaget har även använts som tryckunderlag åt informationsteamets besökskartor. Kartorna återfinns även på kommunens hemsida.

Ett mindre överskott igen

För tredje året i rad blir det ett mindre överskott. Huvudsakligen beror detta på lägre personalkostnader till följd av ej återbesatta vakanser under året. Arbetet med ändring av fritidsplaner i kustzonen där kommunen initialt får kostnader som senare tas ut i form av en planavgift i bygglovskedet har kunnat rymmas inom budgetram. I resultaträkningen återfinns även konsultkostnader för översiktlig planering som betalats av förvaltningen och som senare vidarefakturerats till kommunstyrelsen på motsvarande belopp.

Stor efterfrågan på bostäder

Den nya kommunplanen och styrdokumentet för bostadsförsörjning anger ett antal strategiska planeringsbehov. Under 2005 sker en satsning för att möta den ökade efterfrågan på planering. Efterfrågan på bostäder är stor och vi beräknar att flera nya områden påbörjas under 2005. Intäkterna för bygglov och planering förväntas öka. För övriga verksamheter beräknar vi att intäkterna kommer att ligga på ungefär oförändrad nivå.

Barn- och ungdomsnämnden

Nämndens övergripande mål är att ge alla barn/elever möjlighet att utifrån sina respektive förutsättningar tillgodogöra sig bas-kunskaper, färdigheter och sociala beteendemönster som är en förutsättning för ett livslångt lärande. De skall förvärva kunskaper, insikter och en kommunikationsförmåga som gör det möjligt att ta till sig information, ta ställning till och medverka i utvecklingen av ett demokratiskt, jämlikt och mångkulturellt samhälle.

Ordförande: Barbro Bengtsson (s)
Vice ordförande: Patrik Renström (c)
Förvaltningschef: Anders Löfgren
Antal årsarbetare: 1 195
(tillsvidareanställda)

Barn- och ungdomsnämnden har ansvar för kommunens förskolor, familjedaghem, förskoleklasser, skolbarnsomsorg, grundskolor, särskolor samt den kommunala musikkolan.

Verksamheten är organiserad i tre geografiska områden. Förskolan (barn upp till fem år) och skolan (barn från sex till tolv år) är organisatoriskt sammanförda till enheter. I varje område finns dessutom familjedaghem och en 7-9 skola (ungdomar från tretton till sexton år).

Fler fick plats i förskolan

I 2004 års ram tillfördes inga nya resurser för att bygga bort den kö som fanns inom förskoleverksamheten. Under våren 2004 bestod kön av närmare 200 barn. Efter intagningarna i augusti fanns fortfarande ett antal barn som inte tilldelats någon plats. Ett beslut fattades på delegation av barn- och ungdomsnäm-

dens ordförande att ta in ytterligare ett barn i de förskolegrupper där det fanns minst två barn till föräldralediga 15-timmar/vecka. Detta innebar att ytterligare 36 barn fick en förskoleplats. Trots denna åtgärd fanns det fortfarande barn i kö. Detta innebär att vi inte levt upp till kravet om full behovstäckning enligt lagen.

Förskolan i närheten av hemmet

Vid uppföljningarna av hur föräldralediga och arbetslösa utnyttjar sin lagstadgade rätt att ha sina barn placerade 15 timmar per vecka i förskoleverksamheten märks en markant ökning för föräldralediga. Av placerade barn är 206 barn till föräldralediga. När reformen infördes 2002 beräknades att 75 procent av de föräldralediga skulle nyttja sig av rätten. 2004 bedöms att nära 100 procent låter sina barn vara kvar i förskoleverksamheten när ett nytt barn föds.

Nämnden har som mål att varje barn skall kunna tas emot i förskoleverksamhet i närheten av hemmet. Med anledning av detta beslutade vi att flytta fyra avdelningar från centrum och istället starta två avdelningar i Håлта och två avdelningar i Olseröd eftersom antalet förskoleplatser är tillräckliga i Komarken men stor brist råder i de yttre kommundelarna.

Blandad bild av trivsel och kunskap

2004 års elevenkät i skolår 2, 5 och 8 visade även detta år att drygt 90 procent av eleverna trivs i skolan och 95 procent med sina klasskamrater. Trivseln i skolår 2 och 5 har ökat något, medan den i skolår 8 minskat något sedan föregående år.

En mindre andel elever i skolår 2 anser sig ha blivit utsatta för mobbning än förra året, men i skolår 5 och 8 är det en något större andel som uppger att de känt sig mobbade eller kränkta ibland, ofta eller jämt.

I Kungälv genomförs nationella ämnesprov i svenska, matematik och engelska varje vårtermin skolår 5. Resultatet är 2004 inte lika gott som föregående år.

För att vara behörig att söka till gymnasieskolans nationella och specialutformade program skall man ha slutbetyg från grundskolan i svenska, matematik och engelska. Vårterminen 2004 hade 93,3 procent av eleverna denna behörighet. Det är en försämring sedan förra året. För riket är motsvarande siffra 89,6 procent. Precis som i övriga landet hade

Utbytet med skolor i Afrika fortsätter. Diserödsenheten visade på Det hälsosamma arbetets mässa vad utbytet går ut på.

flickorna i Kungälv's avgångsklasser betydligt högre meritpoäng än pojkarna.

Arbetet med värderingar fortsätter

Vi har fortsatt arbeta med toleransprojektet. Projektet syftar till att påverka elevernas värderingar i värdegrundsfrågor. I projektet ingick en studieresa till Polen. Eleverna kommer att under våren delge sina erfarenheter till andra elever, föräldrar och personal. En första avstämning tyder på att resultatet är gott.

Även skolår 1-6 arbetar med denna viktiga fråga och bland annat uppmärksammades Förintelsens minnesdag med film och bilder från resan till Polen. I Kärna samarbetar Kärna skola, Svenska kyrkan och Fredsrörelsen.

Elevinflytande och föräldramedverkan

Glädjande är att i alla tre skolåren (skolår 2,5 och 8) anser en större andel elever än tidigare att de får vara med och planera vad de skall arbeta med i skolan. I skolår 8 gäller detta också på vilket sätt man skall arbeta och hur man skall redovisa sina kunskaper. Dessutom uppger en större andel elever i skolår 8 att de tillsammans med lärarna brukar diskutera vad som står i läroplanen och kursplanerna. (De yngre eleverna fick inte dessa frågor.)

Även arbetet med elevråd, kamratstödjare, miljøråd, matråd med mera utvecklas i positiv riktning. Andra exempel på elevinflytande är att elever har varit med vid intervjuerna av sökande till nya skolledar.

En gång per termin sammanträder ungdomsfullmäktige. Ledamöterna utgörs av elever från skolår 9 från kommunens samtliga 7-9 skolor och väljs demokratiskt i skolorna. Mötena upplevs enligt utvärderingen som nyttiga, utvecklande och intressanta men sega.

Föräldranätverkets arbete för en bättre skola fortsätter men har ändrat inriktning, vilket innebär att varje enhet arbetar med sin lokala föräldraförening, styrelse eller föräldraråd. Uppföljningar visar att enheternas arbete tillsammans med föräldrarna utvecklas väl.

Frukt och grovt bröd förbättrar hälsan

Vårt arbete med hälsofrågor fortsätter. Vi har bland annat arbetat medvetet med att förändra kosthållning inom förskolan, familjedaghemmen och skolbarnsomsorgen och ersätter bland annat socker och sylt med färsk frukt, bakar grövre bröd och serverar ingen fruktyoghurt. Flera enheter samarbetar

med Friskis och Svettis om mat, rörelse och hälsa. Några skolor har haft besök av Non Smoking Generation.

Internationella kontakter

Engagemanget att hjälpa barn i andra länder, som inte har det lika bra som våra barn i Kungälv, har varit stort och sträckt sig till jordens alla hörn. Skolor i kommunen har skickat julpaket till Östeuropa, samlat in skolmaterial, kläder, leksaker och husgeråd till barnfångelser och skolor i Vitryssland, tagit på sig fadderskap för en by i Estland och samlat in pengar till en kompissskola i Halabja i Irak. Utbytet med skolor i Afrika fortsätter. I år har Kungälv haft besök från vänskolorna i Tanzania. Resan finansierades av Internationella programkontoret. Diserödsenheten arbetar också för att utvidga antalet partners i projektet. Under året har samtliga företagare i Kungälv fått en förfrågan om att delta i projektet genom att vara med och stödja ett sågverksprojekt i lokalsamhället där våra vänskolor finns. Ett antal företag har beslutat sig för att stödja projektet ekonomiskt. Olsersöds skola har haft besök av lärare från Vietnam som har följt undervisningen under en dag.

Ett antal skolutvecklingsprojekt med partnerskolor i Slovakien, Österrike, Italien, Turkiet, Polen, England och Tyskland har startat sin planering under året.

Tillsammans med skolor i Norge arbetar Ytterbyskolan med kvalitetsutveckling.

De internationella utbytena är givande och viktiga för verksamheten och som synes fortsätter det att öka i omfattning.

Prisad skola för teknikkunskaper

Tunge skola fortsätter sina framgångar i Tekniska samfundets tekniktävling som sker på Chalmers. Av de 94 klasserna som var anmälda vann Tunge skolas elever första priset.

En annan klass på Tunge skola deltog i en skoltävling som organiserades av Non Smoking Generation och EU – ungdomskampanjen för en rökfri livsstil "Feel free to say no". Klassens bidrag vann den svenska tävlingen och blev Sveriges bidrag i Europa, där tolv nationella vinnare möttes.

På första plats kom Österrike och tillsammans med Italien tog Tunge skola silver.

Skolverket har gjort en utvärdering av 200 representativt utvalda skolor för att ge en helhetsbild av grundskolan, dess förutsättningar, verksamhet och resultat. Utvärdering-

Resultaträkning, Västra Tullens område

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	8 490	8 850	7 724
Kostnader	-191 118	-193 516	-181 676
Kapitalkostnader	-174	-165	-150
Nettokostnad	-182 802	-184 831	-174 102
Nettobudget	183 675	186 285	175 497
Resultat	873	1 454	1 395
Personalkostn.	-151 287	-155 670	-144 880

en kommer att ligga till grund för nationella beslut om skola samt vara utgångspunkt för kommuner och skolors förbättringsarbete. Från Kungälv's kommun deltog Solängsskolan och hamnade i toppskiktet.

Kullens skola har fyllt 20 år under 2004. Detta firades med en 20 meter lång tårta, pompa och ståt.

Personalvårdsprogram är ett stort stöd

Under 2004 har utvecklingen av det systematiska arbetsmiljöarbetet fortsatt. Hittills visar genomgången att dokumentationen i form av handlingsplaner grundade på kartläggningar är tillfredsställande på de flesta enheterna. Dokumenterade rutiner för olika delar inom arbetsmiljöområdet finns inte i lika stor utsträckning. Arbetet går vidare.

Pilotprojektet med ett personalvårdsprogram har fallit mycket väl ut. Chefer och anställda upplever att man har ett stort stöd genom NMC (Nordic Mental Corporation). Avtalet med NMC innebär att man som anställd kan få hjälp med både arbetsrelaterade problem och problem av privat karaktär. Under 2004 utökades antalet enheter, vilket innebär att två tredjedelar av förvaltningens

Resultaträkning, Inlands område

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	6 768	6 734	5 273
Kostnader	-134 771	-131 165	-124 771
Kapitalkostnader	-197	-187	-174
Nettokostnad	-128 200	-124 618	-119 672
Nettobudget	126 009	124 102	115 729
Resultat	-2 191	-516	-3 943
Personalkostn.	-106 606	-102 170	-97 454

anställda var anslutna. Från 2005 kommer alla enheter att omfattas.

Besparingar inom delar av verksamheten

I budget 2004 har nämnden tilldelats 522,1 mkr. Det är 8 mkr mer än 2003 års budget.

Besparingarna har under året varit stora inom framförallt den icke obligatoriska verksamheten. Bland annat utvecklades den öppna förskolan, skolresor vid val av annan skola togs bort, de centrala IT-resurserna minskades drastiskt. Nämnden beslutade om nedläggning av musikskolan. Debatten kring detta har varit livlig under året och efter en folkomröstning den 13 juni där 45 procent av de röstberättigade deltog röstade 76,6 procent för en fortsatt verksamhet. Med anledning av detta utfall har fullmäktige beslutat att verksamheten ska finnas kvar. Finansieringen av musikskolan sker genom en skattehöjning på 8 öre och från 2005 ingår musikskolan i kulturnämndens ansvarsområde. Musikskolans underskott 2004 för barn- och ungdomsnämnden blev 1 053 tkr, vilket motsvarar kostnaderna för första kvartalet 2004.

Investeringsstopp infördes vilket inneburit att två större ombyggnader, Kode skola och Kareby skola, har skjutits på framtiden samt att utbyggnaden inom förskoleverksamheten stoppats. Även en del mindre investeringar har skjutits på framtiden.

Nya bostäder ger nya behov av service

Nämnden redovisar ett underskott 2004, 1 422 tkr. Nettokostnaden för 2004 var 523,5 tkr. Årets resultat har varit möjligt att nå genom ett ekonomiskt medvetande i organisationen. På enhetsnivå har personalkostnaderna kostat mer än beräknat. Det beror på särskilda insatser inom grundskolan, elevassistenter och specialpedagoger med mera. Övergripande har skolskjutsarna kostat mer än budgeterat. Det beror på dyrare taxiresor, fler båtskjutsar och höjda priser för terminkorten.

Framtiden inom nämndens verksamhet är starkt beroende av antalet barn och ungdomar som förväntas delta i verksamheten. Kommunens beslut om ökat bostadsbyggande kommer att påverka behoven av service. I den senaste befolkningsprognosen finns också ett ökat födelsetal. Det kan komma att innebära att nya enheter behövs eller att nuvarande

enheter behöver byggas ut. Om kompensering inte ges i kommande budgetramar för kostnads- och löneökningar kommer fler neddragningar inom verksamheterna att bli nödvändiga, trots att rationaliseringar görs kontinuerligt.

Det tycks pågå en förändring av barns villkor och sociala situation som påverkar barn- och ungdomsnämndens verksamheter. Det gäller problem som är svåra att definiera men ofta tycks det finnas sociala och/eller psykosociala inslag, som till exempel ökad stress, oroliga barn och kaos i familjesituationen. Det blir mer och mer tydligt att verksamheterna behöver fördjupa samarbetet över nämnd- och förvaltningsgränserna för att möta dessa barns behov på ett bättre sätt.

Resultaträkning, Kustens område

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	6 843	6 547	6 458
Kostnader	-171 962	-165 436	-155 086
Kapitalkostnader	-193	-184	-154
Nettokostnad	-165 312	-159 073	-148 782
Nettobudget	164 586	157 877	146 529
Resultat	-726	-1 196	-2 253
Personalkostn.	-131 947	-125 987	-11 247

Resultaträkning centralt inkl. skolmåltider

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	56 817	54 479	57 315
Kostnader	-100 909	-97 470	-88 071
Kapitalkostnader	-3 096	-2 924	-3 300
Nettokostnad	-47 188	-45 915	-34 056
Nettobudget	47 809	45 936	36 094
Resultat	621	21	2 038
Personalkostn.	-14 263	-13 009	-12 584

Resultaträkning, barn- och ungdomsnämnden totalt

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	78 919	76 611	76 770
Kostnader	-598 760	-587 588	-549 604
Kapitalkostnader	-3 660	-3 460	-3 778
Verksamhetens nettokostnad	-523 501	-514 437	-476 612
Nettobudget	522 079	514 200	473 850
Resultat	-1 422	-273	-2 762
Nettoinvestering	1 949	-2 634	-3 669
Personalkostnader*	-404 103	-396 836	-374 545

*I personalkostnader ingår personalsociala kostnader fr o m 2002.

Gymnasienämnden

Gymnasienämnden har ansvaret för de frivilliga skolformerna i Kungälv's kommun. Förutom gymnasieskolan inbegriper detta gymnasiesärskolan, den kommunala vuxenutbildningen, uppdragsutbildning och kvalificerad yrkesutbildning.

Ordförande: Monica Hogstam (s)
Viceordförande: Urban Lindell (kd)
Förvaltningschef: Ove Thörnkvist
Antal årsarbetare: 217
(tillsvidareanställda)

Under innevarande år har Gymnasie- och vuxenutbildningskontoret, GVK, flyttat in i Mimers Hus. Tillsammans med Kultur- och Fritidsförvaltningarna samt FM (Facility Management) försöker vi att arbeta ”som om vi vore en förvaltning”.

Förberedelsearbetet inför färdigställandet av Mimers Hus och inflyttningen i augusti har pågått första halvåret av 2004. En mängd olika arbetsgrupper har arbetat med verksamhetsnära frågor med anledning av framtiden i Mimers Hus.

Gruppernas uppgifter har varit att utforma byggnationen så att såväl verksamhetsmålen, visionerna för helheten i Mimers Hus, lokalprogrammet och arkitektens gestaltningsvision uppfylls. Detta arbete har skett under ledning av förvaltningscheferna för gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen och kulturförvaltningen och i dialog med arkitektfirman. En styrande faktor är den budget om 350 miljoner som avsatts för projektet. Personal från sektorerna och från

förvaltningen har under hela året utfört ett bra och viktigt men tidskrävande extra arbete med frågeställningarna kring Mimers Hus.

Året har verkligen präglats av inflyttningen i Mimers Hus i augusti och den av nämnden då beslutade nya organisationen. Under året har två nya rektorer rekryterats, delvis med anledning av den nya organisationen.

Moderna attraktiva utbildningar

Från och med hösten 2004 består ungdomsgymnasiet av fyra olika sektorer som leds av var sin rektor som ansvarar för verksamhet, personal och ekonomi. En särskild organisation, Facility Management (FM) stödjer kärnverksamheten med lokaler, husvärdar, tekniker med mera.

Vid intagningen av gymnasieelever läsåret 2004/2005 fick alla gymnasieelever söka helt fritt i regionen. Samtidigt finns det fler fristående gymnasieskolor. Den ökade konkurrensen innebär att en del Kungälvselever speciellt inom studieförberedande programmen sökte studier i annan kommun. På de flesta yrkesförberedande programmen är effekten motsatt. Där har fler studerande från andra kommuner sökt till oss i Kungälv.

Det nya Mimers Hus och nya attraktiva utbildningar med modernt innehåll och nya arbetsformer innebär att Kungälv står sig bättre i konkurrensen. Totalt sett är det nu så att vi har ett större inflöde av externa elever än flöde av egna elever som söker sig till andra kommuner.

Höstterminen 2004 var det många som sökte till fordon- och byggprogrammen, vilket har inneburit att Mimers Hus Nords elev- och personalantal har ökat. Programmen står sig mycket bra i konkurrensen i regionen.

KY-utbildning i samarbete med Tjörn

Under sommaren flyttade Vuxenutbildningen in i nya lokaler i kvarteret Skomakaren och har dessutom vissa lokaler i Mimers Hus.

Antalet vuxna Kungälvsvånare i utbildning under 2004 uppgick till 748 personer. I detta tal är alla inräknade oavsett studieomfattning. Inriktningen har varit att, förutom grundläggande ämnesstudier, kunna erbjuda yrkesutbildning inom branscher med stort rekryteringsbehov, till exempel inom bygg, el, fordon, hotell- och restaurang samt hälso- och sjukvård.

Komvux bedriver grundläggande och gymnasial vuxenutbildning samt utbildning i

För gymnasieförvaltningen präglades 2004 av inflyttningen i Mimers Hus. Många Kungälvbor kom för att vara med vid invigningen den 25 september.

svenska för invandrare (SFI), särvtux, kvalificerad eftergymnasial yrkesutbildning (KY) och uppdragsutbildning. Övrig SFI-utbildning bedrivs på komvux. Särvtux har haft 39 deltagare, där var och en i snitt läser cirka två timmar per vecka.

Tre KY-utbildningar med olika inriktning har varit igång under året. Samtliga inriktningarna är tvååriga, "Design och publishing på Internet", "Industriell processövervakning" och "Arrangemang i maritim och kustnära miljö". De två förstnämnda avslutades vid halvårsskiftet. Den senare, som utökades med ytterligare en grupp under 2004, är förlagd i Marstrand och i samarbete med Tjörns kommun.

Tålmodigt på Trekunga

Trekungagymnasiet är en gymnasiesärskola med nationella/specialutformade och individuella program. Eleverna kommer från tio olika kommuner och många reser dagligen hit. Att under året varit närmsta granne till storbygget Mimers Hus har inneburit damm, buller, svårt att ta sig fram utomhus och ständig brist på parkeringsplatser. Elever, personal och föräldrar har ändå tålmodigt stått ut och sett fördelarna med byggandet av Mimers Hus.

Under året har Trekungaskolan särskilt arbetat vidare med elevmedverkan med sina nästan 100 elever. Efter den enskildes förutsättningar skapas därefter en individuell utvecklingsplan.

Framtida krav på fler utbildningsplatser

Framtida statliga förändringar av gymnasieutbildning, samarbetet i GR och efterfrågan på gymnasieutbildningar och vuxenutbildning är styrande för ekonomin och vilka profiler som kan utvecklas i Kungälv. Samtidigt vet vi att elevkullarna växer och att Kungälv som kommun också torde öka i invånarantal. Det ökar i sin tur pressen på oss och kravet på mer utbildningsplatser.

Samhandling med fem övriga nämnder och intressenter, främst FM, kräver nya arbetsmetoder och en organisation som kan hantera samverkan och samhandling. Därför har vi redan i nuläget påbörjat arbetet "som om vi vore en förvaltning" i Mimers Hus.

Genom att samla i stort sätt alla kunskapsområden i Mimers Hus skall studerande från olika utbildningsinriktningar kunna välja okonventionella kombinationer och ha ett brett utbildningsutbud. Den studerande

skall stimuleras att utnyttja hela sin kapacitet. Studietakten kommer att bli olika beroende på olika lärtilar och förutsättningar hos de studerande.

Tydliga riktlinjer medel i konkurrensen

Eftersom alla verksamheter inom nämndens ansvarsområde är efterfrågestyrd är nedanstående riktlinjer för all verksamhet inom och utanför centret viktiga för oss:

- Hög kvalitet i utbildningsutbudet och starkt engagemang hos all personal för att leva upp till verksamhetsmålet och i konkurrens med andra utbildningsanordnare profilera utbildningarna inom de områden som utvecklas.
- Kreativitet, flexibilitet och utvecklad samverkan med det omgivande samhället och internationella kontakter – med näringslivet, högskolan och andra utbildningsanordnare – för att kunna erbjuda hållbara utbildningar.
- Snabba omställningar – en lärande organisation som tar tillvara sina erfarenheter.

Mimers Hus - personalmagnet

Det finns stora förväntningar på att personalen inom gymnasieförvaltningens område skall delta i ett omfattande utvecklings- och kvalitetsarbete, delta i och medverka till planeringen av innehåll, profiler och lokaler i Mimers Hus. Vi går mot en spännande och ännu mer utvecklande framtid och ser med tillförsikt fram mot denna utmaning. Inom en snar framtid ökar pensionsavgångarna kraftigt i vår förvaltning. Trots en framtida lärarbrist är möjligheterna goda att nyrekrytera personal till magneten Mimers Hus.

Förbättrat resultat men ändå minus

Gymnasienämndens ekonomiska resultat år 2004 uppgår till -557 tkr. Resultatet är en förbättring jämfört med tidigare års bokslut.

Resultaträkning, gymnasienämnden

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	62 936	59 973	56 099
Kostnader	-210 227	-199 492	-178 599
Kapitalkostnader	-3 765	-3 713	-3 707
Verksamhetens nettokostnad	-151 056	-143 232	-126 207
Kommunbidrag (nettobudget)	150 499	141 600	122 950
Resultat	-557	-1 632	-3 257
Nettoinvestering	-7 525	-2 217	-2 184
Personalkostnader	-102 130	-99 461	-91 137

Det är främst gymnasieskolans sektorer som år 2004 visar ett positivt resultat. En av de bidragande orsakerna är att många elever har sökt till Mimers Hus och fyllnadsgraden i klasserna, framför allt i årskurs 1, har ökat.

Under året finns en del oförutsedda kostnader som har påverkat resultatet negativt. Framför allt har Västtrafiks prishöjning med 20 procent på busskort inneburit ökade kostnader med 900 tkr.

Profilering på hemmaplan avgör ekonomi

Ekonomin för gymnasienämnden är beroende av hur väl våra utbildningar i framtiden står sig i den regionala och nationella konkurrensen, det vill säga motsvarar ungdomarnas efterfrågan. Det perspektivet måste vi i framtiden ta mer hänsyn till. En förutsättning för god ekonomi är en flexibel och effektiv organisation som kan anpassas till de studerandes önskemål. Kommunen har ett uppdrag att alla ungdomar skall få gymnasieutbildning. Regeringen har även krav på kommunen att skapa vuxenutbildningsmöjligheter och en infrastruktur för vuxnas lärande. Då det gäller vuxna utan gymnasieutbildning och påbyggnadsutbildningar är kravet tvingande för kommunen.

En av eleverna uppfattad god kvalitet, en mångfald i kursutbudet och en profilering på hemmaplan är ekonomiskt lönsamt för gymnasienämnden eftersom elevkostnaderna på annat håll blir större.

I gymnasienämndens vision för Mimers Hus framhålls att alla utbildningar skall utvecklas i samverkan med näringslivet, högskolor, universitet och övriga intressenter. På så sätt skapas ett mervärde i Kungälv. Mimers Hus är en utvecklingsmotor för kommunen.

Socialnämnden

Socialnämnden har till uppgift att sörja för människors behov av ekonomisk och social trygghet. De har ansvaret för vården av äldre och funktionshindrade, för individ- och familjeomsorg och för den hälso- och sjukvård som kommunen enligt lag ska utföra. Nämnden är även ansvarig för flyktingmottagning, invandrar-service och färdtjänst samt för tillståndsgivning och tillsyn för alkoholserving, spelverksamhet och tobaksförsäljning.

Ordförande: Mona-Britt Gillerstedt (s)
Vice ordförande: Lillvor Bergin (fp)
Förvaltningschef: Lisa Källén
Antal årsarbetare: 855
(tillsvidareanställda)

Socialtjänsten står för ekonomiskt bistånd, service, stöd och vård, särskilda boendeformer, sysselsättning och rehabilitering. Inom barn- och missbruksvården har socialtjänsten i vissa fall uppdraget att utreda och verkställa tvångsvård.

Äldreomsorgen – förändrade boendekrav

Äldreomsorgen arbetar med människor över 65 år och svarar bland annat för hemtjänst, dagverksamheter och särskilda boendeformer. Många äldre vill bo kvar i sitt hem så länge det är möjligt och då hjälper äldreomsorgen till med hemtjänst eller färdiglagad mat som levereras direkt hem. För dem som inte kan bo kvar "hemma" erbjuds en rad olika boendeformer, från servicelägenheter till sjukhem.

Strukturen inom äldreomsorgens särskilda boenden börjar förändras, nationellt såväl som i Kungälv kommun. Behovet av platser på demensboenden ökar medan platsbehovet

minskar för "vanliga" boenden. Eftersom en demensplats kräver mer än dubbelt så hög bemanning jämfört med en ordinarie plats på ett vanligt äldreboende, påverkar denna utveckling kostnaderna kraftigt.

Fokus på brukare

Inom socialtjänstens samtliga verksamheter har vi intensifierat arbetet med att kartlägga våra brukares faktiska behov och önske mål under året. Inom äldreomsorgen har detta arbete bland annat bestått i att införa kontaktpersoner och individuella vårdplaner till samtliga brukare. Vi ökade vår utåtriktade verksamhet med fler öppethus-aktiviteter på äldreboenden och satsade särskilt på utvecklingen av vård för demensjuka och stöd till anhöriga.

Jobbar för framtida anställningar

Hela socialtjänstens satsningar på medarbetarskapsutbildning och friskvård fortsätter. För att trygga framtidens personalförsörjning har vi under året intensifierat ett arbete med praktikplatser. I samverkan med gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen har socialtjänsten också påbörjat en utveckling av vård- och omsorgsutbildningen.

Inom äldreomsorgen har vi infört reflektionsgrupper för att utveckla kunskap och medvetenhet hos personalen för att förbättra bemötandet och vårdkvalitet. Äldreomsorgen och handikappomsorgen har tillsammans erbjudit personalen möjlighet att träna på arbetstid.

Stort underskott

Äldreomsorgens resultat visar -13,1 mkr. De främsta orsakerna till underskottet är finansieringsbrist för kostnader på grund av den höga sjukfrånvaron, omstruktureringkostnader och medarbetarskapsutbildningen.

Personalkostnaderna blev 9,5 mkr högre än beräknat, främst beroende på den höga sjukfrånvaron. Vi har fördjupat analysen av kostnaderna och funnit att budgeteringen är otillräcklig för de faktiska kostnaderna. Omfördelning samt resurstillskott förväntas lösa problemet till 2005. Äldreomsorgen har också haft övertidsstopp för att bromsa det negativa resultatet.

Handikappomsorgen - akut brist på bostäder löst

Handikappomsorgen, vars målgrupp är personer under 65 år, svarar för hjälp och stöd på samma sätt som äldreomsorgen.

Stöd till anhöriga som vårdar sina nära i hemmet är en viktig verksamhet inom äldreomsorgen. Att arrangera utflykter och träffar för anhöriga är exempel på hur stödet kan se ut.

En stor del av verksamheten är dock insatser enligt LSS, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Det är en rättighetslag som garanterar utvecklingsstörda och personer med andra stora och varaktiga behov rätt till det stöd och den hjälp som behövs för att de ska kunna leva under goda och värdiga villkor.

Under året har vi öppnat två bostäder med särskild service, Kungälvsvägen 40 med sex lägenheter och Hällebergsgatan med fem lägenheter. Totalt har vi skapat elva nya lägenheter med särskild service för vuxna. Detta betyder att den akuta bristen på bostäder för personer med utvecklingsstörning har lösts.

Under året har vi sett en tydlig ökning av stödsatser till personer med psykiska funktionshinder/stor psykisk ohälsa. Vi har arbetat med att ta fram ett underlag för ytterligare ett nytt boende med särskild service för dessa grupper.

Samarbete över kommungränsen

Habiliteringsersättningen, till personer med utvecklingsstörning som har insats i form av daglig sysselsättning, togs under året bort. Detta orsakade stora protester från brukare, anhöriga och organisationer.

Resultaträkning, äldreomsorg

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	32 084	31 283	34 377
Kostnader	-238 556	-239 522	-223 348
Kapitalkostnader	-1 808	-1 515	-1 319
Verksamhetens nettokostnad	-208 280	-209 754	-190 290
Kommunbidrag (nettobudget)	195 166	192 213	178 692
Resultat	-13 114	-17 541	-11 598
Nettoinvestering	-1 837	-2 561	-1 763
Personalkostnader	-192 724	-195 584	-175 559

Resultaträkning, handikappomsorg

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	24 042	27 265	35 857
Kostnader	-135 535	-133 226	-131 164
Kapitalkostnader	-148	-148	-150
Verksamhetens nettokostnad	-111 641	-106 109	-95 457
Kommunbidrag (nettobudget)	110 536	105 764	98 912
Resultat	-1 105	-345	3 455
Nettoinvestering	-416	-34	-301
Personalkostnader	-98 609	-95 535	-88 437

Inom daglig verksamhet har det tillkommit nio nya arbetstagare.

Strax före sommaren startade en arbetsgrupp med deltagare från individ- och familjeomsorgen, handikappomsorgen och psykiatrin med uppgift att se över hur socialtjänsten kan tillgodose bostadsbehovet för personer med missbruk och psykisk problematik. Gruppen har tagit kontakt med Ale kommun för ett eventuellt samarbete.

Handikappomsorgen har varit delaktig i det arbete som legat till grund för skapandet av Arbetslivscentrum. Denna nya enhet, som bildades vid årsskiftet 2004/2005, ska verka för att hitta sysselsättning för människor som står utanför den ordinarie arbetsmarknaden. Omorganisationen innebär en minskning av handikappomsorgens totala personal med cirka 40 årsarbetare och en minskad ramkostnad med cirka 17,8 mkr.

Ökat personalbehov bakom resultatet

Handikappomsorgen redovisar ett negativt resultat om 1,1 mkr, främst på grund av ett ökat personalbehov vid de särskilda boendena. Omsorgsbehoven har ökat, bland annat beroende på hög ålder hos människorna på boendena och deras anhöriga.

Hälso- och sjukvårdsenheten

Verksamhetens övergripande uppdrag är att ge sjukvård och rehabilitering i kommunens särskilda boendeformer samt ge sjukvård och rehabilitering i det egna boendet. Det handlar om all slags sjukvård från vård av mycket små barn till vård av väldigt gamla människor. Det kan vara stora insatser vid vård i livets slutskede, men det kan också vara mer rutinbetonade insatser som såromläggningar eller ordinationer av rollatorer.

Bevarad säkerhet för patienterna

Under 2003 och 2004 har hemsjukvården gjort åtstramningar i budgeten. Det är dock vår bedömning att dessa inte har påverkat säkerheten för patienterna eller andan inom personalgruppen.

Hemsjukvården har under året fortsatt sin satsning på målgruppen "multisjuka äldre i särskilt boende". Vår fokusering avseende utbildning och kvalitet har huvudsakligen utgått från vår "medelbrukare Anna, 85 år" – som bor på ett av våra äldreboenden, är änka och har flera medicinska diagnoser.

Under året har vi fortsatt arbetet med att klargöra kommunens åtaganden och gränsdragningar gentemot primärvården. Brukarperspektivet och kostnadseffektivitet är hörnstenar i denna fortlöpande process.

Inom kommunrehab har samtliga yrkesgrupper fått kompetensutveckling inom sina respektive områden. Inom hemsjukvården har vi koncentrerat utbildningen till områdena demens, vård i livets slutskede, näringstillförsel och diabetes.

Hälso- och sjukvården håller budgeten

Hälso- och sjukvården visar ett resultat på 1,4 mkr. Lägre kostnader för bostadsanpassning och tekniska hjälpmedel är områden som påverkat resultatet positivt.

Detta har uppvägt att personalkostnaderna inom hemsjukvården visar ett underskott, på grund av fler anställda än budgeterat.

Genom en fortsatt effektivisering och översyn av avtalen med Västra Götalandsregionen håller vi kostnadsläget nere.

Individ- och familjeomsorgen (IFO)

Verksamheten är ett stöd för barn och familjer, ungdomar och vuxna. Vi arbetar med rådgivning, gör utredningar och utför behandlingsinsatser. Det rör sig ofta om ekonomiskt bistånd, budgetrådgivning, missbruksvård och

familjerättsligt arbete. Individ- och familjeomsorgen har också hand om flyktingmottagningen.

IFO har samverkat med arbetsmarknads-teamet för att underlätta för ungdomar att komma in på arbetsmarknaden. Projektet, som omfattar ungdomar i åldrarna 18-25, startade hösten 2003 och fram till juni 2004 hade 39 unga medverkat. Nio av dem hade kommit i arbete och fem hade gått vidare till studier under hösten. I ett samarbete med Nordiska folkhögskolan fick elva unga delta i en tre veckors "Nystart". Så många som åtta av dem har efter det gått vidare och påbörjat den ettåriga allmänna folkhögskolekursen.

Flyktingmottagningen har också börjat ett utökad samarbete med arbetsförmedlingen. Det handlar om att utveckla introduktionen för flyktingar och asylsökande, och en lokal överenskommelse har tecknats mellan flyktingmottagningen, arbetsförmedlingen och Migrationsverket.

Allt yngre söker hjälp för missbruk

Vi noterade en bekymmersam ökning av missbruksproblematiken under året. Det blir fler klienter med komplicerad och svår medicinsk problematik. De som söker eller behöver hjälp blir generellt yngre och andelen klienter med både psykiska och missbruksproblem ökar.

Liljedalsmottagningen, dit man kan vända sig för samtal och hjälp om man har missbruksproblem eller är anhörig till missbrukare, har fått ett ökat antal förstagsbesökare. Många föräldrar hör också av sig och är oroliga för sina ungdomar som använder droger.

Liljedalsmottagningen har under året även arbetat med anhörigrupper.

Under 2004 har sammanlagt 20 barn varit placerade i familjehem. Det är ungefär samma antal som under de tidigare två åren. Genom rekryteringskampanjer har vi lyckats få tillräckligt antal kontaktfamiljer. Cirka 60 barn har kontaktfamilj eller kontaktperson.

Budgetrådgivningen har ökat i förhållande till 2003 och antalet personer som ansökt om skuldsanering hos kronofogdemyndigheten har fördubblats.

Låg sjukfrånvaro men minusresultat

Vår personalomsättning har varit låg under året, liksom sjukfrånvaron. På grund av starkt beskuren budget har vi inte genomfört några stora utbildningsinsatser.

Individ- och familjeomsorgen redovisar ett

Resultaträkning, hälsa och sjukvård

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	5 367	5 230	5 127
Kostnader	-38 602	-39 334	-39 969
Kapitalkostnader	-32	-33	-34
Verksamhetens nettokostnad	-33 267	-34 137	-34 876
Kommunbidrag (nettobudget)	34 663	35 795	37 273
Resultat	1 396	1 658	2 397
Nettoinvestering	-	-1	-
Personalkostnader	-24 146	-24 212	-24 603

resultat på -3,4 mkr. Verksamheten för ekonomiskt bistånd redovisar ett underskott med 4,5 mkr. Anledningen är att andelen hushåll som fått hjälp har ökat.

Institutionsvården för vuxna redovisar också ett underskott, 1,6 mkr. Orsaken är här en kombination av fler ärenden och högre kostnader per insats. Kostnaderna för verksamheten har nästan dubblats sedan bokslutet 2003 och vi bedömer att detta kan vara början till ett ökat vårdbehov och inte bara en tillfällig ökning.

Glädjande är dock att vårdinsatser för barn

och unga i hög utsträckning kunnat tillgodoses på hemmaplan eller genom insatser i öppenvården. Detta bidrog positivt till resultatet.

Drygt 10 miljoner minus

Socialnämndens totala underskott för 2004 är 10,2 mkr. De främsta orsakerna till socialnämndens underskott är finansieringsbrist för kostnader på grund av den höga sjukfrånvaron, omstruktureringskostnader, medarbetarskapsutbildningen och höga kostnader för ekonomiskt bistånd.

Resultaträkning, individ- och familjeomsorg

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	11 726	12 299	11 516
Kostnader	-84 718	-85 134	-83 737
Kapitalkostnader	-206	-138	-144
Verksamhetens nettokostnad	-73 198	-72 973	-72 365
Kommunbidrag (nettobudget)	69 812	69 728	71 373
Resultat	-3 386	-3 245	-992
Nettoinvestering	-110	-493	-
Personalkostnader	-31 076	-31 318	-28 905

Resultaträkning, socialnämnden totalt

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	74 765	77 132	87 902
Kostnader	-514 691	-514 069	-492 849
Kapitalkostnader	-2 685	-2 246	-2 035
Verksamhetens nettokostnad	-442 611	-439 183	-406 982
Kommunbidrag (nettobudget)	432 380	425 512	402 066
Resultat	-10 231	-13 671	-4 916
Nettoinvestering	-2 795	-3 468	2 541
Personalkostnader	-357 960	-358 276	-326 916

Fritidsnämnden

Nämndens uppdrag är att erbjuda Kungälvborna goda möjligheter till en aktiv och stimulerande fritid. Uppdraget är i första hand inriktat mot ungdomar. I ansvaret ingår drift och skötsel av idrotts- och fritidsanläggningar, fritidsgårdsverksamhet och föreningsstöd.

Ordförande: Lennart Jonsson (v)
Vice ordförande: Maria Abrahamson (m)
Förvaltningschef: Håkan Hambeson
Antal årsarbetare: 42 (tillsvidareanställda)

Fritidsnämndens övergripande mål för 2004 har varit att skapa förutsättningar för verksamhetsutveckling trots oförändrade ramar.

Målet att skapa förutsättningar för verksamhetsutveckling innebär för fritidsnämnden att i samverkan med andra nämnder, föreningar och organisationer identifiera framgångsfaktorer och smarta lösningar. Förutsättningar för nya samverkanslösningar har förbättrats genom KS/KF:s resurs för samverkansmedel.

Dialog i det dagliga arbetet

Vi har tvingats prioritera ned arbetet med Kungälvprocessen, balanserad styrning och styrkort något under året. Arbetet kräver tid av fritidsnämnden, medarbetare och fritidskontoret. Men det krävs också en balans mellan administrativt utvecklingsarbete och verksamheternas behov av administrativt stöd. I det dagliga arbetet finns dialogen och kvalitet på relationer som en naturlig del och har kommit i uttryck genom många kontakter med föreningar, brukare och personal. Fritidsnämnden har gjort återkommande besök i

verksamheter och anläggningar.

I maj genomförde hela fritidsförvaltningen medarbetarskapsutbildningen. Dagen var uppskattad och ett bra avstamp till samtal om Kungälvprocessen på arbetsplatsträffar.

Vi har under året arbetat fram en ny organisation för fritidsgårdarna med fokus på ett områdesansvar enligt BUN:s områdesindelning. Fritidsgårdspersonalen har sedan lång tid tillbaka arbetat gränsöverskridande. Den nya organisationen förtydligar uppdraget att samverka med föreningar, förvaltningar och andra aktörer i området. Vi har börjat en uppdatering av styrdokument för fritidsgårdsverksamheten under hösten.

Personalgrupperna i idrottshallen och på Kvarnkullen slogs ihop vid årsskiftet. Minskad bemanning på idrottshallarna, men också en bättre flexibilitet med en större personalgrupp, har inneburit en "serviceför-sämring" som bedöms rimlig. Taxehöjningar på Kvarnkullen och "konkurrensen" från Mimers Hus har givit marginell effekt men planerade kostnadsminskningar har vi klarat med marginal.

Ingen möjlighet till fria nyttigheter

Entréavgift tas från årsskiftet ut för allmänhetens åkning på Skarpe Nord samt för skolor på Skarpe Nord och Kongevi. Åtgärden innebär en liten men dock välkommen intäktsökning samt en signal om att fritidsnämnden inte har möjlighet att erbjuda "fria nyttigheter".

Målsättningen att förtydliga uppdrag, service-, och kvalitetsnivåer samt arbetsbeskrivningar med prioriterings- och kvalitetsmål har inte påbörjats ännu. Fritidsnämnden för också en pågående dialog med föreningar som har intresse och förutsättningar för att ta över idrottsanläggningar.

Oasen har bedrivit sin verksamhet i normal omfattning. Taxor på is och i Lagunen har höjts men inte fått fullt utslag 2004. Målet att utveckla verksamheter dagtid är omfattande

och inte helt enkelt. Fritidskontoret flyttade från Oasen i september och lokalerna som lämnades finns tillgängliga för ny verksamhet. Inga beslut är fattade i frågan.

Bidragit till det goda bostadsområdet

Fritidsnämnden har tagit ett stort ansvar i två nämndövergripande samverkansprojekt. Projekt Viveckla innebär ett samlat grepp om bostadsområdet Komarken från de fem "mjuka" nämnderna. Visionen är att gemensamt bidra till det "goda bostadsområdet". Projektet påbörjades våren 2004 och pågår till 2006.

Kommunfullmäktige har gett fritidsnämnden i uppdrag att arbeta fram ett Idrottspolitiskt program (IPP) i dialog och samråd med idrottsrörelsen. Syftet är att IPP skall bidra till och stödja samverkan och samarbete mellan idrotten, kommunen, näringslivet.

Fritidskontoret flyttade till Mimers Hus i september och är nu granne med gymnasieförvaltningen och kulturförvaltningen. En ambition och förhoppning är att vi kan utveckla samverkan mellan förvaltningarna både avseende verksamheter och administration.

Den 20 juli genomförde Kungälv OK den andra etappen av O-ringen på Trankärr. Cirka 15 000 deltagare sprang i skogarna norr om Trankärrens gård och i Fontin. Vädret var strålande och arrangemanget en succé.

Energi, is och uppsägningar

Fritidsnämnden redovisar ett negativt resultat på 1,3 mkr. Resultatet är dock bättre än prognosen per sista augusti som pekade på minus 1,5 mkr.

Underskottet beror på tre huvudsakliga orsaker. Energikostnaderna har ökat kraftigt under de senaste åren. En ramjustering för detta "nivåfel" har gjorts för 2005. Konstgräsmattan på Skarpe Nord togs bort på grund av isproblem. Borttagande, transport och deponering innebar en extra kostnad på cirka 350 tkr. Budgetbesparingar tvingade fritidsgårdsverksamheten att säga upp en i personalen. Tidsaspekten innebar att uppsägningskostnader belastade 2004. Fritidsgårdsverksamheten drabbades under året också av avvecklingskostnad för en person som slutat på grund av personliga skäl, totalt cirka 300 tkr för fritidsgårdsverksamheten.

Resultaträkning, fritidsnämnden

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	10 957	10 823	11 033
Kostnader	-44 369	-43 569	-41 242
Kapitalkostnader	-1 322	-1 253	-852
Nettokostnad	-34 734	-33 999	-31 061
Nettobudget	33 400	33 190	30 050
Resultat	-1 334	-809	-1 011
Nettoinvestering	-1 260	-890	-3 479
Personalkostnader	-17 318	-17 022	-16 902

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden ansvarar och planerar för kommunens infrastruktur, vatten och avlopp och avfallshantering. I ansvarsområdet ingår dessutom operativ räddningstjänst, förebyggande brandförsvar och sotningsverksamhet. De två fristående förvaltningarna tekniska kontoret och räddningstjänsten svarar för den dagliga verksamheten.

Ordförande: Leif Hogstam (s)
Vice ordförande: Christian Erlandsson (c)
Förvaltningschef: Ulf Lundqvist,
Lars Anderman (räddningstjänsten)
Antal årsarbetare: 114 (tillsvidareanställda)

Tekniska kontoret i Kungälv kommun skall förvalta och utveckla en trygg, säker och effektiv kommunal teknisk service med hög kompetens för att tillfredsställa kundernas behov.

Tekniska kontoret skall upprätta långsiktiga planer, genomföra nödvändiga investeringar samt ansvara för drift och underhåll av gator, broar, parkeringsanläggningar, allmänna platser, parker, toaletter, hamnar, färjetrafik, vatten och avlopp, avfallshantering och återvinning samt deponier.

Styrkort sätter upp målen

Förvaltningens ledningsgrupp har under 2004 genomfört ett utvecklingsarbete som lett fram till ett övergripande styrkort för tekniska kontoret. Kortet är ett dokument som kommer att förändras under tiden i takt med regelbundna utvärderingar.

I processen har ingått att formulera en uppdragsbeskrivning, verksamhetsidé,

framgångsfaktorer, värderingar och förhållningssätt samt strategiska mål för hela förvaltningen.

Samma process genomför vi nu på samtliga avdelningar med syftet att engagera alla medarbetare att prioritera mätbara mål för sin egen verksamhet.

Styrkortet innehåller en systematisk presentation av strategiska mål, framgångsfaktorer, mätmetoder, mål, handlingsplaner och aktivitetsplaner fördelat på fem olika perspektiv:

kund, process, medarbetare, utveckling och ekonomi.

Målsättningen är att de flesta avdelningarna skall styra sina verksamheter i enlighet med styrkortet från och med 2005.

Tekniska nämnden har beslutat att prioritera följande strategiska mål för tekniska kontoret:

- Vi vill alltid ha nöjda kunder. Vi vill att våra kunder skall känna till vår verksamhetsidé.
- Vi vill alltid förverkliga vår aktivitetsplan och följa upp gjorda kvalitetsplaner.
- Vi vill alltid att våra medarbetare skall känna hög arbetsglädje och att de ständigt utvecklas.
- Vi strävar alltid efter att skapa effektiva arbetssätt.
- Vi vill alltid ha en ekonomi i balans och att våra drift- och underhållsåtgärder ligger på en långsiktigt stabil nivå.

2004 års inriktningsmål för förvaltningens åtta olika huvudverksamheter har vi bedömt kunna gälla även för 2005 trots kraftiga nedskärningar i driftsbudgeten. Det är framför allt underhållsåtgärder på trafiksystemen och parkanläggningarna som drabbas, men eftersom vår målsättning är att minskningen är av tillfällig art bör målen bibehållas.

Inriktningsmålen kommer på sikt att ersättas av styrkortet.

47 olika prestationsmått och sex kvalitetsmått kvantifieras och följs upp årligen.

Miljöplanen följs upp årligen i samarbete med kommunekologen.

Nöjda kunder

Var tredje år genomför vi en omfattande enkätundersökning med syftet att kartlägga kommuninvånarnas uppfattning av de kommunal tekniska tjänsternas innehåll och kvalitetsnivå. Resultatet av 2004 års undersökning överensstämmer ganska väl med 2001. Viss variation finns mellan olika verksamheter men sammanfattningsvis är kunderna nöjda med våra insatser.

Vårt viktigaste styrverktyg är aktivitetspla-

Tekniska kontoret har under året gjort en rad åtgärder för att höja säkerheten i trafiken, bland annat på Torsbyvägen, Östergårdsgatan och Mycklaborgsgatan.

nen. Planen redovisar samtliga projekt såsom bygg-, underhålls- och driftentreprenader, planarbeten och utredningar som beräknas pågå under de närmaste två åren. För varje projekt anges identitet, tidsutsträckning, budgeterat anslag och ansvarig handläggare. Planen stäms av regelbundet under året.

Alla nyanställda skriver hälsokontrakt

Tekniska kontorets friskvårdsprojekt "Arbete för hälsa" beskriver hur förvaltningen skall arbeta med hälsofrågor på bred front för att skapa hög arbetsglädje och få friskare personal. Att arbeta med hälsofrågor är också en förutsättning för att kunna rekrytera kompetenta medarbetare i framtiden.

För att visa hur angeläget förvaltningen tycker att det är med hälsofrågor skriver vi ett hälsokontrakt vid varje nyanställning. Tekniska kontoret kräver i detta kontrakt delaktighet och egenansvar från den anställdes sida. För att skapa möjlighet för samtliga våra medarbetare att bedriva friskvård ger vi en rad erbjudanden, såsom reducerade priser på rökavvänjningskurser, massage, gym, Wetvest, teaterbesök, viktväktarna med mera. Det finns också möjlighet att bedriva friskvård en timme per vecka, i samråd med arbetsledning, på betald arbetstid samt söka friskvårdsbidrag för gemensamma aktiviteter på arbetsplatserna. Samtliga medarbetare genomgår vartannat år en hälsoprofil.

Vi är övertygade om att aktivt hälsoarbete skapar arbetsglädje och därmed ökad effektivitet.

Projektet följs upp årligen i personalbokslutet där redovisning sker av bland annat nyttjandegraden av de olika aktiviteterna, sjukstatistik.

Nedlagda kostnader stämmer vi av mot budgeterade medel. Medarbetarnas välbefinnande mäter vi med regelbundna enkäter, årliga medarbetarsamtal samt en samlad redovisning av hälsoprofilsresultaten per avdelning.

Årets viktigaste händelser

Här följer ett koncentrerat urval av de viktigaste händelserna i tekniska kontorets verksamhet under 2004:

- Trafikinformatör anställd. Samarbetsprojekt med Vägverket och Lerums kommun.
- Ett nytt felanmälningssystem ihopkopplat med Vattenfall, Kungälv Energi AB, Entreprenadavdelningen med flera har startats för att

skapa bättre struktur där alla inkommande ärenden från allmänheten samlas och blir åtkomliga för alla handläggare och utförare.

- Ny hastighetspolicy.
- Förberedelser för exploatering av Kongahällatomten såsom systemstudie för kollektivtrafik och övrig trafik, utredning för motorväghållplats på E6.
- Detaljplanearbete och utredningar för Fästningsholmen, Ullstorp, Ytterby centrum och Ytterbykryset.
- Färdigställande av infrastrukturen runt Mimers hus.
- Projektering och byggstart av torg i Liljedal.
- Diverse trafiksäkerhetsfrämjande byggprojekt, såsom Torsbyvägen, Östergårdsgatan och Mycklaborgsgatan.
- Ombyggnad av Nordmannatorget.
- Ny offentlig handikappsanpassad toalett på Nytorget.
- Framtagande av gemensam strategi för konsultupphandlingar tillsammans med sju andra kommuner.
- Ny styrutrustning för gatubelysning.
- Komarksbron reparerad.

- Deltagit i förberedelser och genomförande av en dagsetapp i O-ringen.
- 18 skolor har gjort studiebesök på Munkegårde återvinningscentral.
- Styrkortsarbete pågår i hela förvaltningen.
- Nya avtal beträffande bergtäktsverksamhet, asfalttillverkning, avfallsdeponering och tippverksamhet i Tvibottentäkten.
- Ett digitalt kartverk för samtliga kommunala VA-ledningar är färdigställt.
- Ett datoriserat styr- och larmövervakningssystem för samtliga VA-anläggningar genomfört.
- Ny handikappsanpassad lekplats vid Ankdammen.
- "Lisebergsträd" i centrumrondellen.
- Entreprenör i konkurs. Nya snabbupphandlingar av driftentreprenaden för markskötsel och nybyggnad av Verkstadsgatan.
- Kampanj för ett renare Kungälv.
- 40 000 besökare i Marstrands gästhamn, nytt rekord.
- Nytt datasystem för köhantering och fördelning av fasta båtplatser i Marstrand.
- Lasse-Maja har genomgått en rejäl ansikts-

Resultaträkning, tekniska kontoret, skattefinansierad verksamhet

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	35 931	40 651	30 940
Kostnader	-67 525	-66 270	-50 414
Kapitalkostnader	-8 932	-8 762	-8 664
Verksamhetens nettokostnad	-40 526	-34 831	-28 138
Kommunbidrag (nettobudget)	43 939	43 390	31 605
Resultat	3 413	8 559	3 467
Nettoinvestering	-12 182	-4 542	-3 516
Personalkostnader	-19 519	-17 319	-14 668

Resultaträkning, tekniska kontoret, affärsdrivande verksamhet

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	91 385	85 894	79 174
Kostnader	-86 827	-84 336	-79 411
Kapitalkostnader	-4 346	-4 583	-3 958
Verksamhetens nettokostnad	212	-3 025	-4 195
Kommunbidrag (nettobudget)	1 677	1 494	1 377
Resultat	1 889	-1 531	-2 818
Nettoinvestering	-1 474	-6 788	-18 327
Personalkostnader	-16 624	-16 983	-16 323

lyftning och fått nya drev, motor och styrhytt.

- Två projekt med EU-bidrag:

färre fordonstransporter på Marstrandsön och utveckling av småskalig ekoturism i kustområdet.

- Slutfört utredning angående skredriskkänsliga områden.

Resultatet positivt

Nämnden visar ett överskott om totalt 6 146 tkr. De skattefinansierade verksamheterna visar ett överskott om 3 413 tkr. I överskottet finns resultatöverföring sedan tidigare år, främst bestående av uppskjutna underhållsåtgärder, 3 873 tkr.

Vintern 2003/2004 var mycket kostsam till följd av växlingar i temperaturen med halka som följd. En ökad kostnad med 1 655 tkr har blivit följden.

De affärsdrivande verksamheterna har ett utfall om totalt 1 889 tkr. VA-verket redovisar ett negativt resultat med 695 tkr. Vattenförsäljningen fortsätter att minska, en trend vi sett sedan några år. Avfalls- och entreprenadavdelningarna visar överskott. Arbetstillgången har varit god under året. Räddningstjänstens överskott om 0,9 mkr, förklaras främst av återhållsamhet beträffande vikarier vid sjukfrånvaro, konsulttjänster, tillsättande av administrativa/ledartjänster.

Räddningstjänsten

Tekniska nämndens uppdrag är också att ansvara för, samt tillhandahålla, räddningstjänst, förebyggande brandförsvaret samt sotning.

Räddningstjänsten har två huvuduppgifter, att förebygga olyckor och bränder samt att rycka ut vid olyckor. Vid olyckshändelser eller risk för olyckshändelser skall räddningstjänsten sträva efter att hindra och begränsa skador på människor, egendom och miljö.

Räddningsinsatsen skall påbörjas inom godtagbar tid på ett effektivt sätt. Ett krav är att räddningstjänsten i sitt arbete skall samverka med angränsande kommuner, myndigheter och organisationer för att på ett effektivt sätt förebygga och genomföra operativa insatser.

Räddningstjänsten i Kungälv kommun ansvarar enligt avtal med Ale kommun för ledningen av räddningstjänsten i Ale kommun. Totalt omsluter därmed organisation cirka 150 personer varav 50 personer i Ale.

Samarbete med Ale förlängdes

Under året tecknade vi ett nytt avtal med Ale kommun. Därmed förlängde vi vårt mångåriga samarbete och det nu tecknade avtalet gäller till och med 2006.

I det nya avtalet har Ale såväl som Kungälv beslutat att se över förutsättningarna för en anslutning av räddningstjänsten till kommunalförbundet Stor-Göteborgs Räddningstjänst. Det arbetet kommer att ske under 2005 och 2006. Avtalet med Ale innebar även att en av medarbetarna flyttade sin arbetsplats till Nols brandstation.

Samverkan med samtliga räddningstjänster inom Göteborgsregionen fortsätter. Sedan tidigare finns avtal om stöd vid räddningsinsats; Kungälv svarar för första insats i norra delen av Göteborgs stad och motsvarade överenskommelse har träffats med Stenungsund för Jörlanda-området där Kode är närmaste enhet.

Ny lag ger ny handlingsplan

Lag om Skydd mot Olyckor, som trädde i kraft under föregående år, ställer bland annat krav på att kommunen skall upprätta ett handlingsprogram för att hantera uppkomna räddningsinsatser. Lagen kräver också att kommunen har en handlingsplan för hur man, utifrån sina lokala förutsättningar, avser att arbeta med att förebygga olyckor. Vi bedrivit arbetet med att upprätta detta handlingsprogram i nära samverkan med Ale kommun, i projektform under respektive kommunstyrelse. Målet är att handlingsprogrammet skall beslutas av kommunfullmäktige under första halvåret 2005. Handlingsprogrammet kommer att ersätta nuvarande räddningstjänstplan.

Resultaträkning, tekniska nämnden inklusive räddningstjänsten

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	131 967	131 341	114 461
Kostnader	-183 878	-179 938	-156 311
Kapitalkostnader	-16 539	-16 221	-15 019
Verksamhetens nettokostnad	-68 450	-64 818	-56 869
Kommunbidrag (nettobudget)	74 596	71 819	52 891
Resultat	6 146	-7001	-3 978
Nettoinvestering	-19 345	-15 635	-27 381
Personalkostnader	-62 491	-52 327	-52 463

Utbildningen förändras av nya lagen

I samband med övergång till ny lag ändrades samtidigt utbildningssystemet för räddnings- och tillsynspersonal. Utbildningen har både förlängts och koncentrerats till att omfatta endast de områden som direkt berör räddningstjänsten. Övriga ämnesområden som tidigare ingick som arbetsledning, arbetsmiljö, förvaltningslagar skall numera ges av kommunen i dess internutbildning. Under året har vi planerat och genomfört detta med hjälp av kommunens personalteam och ett försök har även påbörjats med hjälp av GR.

Brand på Ranrikegården

Under hösten inträffade en brand i Ranrikegården. Branden fick begränsad omfattning tack vare ett ypperligt snabbt och rådigt ingripande av vårdhemmets personal. Liknande händelser runt om i landet har under året i många fall slutat med både omkomna och skadade. Vi ser positivt på att kommunens äldrevård har bra ambitioner i sitt brandskyddsarbete med utbildning och övning, rutiner för inköp av utrustning och material som är brandskyddade och kontroller av brandlarmsanläggningar – något som denna händelse bekräftade.

Resultaträkning, räddningstjänsten

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	4 651	4 797	4 347
Kostnader	-29 526	-28 882	-26 486
Kapitalkostnader	-3 261	-2 877	-2 397
Nettokostnad	-28 136	-26 962	-24 536
Nettobudget	28 980	26 936	19 909
Resultat	844	-26	-4 627
Nettoinvestering	-5 689	-4 305	-5 538
Personalkostnader	-24 348	-24 025	-21 472

Kulturnämnden

Kulturnämndens uppdrag är att ge samhällsorientering, förmedla information, kunskap, kultur och upplevelser. Kulturnämnden ska skapa möjligheter för människor att mötas socialt och tvärkulturellt samt bidra till människors möjlighet att utveckla sin personlighet genom ord, konst och musik.

Ordförande: Kurt Axelsson (s)
Vice ordförande: Bo Nyhlén (fp)
Tf förvaltningschef: Rosa-Maj Hjerpe
Antal årsarbetare: 25 (tillsvidareanställda)

I augusti 2004 togs Mimers Hus i bruk: bibliotek, teater, hörsalar, utställningshall i symbios med den stora gymnasieskolan. Förvaltningens verksamhet påverkades av denna milstolpe på alla tänkbara sätt. Det var viktigt att Mimers Hus fick en bra start, att medborgarna upplevde Mimers Hus som det fantastiska möjligheternas hus som det är.

Samtidigt som själva flyttningen förbereddes skulle vårens verksamhet genomföras, höstens verksamhet planeras och de sista besluten och förhandlingarna kring bygg- och inredningsdetaljer slutföras.

Snabb öppning efter flytt

16 dagar efter att lokalerna blev tillgängliga för personalen öppnades biblioteket för allmänhet och skola med alla böcker, det mesta av inredningen och åtminstone några datorer på plats. Programverksamhet, visningar och bemanning av tre biblioteksplan drog igång direkt för att accelerera under hela hösten. Stora publikdragande evenemang har alternerat med lunchföredrag i kaféet och sagostunder och verkstäder för barn och ungdomar. Husets stora möjligheter har visats upp, samtidigt som serviceorganisationen har varit under uppbyggnad och de olika förvaltningarna i huset har börjat sitt arbete för ökad samverkan.

Cirka 100 grupper, 1 800 personer, har fått guidning i Kulturhuset under hösten. Många grupper från Kungälv men också från övriga delar av landet, från Luleå i norr till Malmö i söder.

Samtidigt som dessa omvälvningar pågick fungerade de fem filialbiblioteken med

programverksamhet, uppsökande verksamhet och skolsamarbete. Ytterby bibliotek fick dessutom fungera som tillfälligt huvudbibliotek under de tre månader maj-augusti då flyttningen gick in i ett akut skede och inte var öppet för allmänheten.

Mimers Hus till för alla

Det nya biblioteket ska vara en nyfikenhetens arena för alla Kungälvbor samtidigt som det ska finnas förutsättningar för ett livslångt lärande. Vårt mål är att skapa en lockande atmosfär och att genom ett brett kulturprogram och ett bra innehållsrikt bibliotek visa att vi är till för alla invånare i Kungälv kommun.

Det har gått tre månader sedan invigningen och vi kan se att på dessa månader har antalet besökare på kulturarrangemangen fördubblats, vilket är glädjande siffror som visar att vi är på god väg mot målet. Antalet biblioteksbesökare har också ökat under hösten så att vi trots tre månaders stängning ändå ligger på ungefär samma nivå som 2003.

Kulturnämndens vision tar upp ett antal rubriker: demokrati, jämlik tillgång, mångfald, upplevelser, insikter/kunskaper, eget skapande/uttrycksmöjligheter, mediernas

mångfald, kritiskt tänkande, samtalets betydelse. Dessa begrepp skall omtolkas i styrkort som i sin tur utmynnar i handlingsplaner. Detta arbete har inletts.

Några intressanta siffror

År 2004 kan inte resultatmässigt jämföras med andra år på grund av de exceptionella omständigheterna. Därför har inga egentliga resultatmål ställts upp för året. Några intressanta siffror kan dock redovisas:

- Besök Mimers Hus september-december jämfört med 2003: 114 601 = +18 %
- Utlån totalt: cirka 311 000 = -12 % (HB stängt tre månader)
- Kulturaktiviteter för barn: 171, dessutom cirka 1 500 klassbesök, bokcirklar med mera.
- Allmänskulturella evenemang för vuxna: 65 och biblioteksbaseade aktiviteter för vuxna (cirklar, vernissager, föredrag med mera) cirka 150.

Nollresultat trots osäkra faktorer

Inflyttningen i Mimers Hus har givetvis haft stor inverkan på den ekonomiska situationen. Stor osäkerhet har präglat ekonomin eftersom så många tveksamheter återstått att lösa.

Genom att de ökade driftkostnaderna i Mimers Hus kompenseras med den summa som överskred motsvarande tidigare kostnader så kan kulturnämnden redovisa ett nollresultat. Att uppnå detta resultat, trots alla osäkra faktorer, tillskrivs alla som målvedvetet balanserat intäkter och kostnader under året.

I investeringskostnaden ligger kostnaden för återlämningsapparat och utlåningsstationer som var tunga poster för 2004.

Resultaträkning, Kulturnämnden

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	2 015	1 755	1 874
Kostnader	-17 415	-16 147	-15 354
Kapitalkostnader	-1 000	-1 098	-1 185
Verksamhetens nettokostnad	-16 400	-15 490	-14 665
Kommunbidrag (nettobudget)	16 400	15 490	14 200
Resultat	0	0	-465
Nettoinvestering	-3 192	-600	-703
Personalkostnader	-10 352	-10 092	-9 682

Övriga nämnder

Totalt visar övriga nämnder ett underskott på 404 tkr, vilket är en förbättring med 350 tkr jämfört med 2003. Valnämnden visar ett underskott med 120 tkr, likaså Båtellet vars underskott är 766 tkr. Överförmyndarnämndens underskott uppgår till 60 tkr medan kommunrevisionen visar ett överskott på 542 tkr.

Valnämnden

Ordförande: Karin Andersson (s)
Vice ordförande: Ingemar Larsson (m)

Enligt vallagen skall det finnas en valnämnd i varje kommun. Valnämnden är en så kallad "lokal valmyndighet", vilket innebär att den planerar och genomför val till riksdagen, respektive region/landsting och kommunfullmäktige (vart fjärde år) och val till Europaparlamentet (vart femte år). Då och då genomförs också nationella eller kommunala folkomröstningar.

Nämndens främsta uppgift är att ge väljarna en bra service och se till att valet genomförs effektivt, korrekt och på ett sätt som inte äventyrar valhemsigheten. Förutom att skaffa material och ordna de lokaler som krävs för att genomföra valet svarar valnämnden för att rekrytera och utbilda den personal som behövs. Glädjande nog har vi tillgång till många kunniga, erfarna och engagerade frivilliga som val efter val åtar sig den här viktiga uppgiften.

Under 2004 genomförde vi val till Europaparlamentet samt en kommunal folkomröstning beträffande den kommunala musikskolans vara eller icke vara.

I valet till Europa-parlamentet fanns på valdagen 29 148 röstberättigade i kommunen. 48,8 procent av dessa deltog i valet.

Resultaträkning, övriga nämnder

Belopp i tkr	2004	2003	2002
Intäkter	3 809	3 210	3 603
Kostnader	-7 799	-6 503	-7 195
Kapitalkostnader	-384	-442	-488
Nettokostnad	-4 374	-3 735	-4 080
Nettobudget	3 970	3 020	2 800
Resultat	-404	-715	-1 280
Nettoinvestering	-	-	-
Personalkostnader	-4 440	-4 455	-4 774

I folkomröstningen var antalet röstberättigade 28 877. 45,45 procent deltog i omröstningen, där 77 procent röstade för att musikskolan skulle drivas vidare.

Båtellet

Ordförande: Bernt Olsson (s)
Vice ordförande: Rose-Marie Stenman (c)
Chef: Mikael Dämbäck
Antal årsarbetare: 3
(tillsvidareanställda)

Marstrands varmbadhus Båtellet drivs i dag som vandrarhem och konferensanläggning. För kommuninvånarna erbjuder Båtellet simskola, vattengymnastik, gymnastik och fritidsgård.

Institutionsstyrelsen arbetar för att ta tillvara lokalbefolkningens intressen och stimulera besöksnäringen. Rum och lokaler finns att tillgå året runt. Restaurangen är öppen varje dag under högsäsong, men beställningar kan göras under hela året.

Under 2004 har vi fräschat upp och gjort en enklare renovering i hälften av rummen samt på golven. Vi har köpt och introducerat ett Internetbaserat bokningssystem vilket skapar möjlighet till elektronisk redovisning och fakturering.

Försäljningen har ökat markant, framförallt på rum. En anpassning av personalstyrkan har vidtagits. Stora effekter av dessa åtgärder kommer att märkas under 2005. Åtgärder och rutiner vid bokningar och bekräftelser har medfört mindre kundförluster.

Kommunrevisionen

Ordförande: Lennart Thorsson (m)
Vice ordförande: Olle Björnström (s)

Kommunrevisionens verksamhetsberättelse återfinns på sidan 66.

Överförmyndarnämnden

Ordförande: Ingegerd Axelsson (s)
Vice ordförande: Laila Eriksson (fp)

En överförmyndarnämnd eller en överförmyndare är en obligatorisk funktion i en kommun. Kommunen kan välja organisationsform, antingen en enskild överförmyndare eller en överförmyndarnämnd. I Kungälv har vi valt en överförmyndarnämnd. Överförmyndarnämnden har tre ordinarie ledamöter och tre ersättare. Nämnden sammanträder en gång i månaden. Till sitt förfogande har överförmyndarnämnden en tjänstemannaorganisation, överförmyndarverksamheten.

Överförmyndarverksamheten består av en heltids- och en halvtidsanställd tjänsteman. Överförmyndarnämndens uppdrag kan generellt sett beskrivas som att motverka att samhällets svagare och mest utsatta individer drabbas av rättsförluster. I det uppdraget ingår därför att kontrollera hur ställföreträdare såsom förmyndare, gode män och förvaltare sköter sina åtaganden.

I uppdraget ingår även att utreda om någon har behov av hjälp genom en god man eller förvaltare och där det kan vara aktuellt även föreslå någon som är villig att vara god man eller förvaltare för en hjälpbehövande.

Ett uppdrag som god man eller förvaltare innebär i huvudsak att man hjälper någon med att bevaka sin rätt och även att sköta personens ekonomi. I uppdraget ingår som regel också att verka för att den hjälpbehövande har ett fungerande socialt kontaktnät. Antal godmanskap och förvalterskap ökar stadigt från år till år. Årsskiftet 2004/2005 hade överförmyndarnämnden 191 aktiva godmanskap och 17 aktiva förvalterskap. Överförmyndarnämnden har även, formellt sett, en tillsynsskyldighet över Kungälvs samtliga förmyndare (föräldrar till omyndiga barn). Men tillsynen begränsas i praktiken till de föräldrar vars barn har tillgångar överstigande vissa gränsvärden eller där det annars finns särskilda skäl. Årskiftet 2004/2005 fanns det 167 kontrollerade förmyndarskapsförvaltningar i Kungälv.

29

Verksamhetsöversikt

Vad kostar egentligen en plats i gymnasieskolan? Eller en plats på ålderdomshem? Hur många böcker lånades ut och hur många bygglov utfärdades? Kommunens verksamheter spänner över ett brett register. Denna översikt är tänkt att tydliggöra spännvidden och ge en fingervisning om vart pengarna går, på ett annat sätt än en resultatredovisning gör.

I följande avsnitt presenteras en kortare sammanställning av olika mått och tal inom kommunens verksamheter. Verksamhetsmåtteten visar ett antal eller en mängd av någonting. Det kan till exempel vara hur många besökare kommunen har haft på anordnade kulturarrangemang. Det kan också avse en procentsats, såsom hur stor andel av kommunens barn som har en plats i barnomsorgen. Nyckeltalen omfattas istället av finansiella tal vilka visar kostnader av olika slag. För att

kunna få en överblick och följa utvecklingen över en längre tid visas talen och måtten tio år bakåt i tiden. Med anledning av att vissa av dem fortfarande är relativt nyutvecklade kan inte denna tillbakablick göras i alla fall.

Trots att verksamheterna idag styrs som enskilda nämnder med olika områden är det flera av dem som berör varandra med det de arbetar med. Därav frångår denna presentation den ordinarie nämndindelningen för att istället redovisas under större sammanfattan-

de rubriker, fyra så kallade block. Detta kan också ses som en utveckling av den tidigare presenterade balanserade styrningen som kommunen håller på att införa och där ett mål är att se kommunens alla delar mer som en helhet.

Till varje tabell presenteras även en kortare kommentar till innehållet för att förtydliga vissa mått och tal.

Kommunsammandrag

	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995
Antal invånare	38 257	38 154	37 912	37 576	37 191	36 767	36 615	36 560	36 356	36 251
Utdebitering	21,97	21,89	20,89	20,89	20,89	20,89	20,46	20,46	20,46	20,27
Antal årsarbetare	2 958	2 978	2 997	3 028	3 025	-	-	-	-	-
Verksamhetens bruttokostnad, mkr	1 709	1 638	1 528	1 488	1 363	1 281	1 212	1 205	1 172	1 104
Verksamhetens nettokostnad, mkr	1 352	1 299	1 195	1 134	1 071	994	934	931	889	812
Nettokostnad per invånare, kr	35 300	34 000	31 500	30 200	28 800	27 000	25 500	25 500	24 500	22 400
Balansomslutning kommunen, mkr	1 722	1 670	1 553	1 472	1 392	1 296	1 284	1 189	1 131	1 090
Balansomslutning koncernen, mkr	2 516	2 483	2 394	2 283	2 178	2 130	2 113	2 001	1 950	1 867
Nettoinvesteringar kommunen, mkr	222	141	151	74	93	73	56	67	84	90
Nettoinvesteringar koncernen, mkr	266	169	244	200	140	135	122	199	127	122
Låneskuld kommunen, mkr	226	177	78	79	11	12	23	28	29	32
Låneskuld koncernen, mkr	1 050	1 023	933	906	844	805	836	781	726	706
Soliditet, kommunen %	53,5	55,7	59,0	60,8	60,8	65,4	65,6	71,2	75,8	78,5
Soliditet koncernen %	41,2	41,5	42,3	43,2	43,1	43,6	43,3	45,3	45,8	48,0
Årets resultat kommunen, mkr	-10	28	20	49	-2	13	6	-46	-50	7
Årets resultat koncernen, mkr	7	36	27	63	5	21	22	-26	-38	19

I sammandraget presenteras mått och tal för kommunens helhet och det inleds med kommunens medborgarantal, vilket ses öka under de senaste åren. Nästkommande tal, utdebiteringen, som är densamma som den kommunala skattesatsen, har en sammanstagen höjning med cirka 1,50 kr under de senaste tio åren. Den senaste höjningen från förra

året representeras av 8 öre till musikskolans verksamhet.

Efterföljande tal och mått visar både kommunens och koncernens ekonomiska utveckling i mkr. Först redovisas verksamhetens totala kostnader, dels när intäkter inte har dragits ifrån och dels när de har gjort det. Därefter visas även nettokostnaden uppdelad

per kommuninvånare. Balansomslutningen visar tillgångarna i relation till det egna kapitalet och skulderna.

Soliditeten visar i procent den långsiktiga betalningsförmågan och erhålls genom att det egna kapitalet divideras med de totala tillgångarna.

V/A och miljö samt infrastruktur och räddning

V/A och miljö	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995
Såld vattenmängd, m ³	1 812 465	1 832 739	1 840 675	1 894 500	1 884 000	-	-	-	-	-
Vattenavgift rörlig del, kr/m ³	15,55	14,50	13,90	13,90	13,90	-	-	-	-	-
Nya ärenden, avlopp	118	128	310	534	272	-	-	-	-	-
Nya ärenden, värmepumpar	160	116	279	209	59	-	-	-	-	-
Total avfallsmängd, kg/invånare	394	406	366	361	356	-	-	-	-	-
- därav deponi	45	75	39	36	25	-	-	-	-	-
- därav återvinning av kretslopp, kg/inv.	137	129	128	127	129	-	-	-	-	-

Dessa mått tillhör, som tidigare nämnts, några av de mått där statistik inte kan redovisas mer än fem år tillbaka. Bland annat redovisas hur stor mängd vatten som kommunen säljer till sina invånare men också till företag och andra kommuner. Här redovisas också

nivån på den rörliga avgiften, även kallad brukningsavgift, för vatten.

Två andra mått är antalet inkomna ärenden avseende tillstånd för enskild avloppsanläggning och installation av egen värmepump.

De tre avslutande måtten visar först den mängd

avfall som slängs varje år, beräknat per invånare. Den största delen av avfallet avser sopor som förbränns. När det gäller deponin, det vill säga avfall som går till soptippen, kan denna mängd ses minska samtidigt som återvinningen av kretslopp har ökat.

Infrastruktur och räddning	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995
Räddningstjänst, antal larm	514	512	500	449	427	443	400	413	379	383
-insatser brand	49	107	70	134	117	38	46	89	96	41
Bygglov, delegationsbeslut	493	416	420	448	381	363	304	-	-	-
Antal kontrollplaner	446	431	-	-	-	-	-	-	-	-
Förvaltad yta, m ²	222 336	222 690	218 339	214 930	214 619	206 132	201 952	198 440	-	-
Antal resor m. inomkommunala linjer	1 115 000	1 107 600	1 156 900	1 123 500	705 000	626 000	623 000	-	-	-
Antal resor m. Grön Express	2 334 000	2 348 500	2 358 100	2 099 000	1 989 000	1 744 000	1 843 000	-	-	-

Olyckor som stör infrastrukturen blir allt vanligare. Vid vägtrafikolyckor på de stora lederna E6 och R45 tvingas räddningstjänsten ofta göra totalavstängningar under längre tider.

De två första måtten visar antalet larm räddningstjänsten fått och gjorda insatser vid brand. Den sjunkande siffran för brand 2004 beror på en ny lagstiftning.

Därefter antal beslut tagna om bygglov, det vill säga för tillstånd till att bygga, riva eller göra vissa markåtgärder. Antal kontrollplaner avser planer med olika avstämningpunkter för granskning och kontroll vid bland annat bygg, enskild eldstad, enskilt avlopp och anläggning av ny vattentäkt.

För antalet resor med inomkommunala linjer avses all lokaltrafik inklusive Marstrand, Älgön och Brattön. Ingår gör även linje 622. Redovisade siffror för 1998 till 2000 avser endast lokaltrafiken.

Pedagogisk verksamhet samt kultur och fritid

Pedagogisk verksamhet	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995
Barnomsorg & grundskola nettokost. tkr	523 501	514 437	476 612	466 828	445 963	314 829	294 920	290 415	-	-
Barnomsorg, andel barn, %	82	80	79	79	77	74	75	71	-	-
Förskola, antal inskrivna barn, genomsnitt	1 390	1 310	1 269	1 217	1 258	1 265	1 199	1 178	-	-
Familjedaghem, antal inskrivna barn	291	284	260	277	335	372	540	606	-	-
Grundskola, genomsnittligt elevantal	4 528	4 694	4 762	4 694	4 706	4 655	4 589	4 426	-	4 153
Antal elever i fristående grundskola	555	543	489	443	353	253	208	190	-	-
Antal elever i annan kommuns grundskola	21	25	20	23	12	-	-	-	-	-
Godkända elever i åk 9 i sv, eng, ma, %	93	94	94	94	91	94	96	-	-	-
Antal heltidstjänstgörande lärare/100 elever	7,1	6,8	6,9	6,7	6,7	6,8	6,7	-	-	-
Fritidshem, antal barn	987	1 043	1 070	1 118	1 148	1 138	1 140	1 066	931	-
Gymnasieverksamhet, nettokostnad, tkr	151 056	143 232	126 207	114 278	107 567	95 403	85 362	85 420	-	-
Genomsnittligt elevantal	1 467	1 284	1 243	1 323	1 371	1 375	1 320	1 300	1 588	2 072
- därav från annan kommun	406	327	296	285	308	283	232	221	464	906
Antal elever i fristående gymnasium	217	189	144	110	99	58	43	41	-	-
Antal elever till annan kommuns gymn.	433	398	338	274	239	213	189	155	211	241
Kostnad per elev i gymnasieskolan, kr	78 830	79 997	71 578	67 169	65 177	64 025	-	-	-	60 258
Antal heltidstjänstgörande lärare/100 elever	8,8	8,6	8,1	7,2	7,7	8	8,3	-	-	-
Gymnasiesärskola, elevantal genomsnitt, exkl. integrerade	84	97	75	76	-	-	-	-	-	-
Kostnad per elev i gymnasiesärskolan, kr	263 049	265 352	-	-	-	-	-	-	-	-

En stor del av kommunens uppgifter utgörs av den pedagogiska verksamheten som omfattar barnomsorg, grundskola, särskola, gymnasium och gymnasiesärskola.

I tabellen ovan presenteras inledningsvis nettokostnadsutvecklingen för barnomsorgen och grundskolan. Detta mått ges även på gymnasiet och i båda fall kan man se en ökning över tid.

Måttet för andelen barn i barnomsorgen

är en procentuell siffra för hur många av kommunens invånare i åldern 1-5 som finns inskrivna i förskolor och fritidshem. Därefter följer antal inskrivna barn på förskola, ett mått som även visas för familjedaghem, grundskola, gymnasiet och gymnasiesärskolan. Avseende elevantalet i gymnasiet och gymnasiesärskolan är detta en genomsnittlig siffra. För grundskolan och gymnasiet redovisas även hur många elever som är registre-

rade i fristående skola, så kallad friskola, samt hur många elever som går i annan kommuns skola. För gymnasiet visas även antalet elever som kommer från en annan kommun. För grundskolan och gymnasiet redovisas också antalet heltidstjänstgörande lärare per 100 elever, ett mått som haft en snarlik utveckling över tiden även när elevantalet samtidigt har ökat varje år.

Turistbyrån i Kungälv utsågs till näst bäst i landet i en undersökning gjord av Södertörns högskola på uppdrag av Föreningen Turism i Sverige. I landet finns 280 turistbyråer.

Kultur, fritid, turism	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995
Antal föreningar	63	67	59	70	69	63	68	77	-	-
Antal kulturarrangemang (inkl. krönikespel)	386	264	265	217	206	224	396	261	-	-
- antal besökare	21 491	11 514	9 988	13 721	8 979	13 351	18 900	22 000	-	-
Bibliotek, antal lån	274 838	310 984	325 309	375 024	390 530	369 029	408 739	402 483	370 191	367 975
-nettokostnad/lån	48,89	44,35	38,00	31,47	29,40	32,14	29,41	29,34	27,69	26,05
Simhallen, antal besök	121 500	116 500	119 500	122 895	120 146	113 700	106 500	115 000	115 000	51 500
-nettokost. /öppethållandetimme	1 222	1 327	1 053	955	942	1 052	1 152	1 451	-	-
Isbanan Skarpe Nord, antal öppettimmar	3 928	4 602	5 394	4 522	4 667	4 966	4 045	1 800	-	-
Kungälv's idrottshall, antal öppettimmar	3 436	3 436	4 563	3 863	3 841	3 672	3 714	3 600	-	-
Turistbyrån, antal besök	28 850	34 085	28 369	32 622	19 532	26 932	24 942	-	-	-

Kommunen har ett flertal registrerade föreningar och här presenteras de föreningar med deltagare i åldern 7-20 år som sökt och fått aktivitetsstöd av kommunen.

Vidare presenteras antalet kulturarrangemang kommunen haft under året. I detta mått ingår allt från föreläsningar, teater- eller dansföreställningar till vernissager och konserter. Här redovisas även det totala antalet besökare.

För biblioteket visas antal lån, vilkas antal sjunker sedan slutet av 1990-talet. Här kan noteras att i samband med huvudbibliotekets flytt till Mimers Hus var detta bibliotek stängt under tre månader. Efterföljande mått visar också vad ett lån har för nettokostnad. Överlag har antalet besök till simhallen under de tio åren minskat men detta har dock vänt förra året.

För turistbyråns mått avses både turistbyrå i Kungälv och på Marstrand. Ungefär en tredjedel av det totala antalet besök får turistbyrån på Marstrand, som bara har öppet halvdagar.

Vård och omsorg

	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995
Äldreomsorg, nettokostnad	208 280	209 754	190 209	169 257	165 799	156 181	159 350	158 621	-	-
Ålderdomshem (ny/omb), antal platser	152	184 ³⁾	187	172	158	158	158	124	-	-
- bruttokostnad/plats	391 600	375 000	354 100	360 000	341 500	324 900	317 400	298 800	-	-
Gruppboende demens, antal platser	78	60 ³⁾	50	50	49	-	-	-	-	-
-bruttokostnad/plats	552 300	500 400 ⁴⁾	445 800	433 000	450 200	-	-	-	-	-
Handikappomsorg nettokostnad	111 641	106 109	95 457	85 412	79 775	69 312	66 396	52 196	-	-
Särskild omsorg, antal boende	65 ¹⁾	54	53 ¹⁾	48	47	42	42	42	-	-
-bruttokostnad/plats	706 600	670 800 ²⁾	607 700	524 000	495 900	510 100	595 900	503 400	-	-
Hemtjänst, antal vårdtagare	135	117	125	114	104	-	-	-	-	-
- kostnad/vårdtagare	70 700	64 278	50 900	64 100	68 200	-	-	-	-	-
Individ- och familjeoms. nettokostn.	73 198	72 973	72 365	65 651	67 083	-	-	-	-	-
Försörjningsstöd										
(exkl. flyktingar), antal hushåll	580	551	572	649	663	779	922	1 102	-	-
Kostnad/bidragshushåll, genomsnitt	34 722	35 877	29 469	25 431	27 020	25 475	25 056	24 489	20 945	18 763
Antal arbetslösa	491	496	452	434	542	685	707	1 026	1 209	1 361
Antal personer i konjunkturberoende program	207	159	258	302	261	383	600	637	615	676

Vid sidan av det pedagogiska blocket står detta andra stora block, vård och omsorg, vilket består av äldreomsorg, handikappomsorg, individ- och familjeomsorg samt hälso- och sjukvårdsverksamhet. Under detta block presenteras de tyngsta nettokostnadsposterna samt verksamhetsmått för antal platser eller boende och bruttokostnader för dessa.

Under individ- och familjeomsorgen finns

ett mått för hur många hushåll som har försörjningsstöd/socialbidrag. I relation till detta visas även den genomsnittliga kostnaden för varje hushåll.

Avslutningsvis några kompletterande noter till ovanstående siffror:

1) Antal platser per den 31/12-2002.

2) Justerad i denna årsredovisning för att nyckeltalet

skall redovisa kostnaden i samtliga boenden.

3) Totalt 39 somatiska platser konverterades fr.o.m. 1/11 till 30 demensplatser. I nyckeltalet för 2003 räknas dessa 39 platser och de 30 demensplatserna till 5 platser.

4) Justerad i denna redovisning. Samtliga nyckeltal visar endast bruttokostnad exkl. samtliga overheadkostnader.

Revisionsberättelse

Kungälv's kommuns revisorer Redogörelse för noteringar i 2004 års revision

Kungälv's kommunala revisorer lämnar följande redogörelse över genomförd granskning. En kort sammanfattning görs av genomförda granskningar.

Sammanträffande med kommunstyrelsen och samtliga nämnders presidier har ägt rum under året. Vid dessa tillfällen har arbetet med internkontrollplaner och balanserade styrkort diskuterats.

Intern kontroll i IFO-system

Under 2004 har kommunrevisionen genomfört en granskning av säkerhet och intern kontroll vid handläggning och utbetalning av försörjningsstöd.

Slutsatsen i granskningen är att nuvarande kontrollmiljö och kontrollaktiviteter bör förändras. I rapporten påvisas ett antal brister i nuvarande kontroller som indikerar att en riskanalys måste genomföras för att få en bättre intern kontroll vid beslut och utbetalning av försörjningsstöd.

Personallutnyttjande inom äldreomsorgen

En granskning angående hur socialnämnden arbetar med frågor kring bland annat hög omfattning av timanställd personal, höga kostnader för övertid, hög sjukfrånvaro i syfte att utveckla strategier för effektivt personallutnyttjande inom äldreomsorgen.

Sammanfattningsvis kunde konstateras att man arbetar för att förbättra och effektivisera planeringen och styrningen av verksamheten för att använda personalresurserna på ett optimalt sätt. Socialnämnden bör fortsättningsvis utveckla sitt statistikarbete framför allt inom hemtjänsten, skapa ett gemensamt underlag för ekonomiuppföljning, utveckla analysen av vårdtyngdsmätningar samt följa upp friskvårdsprojekt och Timecaresystemet på Båtmansgården.

Fortlöpande granskning av byggnation av Mimers Hus

Rapporten skall vara klar under 2005.

Upphandling av konsulttjänster

Under 2004 har genomförts en granskning av upphandling av administrativa konsulttjänster vid kommunstyrelsen och uppdragsnämnden. Rapporten skall vara klar under våren 2005.

Granskning av kontanthantering Oasen

I rapporten har bland annat föreslagits att rutinbeskrivningar kompletteras med hantering av felslag, returer samt fysisk kontroll av kontanter. I rapporten kommenteras även vikten av att samtliga intäkter bokförs i rätt månad.

Granskning av interndebitering

En översiktlig granskning av interndebiteringsrutinerna har gjorts under året. Vid granskningen framkom att internhyressystemet i flera fall resulterat i åtgärder, men att det inom vissa områden inte har kunnat påvisas någon väsentlig styreffekt. Bland annat framkom att lokalytor inte har friställts i den omfattning som förväntades när internhyressystemet beslutades 1996. I rapporten föreslås att hela interndebiteringssystemet bör dokumenteras och beskrivas med syfte, målsättningar, förväntade styreffekter och tillämpningsområden. Dessutom bör anvisningar utfärdas om hur systemet operativt skall hanteras.

Under 2004 års revision har dessutom följande rapporter upprättats:

- Övergripande granskning av barn- och ungdomsnämndens verksamhet
- Samhällsbyggnadskontorets handläggningstider vid myndighetsutövning
- Inventering av styrdokument
- Granskning av redovisningsrutiner och löpande redovisning

Kungälv den 18 mars 2005

Lennart Thorsson
Ordförande

Olle Björnström
Vice ordförande

Annica Eliasson

Ywonne Nordin

Hans Lundell

- Granskning av delårsbokslut 2004-08-31
- Granskning av årsbokslut för år 2004

Årsredovisning 2004

Kommunrevisionens bedömning är att årsredovisningen för räkenskapsåret 2004 i allt väsentligt är upprättad enligt god redovisningssed och därmed ger en rättvisande bild över kommunens ekonomiska resultat och ställning. Vi konstaterar att kommunen för år 2004 redovisar ett underskott med 9,8 mkr. Årets resultat har belastats med nedskrivning av kvarvarande värde på Kongahällagymnasiets byggnad med 16,9 mkr. Verksamhetens nettokostnader har ökat med 52,4 mkr jämfört med år 2003, ökningen motsvarar 4,4 procent. När det gäller innehåll i nämndernas verksamhetsberättelser efterlyser vi – i likhet med tidigare år – en tydligare koppling mellan det uppdrag som erhållits från kommunfullmäktige och vad som presterats samt resursförbrukningen i förhållande till erhållen budgetram. Kommunens tolkning av balanskravet, som innebär att det från och med år 2000 skapades ett "fritt kapital", överensstämmer inte med vår tolkning av balanskravet.

Revisionsberättelse för år 2004

Vi har granskat kommunens verksamhet under år 2004. Vår granskning har utförts enligt kommunallagen, fastställt revisionsreglemente samt god revisionssed. Vi tillstyrker att samtliga styrelser och nämnder samt enskilda förtroendemän i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för 2004. Vi tillstyrker också att kommunens årsredovisning godkänns. Den är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen.

Ordförklaringar

Amortering. Avbetalning på lån.

Anläggningstillgångar. Tillgångar som kommunen inte har för avsikt att omsätta inom det närmaste året till exempel inventarier, byggnader och anläggningar.

Avskrivningar. Vid köp av anläggningstillgång som skall användas under längre tid sprids kostnaden på flera år. Om kommunen köper en bil som kan användas i fem år för 100 000 kronor redovisar kommunen varje år 20 000 kronor som kostnad för bilen i resultaträkningen; bilen skrivs av på fem år. På detta sätt undviker man att dyra tillgångar som används i flera år bara belastar resultaträkningen ett år.

Balansräkning. Visar kommunens ekonomiska ställning vid ett bestämt tillfälle. För den balansräkning som finns i årsredovisningen är detta tillfälle räkenskapsårets sista dag. Balansräkningen har två kolumner. I den övre finns kommunens tillgångar. I den nedre visas hur mycket av detta som är kommunens skulder och hur mycket som är eget kapital. Överkolumnens summa ska vara den samma som nederkolumnens. De ska balansera, därav namnet balansräkning.

Bokslut. Sammanställning av kommunens ekonomiska resultat. Görs vid varje årsskifte.

Budget. En ekonomisk och verksamhetsmässig plan för kommunens framtida verksamhet.

Eget kapital. Skillnaden mellan tillgångar och skulder. Kommunens förmögenhet, den del av kommunens tillgångar som inte är lånefinansierade.

Finansiella intäkter. De intäkter som uppkommer genom kommunens finansiering. Handlar nästan uteslutande om räntor som kommunen får in på sparade pengar.

Finansiella kostnader. De kostnader som uppkommer genom kommunens finansiering. Nästan uteslutande handlar det om räntor som kommunen betalat på lån.

Finansnetto. Skillnaden mellan finansiella kostnader och intäkter.

Finansieringsanalys. Beskriver på vilket sätt kommunen genom sin verksamhet och genom upplåning fått in pengar och hur dessa använts under ett räkenskapsår.

Intäkter. Kommunens periodiserade inkomster, det vill säga beloppen har fördelats på de tidsperioder (månad, kvartal, år etc)

som inkomsterna avser.

Kostnader. Kommunens periodiserade utgifter, det vill säga beloppen har fördelats på de tidsperioder (månad, kvartal, år etc) som utgifterna avser.

Kortfristiga skulder. Skuld som ska betalas det närmaste året.

Likvida medel. Pengar i kassa och bank samt placerade medel.

Likviditet. Ett mått på kommunens förmåga att på kort sikt skaffa fram pengar och klara löpande betalningar.

Långfristiga skulder. Lån som löper på längre tid än ett år.

Omsättningstillgångar. Tillgångar som kommunen avser att omsätta inom det närmaste året, till exempel förråd, kortfristiga placeringar och banktillgodohavanden.

Personalkostnader. Summan av löner och sociala avgifter.

Resultat. Det som blir över när kommunens kostnader har betalats, alternativt det som saknas.

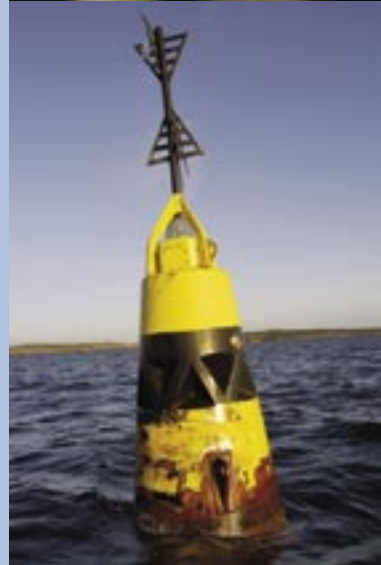
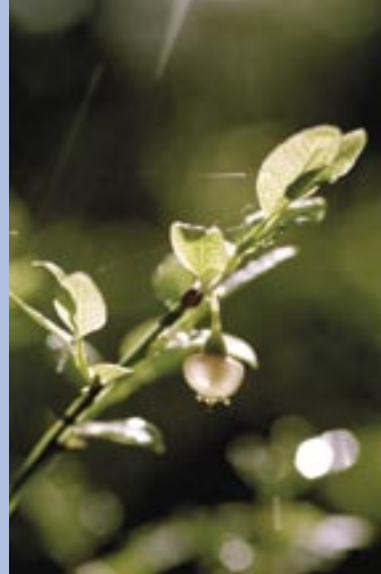
Resultaträkning. Ett sammandrag av kommunens samtliga kostnader och intäkter under ett räkenskapsår.

Räkenskapsår. Tiden mellan två årsbokslut. I kommunen är räkenskapsåret det samma som kalenderåret, det vill säga från 1 januari till 31 december.

Soliditet. Soliditeten visar kommunens ekonomiska styrka på lång sikt och anges i form av hur stor andel av kommunens totala resurser som utgörs av eget kapital. Om kommunen har stora skulder i förhållande till de tillgångar som finns i kommunen är soliditeten låg.

Årsredovisning. En redogörelse som kommunen måste göra i slutet av varje år. De delar som måste ingå är:

- Balansräkning
- Resultaträkning
- Finansieringsanalys
- Förvaltningsberättelse
- Revisionsberättelse

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Nämndhuset
442 81 Kungälv
e-post: uppdragsskontoret@kungalv.se
www.kungalv.se